

tre'

vì đời mà đi

TƯỚNG NĂNG TIẾN

mắc hơn vàng

DU UYÊN

cái hố không đáy

VŨ HIẾN

về nơi nước chảy chia hai

TRANG NGUYÊN

chữ viết

IAN BÙI

có những thiên thần giáng trần

GIÒ VIVU

Bà Đen...

Mùa đông quấn khăn mây

TRẦN HOÀNG VY

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trê?

Trê cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trê đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRÊ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRÊ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRÊ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRÊ ALABAMA

205.277-6597

TRÊ TENNESSEE

901.300-2399

TRÊ BILOXI-MS

228.205-0337

TRÊ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRÊ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRÊ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRÊ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trê, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRÊ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trê.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Sự sống và tình thương còn mãi
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Cái hố không đáy
9		Mộc Mạc	Chiếc xe hạnh phúc
10		Gió Vivu	Có những thiên thần giáng trần
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Và gió, thổi qua hồn tôi
16	TRUYỆN NGẮN	Cầm Giang	Dưới bóng thị thơm
20		Lê Kung Diễm	Thu tàn đến Đông sang
23	MIỆNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Mắc hơn vàng
27	TRANG THƯ TÍN	Trẻ	
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Khi đi trên đường phố
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Những nước xuất cảng lớn nhất thế giới
30	PHÒNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Những người trẻ không kịp trẻ
34		Tạ Phong Tần	Lái xe kiểu “vội vã”
36	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Nha khoa thẩm mỹ
38		Tám Vạn	Em là con gái trời bắt xấu
40	SOMETHING & ANYTHING	lan Bùi	Chữ viết
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Du lịch mùa lễ
44	AN SINH XÃ HỘI	Angie Hồ Quang	
46	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Đồ lạnh khó lỗi mốt
48	TRANG THƠ	Nguyễn Phan Thịnh	
50	TRUYỆN NGẮN	Ngô Nguyên Dũng	Bây giờ, ở đâu?
53	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Ngắm sao
54		Trần Hoàng Vy	Bà Đen... Mùa đông quán khăn mây
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Giò chéo quấy!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KA	Trẻ	Nhìn thấu lòng người
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyễn	Về nơi nước chảy chia hai
63	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Sản phẩm ưu hạng 2024
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Nghề thấp đèn đường & nghề gỗ cửa...
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Nursing Home - Viện dưỡng lão
66		Đào Thị Thanh Tuyền	Đi hết đường Phạm Thế Hiển
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Hoa trạng nguyên
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sưu tầm	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Trần Doãn Nho	Vài nét về văn chương Phùng Nguyễn
77	PHÒNG SỰ VIỆT NAM	Lê Kung Diễm	Thanh. Nghệ. Tĩnh
80	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Bên sông
85		Hai Quê	Học Sinh Cá Biệt
86		Thúy Messeegee	Lối sống khác nhau giữa Tây và Mỹ
89		Nam Lộc	Họ đã đến! Welcome to the U.S.A.
92		Đào Duy Hòa	Khi các “sao” đầu tư vào đảo nghỉ mát!
97	PHÒNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Hàng Tàu “giá” rẻ
100	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	Chuyện đăng sau bức ảnh thắng giải \$200,000
102		Tám Vạn	“Nghệ sĩ nhân dân - tiến sĩ” Bạch Tuyết
106	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
108	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
112	SỔ TAY THƯƠNG DÂN	Tưởng Năng Tiến	Vì đời mà đi
117	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Đã một lần người viết nói về những nét tương đồng của thành phố Sarajevo và Sài Gòn của chúng ta thời Cộng Sản vào chiếm đóng. Hôm nay một lần nữa người viết nghĩ rằng những ai từng sống ở Sài Gòn thời đó và phải từ giã ra đi sẽ dễ dàng cảm thông với cậu thiếu niên trong mẩu chuyện sau đây. Xin mời cùng đọc và chia sẻ. NS

Sự sống và tình thương còn mãi

NHƯ SAO

C ho tới năm 12 tuổi, tôi sống hạnh phúc ở Sarajevo, một thành phố tuyệt đẹp, nơi đã tổ chức Thế Vận Hội Mùa Đông 1984 và từng là thủ phủ của Bosnia - Herzegovina. Thành phố rợp bóng cây và đầy hoa với những con người giàu lòng từ ái. Đây là không gian của âm nhạc và nghệ thuật. Ở khắp nơi tôi đều nhìn thấy những dãy núi hùng vĩ vây quanh. Sarajevo với tôi là hoàn hảo đủ mọi phương diện.

Nhưng mọi thứ đã thay đổi kể từ ngày 5 tháng Tư năm 1992. Ấy là ngày mà thành kiến và hận thù cùng sự đổ ụp nhỏ nhen ẩn mình trong tiếng đạn bay và tiếng nổ của những quả lựu đạn. Và trong suốt 4 năm liên tiếp đời sống của chúng tôi bị chiến tranh xé ra tơi tả. Sarajevo và ấu thời của tôi tan tác. Hận thù tràn ngập và những con người sống chan hòa với nhau bao nhiêu năm bỗng chốc thấy không thể cùng nhau chia sẻ nữa. Ấy là ngày mà một nhóm thiểu số những người Serbs chủ trương đẩy những gia đình Muslim hiền hòa

Nadja Halilbegovich trong đường hầm Sarajevo, năm 2004. NGUỒN FACEBOOK

như gia đình chúng tôi ra bên lề cuộc sống.

Sáng hôm ấy, tôi dậy sớm, cũng như mọi ngày, bước chân vào phòng ăn trước khi tới trường. Vừa chột nhìn mặt bố mẹ tôi hiểu ngay là có chuyện gì không ổn xảy ra.

“Nadja ơi, bố mẹ rất tiếc là hôm nay con không tới trường được. Rào cản đã được dựng lên khắp mọi

nơi. Đi ra ngoài không an toàn chút nào cả.” Bố mẹ còn nói, nói nhiều nữa, nhưng nhìn nét mặt họ tôi đã hiểu hết rồi.

Tôi những tưởng sự điên rồ sẽ chấm dứt trong một vài tuần. Những người mang mặt nạ và mang súng sẽ rời đi. Tôi cứ nghĩ tiếng súng cùng việc chạy tìm nơi trú ẩn an toàn trong căn hầm

ẩm thấp tối tăm của chúng tôi và những vũng máu chính mắt tôi nhìn thấy trên đường phố sẽ sớm chấm dứt. Nhưng rồi sau nhiều tháng, cả nhiều năm đầy khói lửa và máu me, tôi biết rằng nó sẽ không chấm dứt.

Trước khi xảy ra chiến tranh, cũng như bao trẻ khác, tôi cảm thấy sung sướng khi có được một ngày nghỉ. Nhưng bây giờ thì tôi chỉ mong được trở lại nhịp sống bình thường, ngày ngày tới trường gặp bạn bè, thầy cô và học hỏi bao điều tốt đẹp. Có những hôm thầy giáo tình nguyện gặp gỡ và dạy bài cho chúng tôi dưới chân cầu thang một tòa nhà nào đó. Những ngày khác chúng tôi liều mạng cả thầy lẫn trò gặp nhau trong một căn phòng nhỏ của một tòa nhà gần trường. Tôi không muốn thua sút các bạn trẻ châu Âu vì chiến tranh. Tôi học tiếng Bosnia, tiếng Anh, tiếng Pháp, địa lý, toán học, vật lý bất cứ thứ gì tôi gặp trong sách

vở. Tôi sống qua những trang sách tôi đọc và những điều tôi học được. Đó là cách tôi nuôi dưỡng tinh thần mình.

Thế rồi tháng 7 năm 1995 tới, một ước vọng từ lâu của gia đình chúng tôi trở thành hiện thực. Trước đó mẹ tôi có viết thư cho Tổ Chức Cứu Trợ Nhân Đạo của Bosnia ở Croatia nay được biết một gia đình ở Mỹ sẵn sàng nhận tôi ở trong nhà để tiếp tục việc học tại Mỹ. Mặc dù biết như thế là tôi bị dứt lia khỏi gia đình thân yêu của mình nhưng tôi vẫn phải chấp nhận.

Vào cái đêm mẹ tôi và tôi lên đường tới Croatia để đón máy bay đi Mỹ, chúng tôi phải chui qua một con đường hầm lổ đi duy nhất để rời khỏi Sarajevo. Lòng tôi cơ hồ tan nát. Quanh tôi tiếng lựu đạn không ngừng nổ. Mọi người xanh mặt vì sợ hãi. Con đường hầm

tối tăm chật hẹp, nồng mùi nước đái và tưởng chừng như bất tận. Một số người chết vì ngộp. Người ta phải khiêng họ đi. Đôi khi tôi bật khóc và mẹ tôi luôn luôn nhắc nhở: “Nadja con, hãy nhớ lấy ước mơ của con.” Chung quanh tôi sùng nổ và tôi tưởng chừng như những tên bắn tĩa đã nhìn thấy chúng tôi. Mỗi lần như thế tôi hướng về phía mẹ và luôn nghe lời nhắc nhở: “Hãy nhớ lấy ước mơ của mình và tiếp tục bước, tiếp tục đi về phía trước.”

Hai ngày sau tôi phải hôn từ biệt mẹ ở Croatia để lên máy bay đi Mỹ. Và tôi tới Mỹ yên bình, trọ tại nhà ông bà Yeagers bảo trợ tôi ở Cincinnati. Tôi nhớ nhà, nhớ gia đình tôi da diết, nhưng bây giờ tương lai của tôi là ở Mỹ. Tôi cảm thấy dễ dàng biết bao để tự mãn ở xứ sở mới mẻ này. Nhưng thay vì buông mình vào

cuộc sống dễ dàng ở Mỹ, tôi chọn đối mặt với quá khứ. Tôi quyết định nói ra hết những gì đã xảy đến cho quê hương tôi, xảy đến cho những trẻ em vô tội mà đã phải hứng chịu sự bạo tàn.

Và tôi đã nói cho các học sinh nhỏ ở đây biết cái gì sẽ xảy ra khi mình không tôn trọng tôn giáo của người khác. Tôi nói cho những đoàn thể thiếu niên và hướng đạo sinh về những gì mà các trẻ em ở nước tôi đang phải gánh chịu. Tôi nói hết, nói hết cho mọi người hiểu. Và tôi thấy rằng những bạn trẻ ở đây tỏ ra lo lắng về điều họ nghe thấy. Họ lắng nghe và đặt ra những câu hỏi cho thấy sự quan tâm của họ. “Bạn có đau đớn không khi nói những điều đó với chúng tôi?” Và họ muốn biết ai đã thắng. Tôi bảo họ không có kẻ thắng. Chỉ có người thua thôi. Đặc biệt, trẻ con. Nhưng

khi họ ép tôi phải cho biết ai đã thật sự thắng cuộc chiến tranh đó. Và tôi nói: “Nếu các bạn thật sự muốn biết, tôi sẽ nói chúng tôi là những người đã thắng. Kẻ thắng là những người sống sót và không hề nuôi sự thù hận đáng cay.”

Đôi khi tôi thắc mắc tại sao tôi sống mà những trẻ em khác phải chết. Phải chăng tôi đang sống thay cho họ. Tôi đã gởi hồn mình vào trong đó khi tôi nhìn thấy cảnh bình minh rực rỡ hay những đợt sóng của đại dương dâng tràn, và tiếng chim hót. Tôi sống cho tôi. Và tôi sống vì đứa trẻ nằm trong tay mẹ người đầy máu me và khi người mẹ chạy những sợi dây giày vướng máu của đứa bé còn đông đưa. Tôi sống cho người phụ nữ chết trên đường phố khi đi mua bánh mì cho con. Tôi sống vì những vẻ đẹp của trần gian này khi những đứa bé khác không còn dịp nhìn thấy nữa.

Thật là đau khổ cho tôi khi phải nhớ lại nỗi bất hạnh thời thơ ấu của mình. Nhưng nếu tôi có thể giúp cho người khác hiểu sự quan trọng của cuộc sống và tình yêu, và sự cần thiết phải từ bỏ bóng tối trong bản tính con người mà tất cả chúng ta đều cư mang. Vết thương của tôi chỉ có thể lành từ đó. Và tâm linh con người sẽ còn sống mãi.

NS- THEO NADJA HALIBEGOVICH

Giữa Sarajevo, đổ nát
- NGUỒN THE BOSTON GLOBE

CAIXINGLOBAL.COM

Cái hố không đáy

Sau khi trở thành chủ tịch Trung Quốc, ông Tập Cận Bình được trao vào tay một lộ trình đầy tham vọng là xây dựng 10,000 dặm đường sắt cao tốc để kết nối các thành phố lớn nhất của Trung Quốc với nhau. Ông tiếp nhận kế hoạch đó và mở rộng thêm ra gấp 3 lần.

VU HIẾN
ARLINGTON, TX

12 năm sau, kế hoạch xây dựng đó trở thành một trong những công trình xây dựng công cộng lớn nhất trong lịch sử, và sắp tới đây sẽ vượt quá 30,000 dặm đường sắt cao tốc trải rộng khắp Trung Quốc.

Kế hoạch xây dựng đường sắt cao tốc đi theo đúng mô hình kinh tế cũ kỹ của Trung Quốc là tiếp tục duy trì tăng trưởng dựa trên những chi tiêu lớn trong việc xây dựng cơ sở hạ tầng – mặc dù Trung Quốc nay đã có hầu hết những gì cần thiết cho việc vận hành

kinh tế.

Hệ thống đường sắt cao tốc đang trở thành một cái hố hoang phí ngân sách khổng lồ không đáy. Trung Quốc đã chi hơn \$500 tỷ cho các tuyến đường sắt, tàu hỏa và nhà ga mới trong 5 năm qua, trong khi cơ quan điều hành đường sắt quốc gia của nước này, China State Railway Group, đang gần chạm đến con số \$1 nghìn tỷ tiền nợ và các khoản nợ khác. Chỉ riêng việc thanh toán tiền lãi cho khoản nợ này đòi hỏi mỗi năm phải chi ra \$25 tỷ.

Trong khi số lượng hành khách sử dụng đường sắt

cao tốc đã phục hồi lại sau khi các lệnh hạn chế đi lại liên quan đến Covid-19 được dỡ bỏ, việc tăng lượng hành khách sẽ là một thử thách đặc biệt khó khăn trong tương lai vì dân số Trung Quốc được dự kiến sẽ giảm khoảng 200 triệu người trong 3 thập niên tới. Một số tuyến đường mới nhất thực chất chỉ là xây trên các tuyến đường cũ.

Thiếu thực tế

Hiện nay, tiến trình mở rộng hệ thống đường sắt cao tốc đã lan sang các khu vực vắng vẻ hơn nằm sâu trong nội địa Trung Quốc, chẳng hạn như huyện

Phủ Thuận thuộc tỉnh Tứ Xuyên nằm ở trung tâm, nơi dân số chỉ ở mức 700,000 người, hầu hết sống trong các vùng nông thôn, và trong nhiều năm qua đã ngày càng giảm dần. Huyện này đã có những chuyến tàu cao tốc đầu tiên vào năm 2021 và hiện có ít nhất 12 nhà ga đường sắt cao tốc trong bán kính 40 dặm trong huyện và các khu vực xung quanh.

Một nhà báo phương Tây ghé qua vào một buổi chiều gần đây chứng kiến ga Phủ Thuận gần như vắng tanh, với khoảng 20 hành khách chờ chuyển trong phòng đợi rộng lớn có sức chứa 1,000 người.

Hệ thống đường sắt cao tốc dài gần 30,000 dặm

của Trung Quốc đủ dài để nối thành một vòng tròn bao quanh quả địa cầu. Tuy nhiên, cơ quan điều hành đường sắt China State Railway dự tính cho tới năm 2035 sẽ xây thêm gần 15,000 dặm nữa, với chi phí lên tới hàng trăm tỷ Mỹ kim.

Dự án chi tiêu lớn như vậy là một điểm đặc trưng trong quá trình tăng trưởng kinh tế của Trung Quốc, với việc đầu tư chiếm khoảng 42% tổng sản phẩm nội địa, so với 26% trên toàn cầu.

Khi lãnh tụ muốn

Để biện minh cho việc chi tiêu cho hệ thống giao thông, ông Tập Cận Bình từng tuyên bố là nếu muốn làm giàu, trước hết phải xây dựng

đường sá, trong đó bao gồm cả hệ thống đường sắt cao tốc – bất kể chi phí là bao nhiêu.

Thử thách đối với hệ thống đường sắt cao tốc Trung Quốc là giá vé xe lửa cao tốc đắt hơn nhiều so với các phương tiện khác, chẳng hạn như xe lửa hoặc xe buýt truyền thống, mà nhiều kinh tế gia tin rằng thích hợp hơn cho túi tiền của phần lớn người dân Trung Quốc.

Đường sắt cao tốc, về mặt tài chính, thích hợp nhất là xây dựng ở những khu vực đông dân cư, nơi mà hành khách dễ dàng chấp nhận để trả tiền vé cao hơn để đến nơi họ cần đến nhanh hơn.

Theo truyền thông nhà nước, tuyến đường sắt

nối Thượng Hải và trung tâm kỹ thuật Hàng Châu, nơi có công ty Alibaba, thu hút trung bình khoảng 100,000 lượt hành khách mỗi ngày trong thập niên đầu tiên hoạt động từ năm 2010 đến 2020.

Một đoạn đường sắt có quy mô tương tự chạy qua huyện Phủ Thuận báo cáo trung bình chỉ có khoảng 9,000 lượt hành khách mỗi ngày kể từ khi khánh thành vào năm 2021.

Nợ nần chồng chất

Nói chung, tính đến tháng 9 vừa qua, các khoản nợ của tập đoàn China State Railway của chính phủ đã tăng lên mức kỷ lục khoảng \$860 tỷ. Tổng số nợ liên quan đến kế hoạch mở rộng đường sắt của Trung Quốc thậm chí còn cao hơn nữa, vì các chính quyền địa phương mặc dù đang thiếu tiền vẫn phải gánh chịu nhiều khoản chi phí cho các dự án mới. Theo thời gian, chi phí bảo trì cũng sẽ cộng thêm vào khiến cho chi phí xây dựng đường sắt cao tốc Trung Quốc lại càng cao hơn.

Cho tới thời điểm này, khả năng khiến cơ quan điều hành đường sắt cao tốc Trung Quốc vỡ

Bên ngoài ga Phủ Thuận

- WSJ

nợ được cho là thấp do họ được sự hậu thuẫn mạnh mẽ của chính phủ. Và những người ủng hộ việc xây dựng của Trung Quốc cho rằng hệ thống đường sắt cao tốc tạo ra những hiệu ứng tích cực, chẳng hạn như cắt giảm ô nhiễm từ xe chạy bằng xăng, rút ngắn thời gian di chuyển, đặc biệt là cho các hoạt động kinh doanh, và thúc đẩy việc đô thị hóa.

Tuy nhiên, khi chính phủ theo đuổi các dự án lớn nhưng quá tốn kém không ngoài mục đích để biểu dương cho vị thế cường quốc hàng đầu thế giới của mình, ở cấp độ cá nhân, nhiều người dân Trung Quốc lại cảm thấy nghèo hơn và tương lai cuộc sống của họ bấp bênh hơn. Các khoản đầu tư lớn vào đường sắt cao tốc cũng chuyển hướng nguồn lực quốc

gia ra khỏi các chương trình xã hội quan trọng như xây dựng mạng lưới an sinh xã hội vững mạnh hơn mà các kinh tế gia cho rằng Trung Quốc cần có để hỗ trợ cho dân số ngày càng lão hóa và gia tăng việc tiêu thụ trong nước theo thời gian.

Hố hoang phí không đáy

Một trong những dự án xây dựng thiếu thực tế nhưng được hệ thống truyền thông nhà nước rêu rao như một kỳ tích kỹ thuật Trung Quốc. Tại các công trường xây dựng ở độ cao 14,000 bộ Anh so với mực nước biển, một trong những dự án đường sắt mắc mớ nhất của Trung Quốc đang hình thành, nối liền thủ phủ Lhasa của Tây Tạng với thành phố trung tâm Thành Đô ở

Tứ Xuyên, với chi phí hơn \$50 tỷ.

Mặc dù không hẳn là đường sắt cao tốc về mặt kỹ thuật, các chuyến tàu chạy với tốc độ khoảng 100 dặm một giờ trong hành trình kéo dài 13 giờ. Nói vậy để thấy rằng thời gian đi xe lửa dài hơn nhiều so với 2 giờ rưỡi bay từ Thành Đô đến Lhasa, với nhiều chuyến bay mỗi ngày. Giá vé máy bay có thể chỉ khoảng \$50 một chiều, khiến các chuyến xe lửa nói trên trong tương lai khó có thể cạnh tranh được với đường hàng không và nắm chắc phần lỗ lã.

Năm 2023, hệ thống đường sắt cao tốc chỉ riêng tỉnh Tứ Xuyên bị lỗ khoảng \$1 tỷ trong khi vẫn đang tiếp tục mở rộng việc xây dựng tới các vùng nông thôn và các thành phố nhỏ

hơn trong nội địa.

Nỗ lực nhằm tăng lợi nhuận bằng cách tăng giá vé cũng gặp phải hạn chế do chính quyền của Tập Cận Bình muốn tìm sự ủng hộ của người dân trong các dự án xây dựng hạ tầng. Nhiều người dân Trung Quốc cũng phản đối giá vé cao hơn vì họ coi mạng lưới đường sắt cao tốc này là một dịch vụ công cộng. Khi tập đoàn China State Railway công bố tăng giá vé thêm 20% cho một vài tuyến đường hồi đầu năm nay, một làn sóng chỉ trích đã nổ ra trên các mạng xã hội.

Khi nói đến những sai lầm về chính sách khiến nền kinh tế Trung Quốc trong mấy năm qua bị trì trệ khá nhiều, người ta thường nói tới vụ bong bóng võ trong khu vực nhà đất. Việc mở rộng xây dựng đường sắt cao tốc là một chính sách sai lầm to lớn khác. Có điều là việc xây dựng nhà ở một cách vung vít đã ngưng lại nhưng việc xây dựng hệ thống đường sắt cao tốc thì vẫn chưa. Vì vậy gọi nó là cái hố hoang phí ngân sách không đáy không phải là điều ngoa ngôn.

VH

Một công trường xây dựng tuyến đường Tứ Xuyên-Tây Tạng - SCMP.COM

Chiếc xe hạnh phúc

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

MỘC MẠC

Vào đêm Giáng Sinh, khi đang không biết làm gì, tôi lách thếch đi đến chỗ đậu xe. Bỗng nhiên tôi bắt gặp một cậu bé đang chăm chú nhìn ngắm chiếc xe của tôi, tay cậu bé không dám sờ vào xe, chỉ lướt lướt nhẹ cách một lòng tay. Nảy tâm trên đùa, tôi háng giọng. Cậu bé giật mình, xin lỗi tôi. Thấy cậu bé thật thà dễ thương, bản thân cũng đang cô đơn, tôi ngồi xuống ghế đá nói chuyện với cậu.

Sau khi biết chiếc xe này là do anh trai tặng cho tôi, cậu bé ước rằng cậu có thể tặng quà cho em gái giống anh tôi trong tương lai. Điều này khiến tôi bất ngờ vì tôi nghĩ rằng cậu bé sẽ ước có được một chiếc xe giống tôi. Sau đó tôi hỏi: Em có muốn cùng anh đi dạo trên chiếc xe này không?

Mắt cậu bé sáng lên, nhưng lại tắt đi, cậu cúi đầu nói: Em lên sợ dơ xe anh.

Tôi cười: Không sao đâu.

Cậu bé vừa hớn hở vừa cẩn trọng ngồi vào xe, chúng tôi cùng đi dạo, tôi mời cậu ăn kem, cuối cùng cậu bé nhờ tôi đưa về nhà.

Khi tới nơi, cậu kêu tôi chờ một chút. Tôi cứ nghĩ cậu bé muốn khoe khoang về chiếc xe với những người hàng xóm nghèo khó nhưng không ngờ cậu đưa một bé gái ngồi xe lăn đi ra. Cậu chỉ tay vào tôi và chiếc xe của tôi, ngồi xuống ngược nhìn em gái và nói: Đây là một người anh tốt bụng và đó là chiếc xe anh trai anh ấy mua tặng anh ấy. Sau này khi em lớn, anh sẽ mua cho em một chiếc xe đẹp như vậy nhé!

Cô bé ngây thơ hỏi: Anh sẽ dạy em lái xe chứ?

Cậu bé vỗ ngực: Tất nhiên rồi, anh sẽ cố gắng học lái xe giỏi như anh trai kia.

Nhìn đôi chân cô bé tôi chảy nước mắt, ngỡ lòng muốn chở cả hai anh em đi hóng gió và cả ba chúng tôi đã có một buổi tối vui vẻ. Khi đưa hai anh em về đầu hẻm, tôi nói nhỏ với cậu bé: Hy vọng vào giáng sinh của 10 năm sau, người cầm lái cho chuyến xe 3 người này là em nhé nhóc, cố gắng lên.

Cậu bé rưng rưng cảm ơn tôi, đưa em gái vô nhà với bước chân rất vững chãi.

BẢO HUÂN

GIÓ VIVU

VANCOUVER, CANADA

Có những thiên thần giáng trần

Mùa Giáng Sinh lại về, người ta vui mừng, háo hức chào đón mùa của những yêu thương. Có người tin rằng:

- Có những Thiên Thần giáng trần mang tặng những món quà kỳ diệu.
- Có những tấm lòng nhân hậu mang lại niềm vui, hạnh phúc cho người khác.
- Có những người sống biết yêu thương nhiều hơn và luôn trân trọng những yêu thương mình đang có.

Vào một ngày buồn của tháng 9, buổi sáng tôi thức dậy với 6 đứa con thơ và 75 xu trong túi. Cha của chúng đã rời bỏ và “cao bay xa chạy” phương trời nào không rõ ...?!

Có 5 đứa anh trai từ 3 đến 7 tuổi, đứa em gái bé bỏng chỉ mới lên 2. Cha của chúng chẳng có tình nghĩa gì ngoài cái làm cho các con luôn sợ hãi và xa lánh. Mỗi khi nghe tiếng bánh xe rít thảng ngừng trên sân là chúng vội vã trốn dưới gầm giường. Mỗi tuần, người cha chỉ đưa cho bà mẹ 15 Dollars để mua thức ăn. Bây giờ ông đã quyết định rời bỏ vợ con, từ nay sẽ chẳng còn la mắng

đánh đập nữa, cũng như sẽ chẳng còn gì để ăn!

Ở miền Nam của tiểu bang Indiana thuộc nước Mỹ, vào thời đó (1960s), nếu có chương trình “Welfare” giúp đỡ cho những người nghèo khó, cho những bà mẹ đơn thân, người già nua, bệnh tật... thì chắc rằng tôi sẽ chẳng có chuyện gì để kể.

Tôi tắm rửa lau mặt mũi cho các con, mặc cho chúng những bộ đồ tôi tự may đẹp nhất rồi đưa chúng lên chiếc xe tồi tàn cũ rích ‘51 Chevy và lên đường đi tìm việc làm để sinh nhai. 7 mẹ con tôi rong ruổi lê la đến từng hăng xưởng, từng cửa hàng, nhà hàng trong cái tỉnh lỵ nhỏ bé này để xin việc. Đám

trẻ ngồi chen chúc trong xe, lặng lẽ u buồn, trong khi tôi cố gắng và cầu mong tìm được bất cứ công việc gì làm để kiếm tiền nuôi con. Nhưng mấy mẹ con đi... đi... mãi vẫn không có một chút hy vọng mỏng manh, may mắn nào!

Nơi chúng tôi đặt chân đến sau cùng chỉ cách thành phố khoảng vài cây số, đó là một nhà hàng mang tên “*The Big Wheel*”, dành cho những tài xế lái xe vận tải đường dài, dừng chân nghỉ ngơi. Chủ nhân là một phụ nữ đứng tuổi tên Granny. Qua khung cửa sổ nhỏ, bà Granny ngao ngán, e ngại nhìn những đứa trẻ con lúc nhúc trong xe mà động lòng trắc ẩn. Bà đang cần người làm vào lúc nửa đêm về sáng (từ 11 giờ đêm đến 7 giờ sáng), 65 xu một giờ, nếu đồng ý sẽ bắt đầu làm ngay đêm đó.

Tôi mừng rỡ, hối hả chạy về nhà, gọi cô bé dưới phố thường nhận giữ trẻ và trả cho cô 1 Dollar một đêm đến ngủ ở ghế sofa và trông coi tụi nhỏ. Cô ta đồng ý và đến nhà trong lúc bọn trẻ đã êm ấm ngủ say rồi. Đêm hôm đó, mẹ con tôi đã quỳ xuống cầu nguyện tạ ơn Chúa đã cho tôi may mắn có được một việc làm.

Kể từ đêm đó, tôi bắt đầu đi làm công tại *The Big Wheel*. Khi trời sáng, trở về nhà, tôi đánh thức cô giữ trẻ dậy và đưa 1

Dollar, khoảng nửa số tiền “tip” tôi có mỗi đêm. Vài tuần lễ yên ả trôi qua, tiền sủi là một gánh nặng đối với số lương ít ỏi của tôi, thêm vào đó cái bánh xe cũ kỹ bị xì, mỗi ngày tôi phải bơm lên trước và sau khi đi làm thì xe mới có thể lăn bánh được, thật là vất vả!

Vào một buổi sáng cuối thu, Tôi lê tấm thân mệt mỏi bước ra xe, tôi rất đổi ngạc nhiên khi thấy 4 cái bánh xe nằm chễm chệ trên cái băng ghế sau. Không thể ngờ được! Không một chữ ghi chú nào ngoài 4 cái bánh xe đẹp đẽ mới toanh! Tôi lặng lẽ tạ ơn, phải chăng thiên thần đã động lòng thương xót đến người nghèo khổ như tôi ở Indiana?

Tôi đã đến gặp người chủ tiệm sửa xe và thỏa thuận với ông. Tôi sẽ lau chùi quét dọn phòng làm việc của ông với sự trao đổi là ông lắp 4 bánh xe mới cho xe của tôi. Tôi nhớ là đã bỏ hết công sức ra lau chùi cả cái nhà và cái sàn thật dơ dáy, cái bản của ông lâu hơn là công ông thay 4 cái bánh xe, nhưng tôi thấy vui lắm.

Lúc này tôi đi làm 6 ngày một tuần nhưng vẫn chưa đủ vì Giáng Sinh gần kề tôi biết mình sẽ không đủ tiền để mua quà cho các con. Tôi tìm thấy một thùng sơn đỏ trong kho và lấy ra to

điểm lại những món đồ chơi cũ, rồi giấu chúng dưới tầng hầm, mong các con có một tí gọi là quà của ông già Noel. Còn quần áo của chúng cũng tả tơi theo năm tháng, tôi đã chấp vá nhiều nhưng cũng đã quá sờn rách đến nỗi không còn khâu vá gì được nữa!

Đêm Giáng Sinh, những khách hàng quen thuộc đang ngồi nhâm nhi cà phê ở *The Big Wheel*, những tài xế xe tải, nào là Les, Frank, Jim và một cảnh sát tiểu bang tên Joe. Một vài nhạc sĩ tụ họp để chuẩn bị trình diễn và vài người đang bỏ tiền các vào máy chơi bản banh. Một số khách ngồi quây quần tán gẫu đến sáng rồi ra về trước khi mặt trời mọc. Khi xong việc lúc 7 giờ sáng, vào ngày Lễ Mừng Chúa sinh ra đời, tôi hối hả bước vội ra xe. Hy vọng đám trẻ nhỏ sẽ không thức dậy sớm trước khi tôi về đến nhà và tôi có thể đặt những món quà dưới cây Noel (Một cây thông nho nhỏ tôi đã cắt bên đường gần bãi rác).

Trời tờ mờ sáng, như cái bóng ản hiện lúc tranh tối tranh sáng, đôi mắt tôi dường như bị lừa? Tôi không tin vào mắt mình nhưng cũng không nói nên lời. Tôi bước ra xe, cẩn thận nhìn vào cửa sổ bên hông, há hốc miệng, tròn mắt ngạc nhiên... không thể tin được là chiếc Chevy tàn tạ cũ

rích của tôi chứa đầy những hộp quà đủ loại, đủ cỡ, đủ màu.

Tôi vội vàng mở cửa xe, lao nhanh vào và quỳ trên ghế trước, nhào người tới băng ghế sau, tôi mở nắp hộp... Ô ... kìa... bên trong là những chiếc quần Jean xanh, từ cỡ 2 đến 10! tôi mở thêm cái hộp nữa, toàn áo sơ mi, áo thun đi chung với quần Jean. Rồi tôi nhìn vào những hộp khác: nào là kẹo, hạt nuts, và những gói thực phẩm. Có cả một cục thịt nguội to tướng để nướng và những đồ hộp, rau củ, khoai tây, bánh Pudding, Jell-O, cookies, mứt và bột mì. Thêm một túi to chứa bột giặt và những đồ dùng để lau chùi. Vui sướng nhất là có 5 cái xe đồ chơi và một con búp bê nhỏ xinh.

Trên đường về nhà, chạy qua những con phố vắng tanh, mặt trời vừa ló dạng bừng sáng lên như chào đón một ngày lễ hội tuyệt vời nhất trong đời. Tôi khóc nức nở với lòng biết ơn sâu xa. Tôi không thể nào quên nét mặt rạng rỡ, vui mừng hơn hở của 6 đứa con thơ vào buổi sáng Giáng Sinh mẫu nhiệm ấy.

Huyền diệu thật! Có những thiên thần giáng trần ở Indiana đã lâu lắm rồi! Mà dường như những thiên thần này thường hay rong chơi ở “*The Big Wheel*”.

GVV phỏng dịch

(TỪ “ANGELS, ONCE IN A WHILE” BY BARB IRWIN)

Một sự trùng hợp lạ lùng là sự kiện trên mục “Bên Lề Thể Thao” lần này toàn 3 nhân vật nữ. Họ đều xứng đáng về những thành tích và cống hiến của mình, cũng như sự đền ơn đáp nghĩa theo tinh thần người Mỹ...

Từ giã trong vinh quang

Sau 10 năm trấn thủ khung thành đội tuyển Mỹ, thủ môn Alyssa Naeher tuyên bố giã từ sân bóng quốc tế. Trận cuối cùng Alyssa khoác áo đội tuyển Hoa Kỳ chỉ là những trận thân hữu với đội Hòa Lan và Anh quốc.

Alyssa giữ thành tích chưa có thủ môn nào đạt được: 2 chức vô địch World Cup, 1 huy chương vàng 1 huy chương đồng Olympic, 88 trận thắng trong 113 lần khoác áo đội tuyển, là một trong những thủ môn xuất sắc nhất lịch sử bóng tròn nữ Hoa Kỳ. Cô cũng là thủ môn duy nhất được đề cử “Quả bóng vàng” 2024 (thường thì giải thưởng này lọt vào tay các tiền đạo).

Alyssa Naeher và (cựu thủ môn) Hope Solo (phải)

“Huynh đệ tương tàn”

HLV Emma và đệ tử Bright (trái) khi còn niên thiếu

Trong trận thủ môn Alyssa giã biệt đội Mỹ thì trận đấu giao hữu giữa Mỹ và Anh ngày 30 tháng 11 vừa qua là một tình huống ai cũng đã thấy trước, là huấn luyện viên Emma Hayes của đội tuyển Mỹ sẽ chỉ đạo

trận đấu để chống lại đội tuyển quốc gia mình (bà Hayes là người Anh), cuộc đối đầu thêm phần kịch tính khi trung vệ đội trưởng của đội Anh là Millie Bright đệ tử ruột của bà Hayes, tuyên bố sẽ tìm mọi cách “làm thật” đội tuyển Mỹ. Tuy nhiên bà Hayes đã “nối tay” bằng cách đưa các tuyển thủ hạng hai, nên trận đấu diễn ra cân bằng với tỉ số hòa 0-0.

Một cử chỉ tạ ơn đẹp đẽ

Trong mục “Mỗi tuần một con số” kỳ trước, có mẩu tin về nữ doanh nhân Michele Kang người Mỹ gốc Hàn tặng cho đội tuyển nữ Đội bóng đá Hoa Kỳ 30 triệu đô la. Số tiền này được sử dụng để đào tạo tài năng trẻ. Kang là du học sinh từ Nam Hàn, lấy bằng Cử nhân Kinh tế (Bachelor's Degree in Economics) tại Đại học Chicago và bằng Thạc sĩ Quản lý (Master's Degree in Public and Private Management) tại đại học Yale. Khi việc kinh doanh thành đạt, một tuần trước Lễ Thanksgiving, Kang đã hiến tặng như một cách bày tỏ lòng biết ơn đến đất nước đã chấp cánh cho mình.

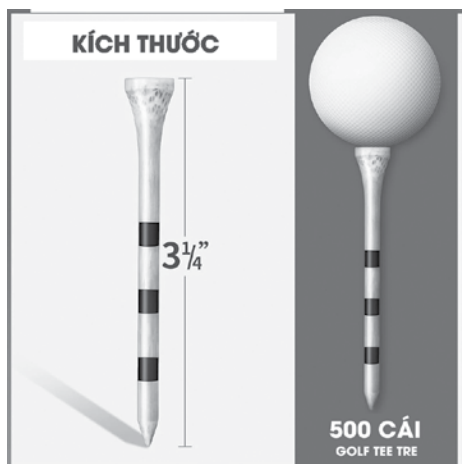
Michele Kang

12-12

1899

Trong môn đánh golf, ai cũng biết cái giá để trái banh golf (golf tee) là vật không thể thiếu. Trước kia thì người chơi để trái banh vắt và đặt trên một ụ cát nhỏ, hay một cái đế có 3 càng (kiểu như cái kiếng nấu cơm lật ngược thu nhỏ).

Ngày 12-12-1899 George F Bryant (Mỹ) khiến dân chơi golf mê tít thò lò khi sáng tạo ra cái cọc gỗ để banh như ngày nay.

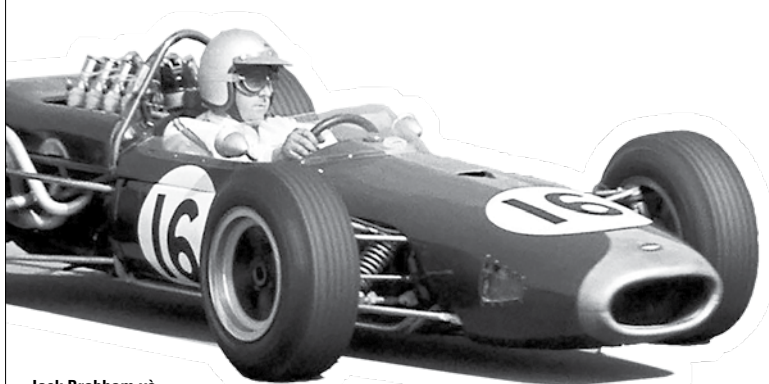

Ngày này năm xưa...

12-12

1959

Jack Brabham về đạt đích trong giải Grand Prix Hoa Kỳ cuối mùa giải tại Sebring và trở thành người Úc đầu tiên đoạt chức vô địch "F1 World Drivers Championship". Hai tay đua bá chủ thế giới là Lewis Hamilton (Anh) và Michael Schumacher (Đức), mỗi người giữ 7 cúp vô địch.

Jack Brabham và chiến mã

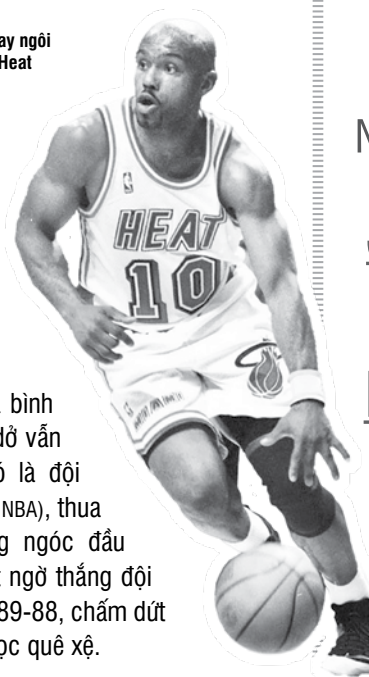

Tim Hardaway ngôi sao của đội Heat

14-12

1988

chơi hay thì nổi tiếng là bình thường, tuy nhiên chơi dở vẫn lừng danh thiên hạ, đó là đội bóng rổ Miami Heat (giải NBA), thua 17 trận liên tiếp không góc đầu lên được, cuối cùng bất ngờ thắng đội Clippers với tỉ số sát rạt 89-88, chấm dứt bị báo chí toàn quốc chọc quê xệ.

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

JAN 18

THÂN HỮU

NAM HOA KỲ vs VENEZUELA

2:00 PM CST | SÂN CHASE STADIUM, FORT LAUDERDALE, FLA., USA

FEB 20

SHEBELIEVES CUP

NỮ HOA KỲ vs COLUMBIA

2:45 PM CDT | SÂN SHELL ENERGY STADIUM, HOUSTON, TX, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Huyền thoại của
quái phong Santa
Ana- NGUỒN RIRIRO.COM

Và gió. thổi qua hồn tôi

Bạn thân ở Simi Valley báo cho biết tuần qua gió Santa Ana lại thổi lộng... khiến nhớ tới những trận gió thổi qua hồn tôi.

Một buổi trưa trên đồi Penasquitos, tôi đang ngồi trầm tư, thì bỗng ngọn gió khóc liệt từ những vùng đất xa xôi thổi về. Đâu đó, đã có lần tôi nghe nói đến ngọn quái phong Santa Ana.

A, trận gió kinh mang từng thổi qua mấy trăm năm lịch sử của vùng đất chưa dứt âm vang, chạy trên những con đường dài rỗng rảnh, thổi rúc như còi sừng trên những kiến trúc Mỹ Tây Cơ ngơ ngác trong màu nắng vàng hồ, thổi và làm kêu rung những tên đất tên người đây âm a âm ô.

Này hồi gió. chào trận gió Quỷ Thi làm cỏ cây tàn úa, khô cạn suối nguồn, cát chạy đá bay, lòng dạ xốn xang, vỡ lở những vết thương của trời và đất. Tôi bỗng, trong phút hỗn mang, nghĩ đến quê nhà với ngọn đông phong thổi lạc vợ xa chồng, nước mắt tuôn rơi. Tháng này, gió mùa Đông Bắc cũng đã thổi tới trên quê hương tôi. Âm vang. Âm vang qua dòng sông vắng và những cánh đồng. Đã nở hết những bông hoa mùa cuối

trên đất nghèo. Tôi bỗng nhớ đến, như còn rợn trên da thịt, ngọn gió Lào thổi qua biên giới vào vùng Nghệ Tĩnh những ngày nào. Thổi xơ xác đôi chuôi hoang, thổi khô róc thân tù, đổ hoe bụi đất, quận thắt ruột gan. Này bạn, nhớ không, những đêm nằm nghe gió giạt mái tranh, o o trong sợ rỗng. Tưởng như tiếng ác điệu gào, báo giờ nguyệt tận. Tôi chẳng thể nào quên. Vâng, tôi chẳng thể nào quên bản hợp âm màu đỏ của mùa thay lá những khu rừng cao su, khi gió thổi bùng đồng lửa nhân gian, đám lưu dân ngồi đợi tia nắng đầu tiên. Cũng như tôi không quên mùa gió tháng Ba trên Eo Gió thổi qua rừng dã quỳ và đôi hoa vòng đỏ ở Pleiku. Đó là những ngày báo hiệu tàn cuộc chiến. Trận gió cuốn cờ đang thổi qua bờ cõi.

Gió, như từ những trang thơ của St John Perse. Vâng, đã từng có những cơn gió lớn đi qua mặt địa cầu. Và tôi đã đi qua nửa vòng trái đất để đến đây trên đồi Penasquitos gặp luồng quái phong hung bạo. Tôi muốn nói. Tôi muốn nói. Gió, hãy thổi ngược lại đoạn đường đã đi qua, tìm lại tôi những mảnh vỡ ngày nào. Nơi có bóng khu vườn và những ngôi mộ đá ong, tiếng bà ru cháu nhiếp gọi hồn âm. Và sau Vương Phủ, dưới bóng những cây bàng phai lục ố hồng, nhà thơ điên nửa đêm cầm bút viết lên trời trang thơ quỷ khóc. Gió, hãy thổi ngược lại phía đầu làng, đám trẻ ngày nào đang chơi trò chơi rỗng rảnh. Dưới ánh trăng, ăn hết khúc đầu cả xương cùng xóc. Ăn khúc giữa đây những máu me. Nuốt tới khúc đuôi. Nuốt tới khúc đuôi. Mặt đất bỗng lên cơn dữ. Tượng đài xiêu. Sụp đổ, trong sớm chiều, bức tường ý hệ. Và gió, đưa ta về phượng thành. Em từ vùng nước xanh ao sen mùa hạ bước lên. Tóc và quần áo dính vào da thịt. Hai tay em ôm đầy bông sen đỏ. Ta gọi tiền thân em là hương sen.

Gió vẫn thổi, như tự nghìn năm, ngược nẻo đường xưa.

Và như thế, đã có những cơn gió thổi trên lịch sử, trên kiếp người. Thổi qua hồn tôi.

TN - THÁNG 11. 2024

VƯƠNG HOÀI UYÊN

bao dung như mùa đông

TRANH ĐÌNH CƯỜNG

Mùa thu đi rồi
bỏ lại tất cả nỗi tàn phai
chắc không gì bao dung như mùa đông
rải từng lớp tuyết
vùi sâu thảm lá vàng trên đất
thấp sáng cành cây
bằng những bông tuyết trắng đầu mùa
mùa đông miệt mài không kể được, thua.

Tôi cũng bắt chước mùa đông
tập bao dung trước những nỗi đau cuộc đời bỏ lại
biết vùi lấp và chôn vùi mãi mãi
những tàn tro đời đã phủ lên mình.

Tập bao dung
trước những ân tình
dẫu là thật
dẫu là không thật
ngửa tay nhận những gì được, mất
như mùa đông bao giờ cũng nhận nỗi tàn phai.

VHY
DENVER-CO

BÀO HUÂN

Dưới bóng thị thơm

CẨM GIANG
VIỆT NAM

Khi Na bắt đầu bập bẹ những tiếng nói đầu tiên, nó đã gọi bà – bà Nội, thay vì *baba*, *mama* như những đứa trẻ khác...

Bà Nội, trong trí nhớ non nớt của Na là một người đàn bà mập mạp, luôn ấm áp và có một thứ mùi thật khó quên. Nó là một sự hòa trộn của mùi mồ hôi, mùi nước tiểu, mùi bếp núc, mùi bánh trái, đến mùi dầu gió, mùi nhang đèn ... Bà có giọng nói khan khan dường như chỉ toàn ra lệnh: “Na, dẹp đồ chơi! Na, ăn cơm! Na, uống nước! Na, đi tắm! Na, Nội cho con cái này nè ...!”.

Chỉ có điều, bà Nội không ở cùng Na lâu. Lần đó, sau những cơn sốt, ho vật vã, đau

mình mẩy, khó thở... bà được đưa đi bệnh viện và rồi sau đó Na không còn gặp lại bà nữa. Trên cái bàn thờ thấp lè tè giữa nhà mà bà hay thắp hương mỗi chiều, ông Nội đặt thêm lên đó một khuôn hình một cô gái đội nón che ngang mặt, Ông thắp hương cho bà. Những vòng hương tròn xoay xoay rớt xuống từng nhúm tro nhỏ xíu, có mùi khói nồng nồng khiến cho Na có cảm giác sờ sợ. Nó nhớ bà Nội. Nó khóc, mỗi khi đi ngang qua bàn thờ bà Nội hoặc buổi chiều vào cũ chờ bà tắm rửa, cơm nước. Không thể chịu đựng được những cơn khóc ai oán đó, ông Nội nó rước bà Cố, mẹ đẻ ra bà Nội Na, lên coi chừng cháu giúp.

Bà Cố coi bộ dễ gần hơn bà Nội. Bà chẳng mấy khi la rầy nó. Mỗi khi Na bày đồ chơi ra chơi rồi bỏ lăn lóc đầy nhà, bà sẽ ra tay dọn dẹp đầu vào đấy. Na có đi chơi mất bóng với đám trẻ trong xóm, bà cũng lặng lẽ đi tìm chừng nào thấy thì dắt về. Từ khi bà Cố xuất hiện, xóm giềng không bao giờ nghe bà la rầy hay ong ồng gọi cháu. Có lẽ, do bà già yếu rồi. Có lẽ, bà Cố cũng bị bỏ bê một mình, như nó, nó thấy thương bà vô cùng. Nếu không phải lúc bận đi chơi thì nó sẽ ngồi bày đồ chơi ra bắt bà ngồi chơi cùng, rồi nghe bà kể chuyện nọ chuyện kia – những chuyện mà nó nghe cũng không hiểu.

Người Na gọi là Ba, lâu lâu

mới có mặt ở nhà vài tiếng đồng hồ, lâu lắm thì được một vài hôm. Mỗi lần gặp, Na đều được Ba cho ít kẹo bánh. Nhưng liên sau đó, anh ta ghẹo Na như ghẹo con cún nhà hàng xóm: “Ê, Na, nhìn Ba nè! Ê, Na, làm gì đó? Ê, Na làm cái này... cái kia cho Ba coi coi!”. Ngoài những câu kiểu vậy thì hai cha con không có gì để trò chuyện với nhau nữa. Na cũng không biết phải nói gì với Ba. Duy nhất một lần, Na đòi Ba mua cho mình một cây kem dâu giống như cây kem tụi con Miên, con Năng hay mua ngoài chợ, và Na đã nhìn thấy một gương mặt khác của Ba: “Kem, kem... cái con mẹ mày! Tao cho gì ăn nấy. Tao mua gì mặc nấy. Không đòi hỏi xin xỏ nghe chưa? Đừng có bày đặt bày điều...”.

Bởi vậy, mỗi lần Ba xuất hiện ở nhà, Na lại kiếm đường lên sang chơi nhà hàng xóm hay đi tha thẩn một mình, chờ tới giờ cơm hay giờ ngủ thì về. Na cứ thế mà lủi thủi lớn lên. Ở nhà không có gì vui. Ra đường chơi cũng không có gì vui. Tụi con nít trong xóm còn bận đi học, không có rảnh để chơi với nó. Ngày nào Na cũng chui rào vô chơi ké xích đu cầu tuột ở chỗ gọi là trường mầm non kế bên nhà mình. Nhưng cái cảm giác khoác lên người bộ đồ sạch sẽ thơm tho, được nín tay người lớn dang hoàng ra vô nơi đó, thì Na vẫn chưa hề được trải qua. Chắc chắn, nó đã lắm.

2

Phương nhận được cú điện

thoại từ em gái: “Chị ơi, gần chỗ nhà của mình, có một con bé đến tuổi đi học mà vẫn chưa có khai sinh. Gia đình người ta nhờ giúp đỡ đó, chị coi giúp được chi thì giúp nha chị!”

Phương cười con em bao đồng y như mình! Nó đang nghĩ hộ sản, nếu không thế nào cũng lôi xềnh xệch con nhà người ta mà đặt vô tay chị mình. Phương đã tìm hiểu qua mấy thầy cô giáo làm công tác phổ cập khu vực đó và được trả lời trong danh sách trẻ em trong độ tuổi đi học không có bé nào phải vận động ra lớp. Nhưng cô em gái dai như đũa của Phương quyết không rời mục tiêu. Lúc thì nhắn tin, lúc gọi điện hỏi han rồi thúc hối. Nó nói chắc như bấp luộc, rằng phải có chuyện người ta mới nhờ mình. Chưa kịp làm gì thì cô em gái đã quảng qua zalo cho cô một tấm hình. Một bé gái xinh xắn, bụ bẫm có gương mặt rất tây. Những lời thôi nhếch nhác không thể che mờ được nét sáng láng của bé. Tin nhắn đi kèm: “Chị thu xếp giúp giùm, lát nữa sẽ có người dẫn cô bé này tới gặp chị. Em có cho họ số điện thoại của chị.”

3

Người đàn ông, tóc hoa râm, tiêu ít hơn muối mấy phần, gương mặt phong trần, khắc khổ. Ông ngồi không yên trên ghế, hay tay xoắn với nhau, người vẹo vẹo cơ hồ muốn đứt đứt hết gân cốt. Phải khó khăn lắm ông mới mở miệng nói được tiếng “Dạ thưa cô ...” rồi nước mắt rơm

róm.

Cuộc đời ăn ở không công bằng với tôi chút nào. Cha mẹ tôi sanh ra 2 anh em tôi. Con em lấy chồng xa xứ rồi chết trẻ nơi đất khách. Gia đình khó khăn quá nên từ nhỏ tôi đã bỏ ngang việc học, đi làm cho lò gạch kiếm cơm. Dành dụm riết cũng mua được miếng đất nhỏ ven sông, cất cái nhà lá, thoát kiếp ở đậu rày đây mai đó. Rồi tôi cưới vợ. Vợ tôi hiền lành, giỏi nội trợ, sống bằng nghề làm bánh nấu chè, bán rong theo xóm. Vợ chồng tôi chỉ có một thằng con trai, đặt tên là Hậu. Bởi chỉ có một đứa con thôi nên bả cưng nó lắm. Không biết có phải vì quá cưng chiều nên nó muốn gì được nấy, học hành cũng không tới đâu. chỉ đi học tới lớp Bảy lớp Tám rồi nghỉ, đi theo mấy đứa làm cây kiểng nay đây mai đó. Rồi một bữa nó dẫn về một đứa con gái, nói là... vợ. Con nhỏ sáng sủa, bán cà phê ở tuốt trên xã biên giới, chỗ thằng con tôi hay lên đó làm cây. Con nhỏ nói cha mẹ nó bỏ nhau, nó sống với bà Nội. Bà Nội cũng nghèo túng quá nên học hết lớp tám là nó nghỉ học, đi bán cà phê cho một quán khá lớn trên huyện. Bà chủ lo ăn ở, trả lương vài triệu tháng. Rồi, bèo nước gặp nhau, tụi nó dẫn về nhà, chỉ thông báo là đã “thành thân” chứ không nói chuyện cưới hỏi gì cả. Vợ tôi vốn hiền lành, thấy con nhỏ tội nghiệp, mới nói thôi ở nhà với bả, rồi bả dạy cho làm bánh nấu chè, theo nghề của mẹ, coi vậy chứ cũng sống được.

Nhưng rồi bữa nọ, con dâu nói với vợ tôi, giờ con đi kiếm

chuyện khác làm ăn chứ sống vậy con không sống nổi. Thằng chồng con thì đi suốt không thấy ở nhà mà cũng không thấy tiền, để đưa con gái 3 tháng tuổi rồi mà ba nó chỉ ẵm con được vài lần, không mua được cho con nhỏ miếng sữa miếng bánh, đừng nói tới miếng vàng xỏ lỗ tai! Con hỏi mẹ giờ con phải làm sao đây? Đứa con nít nằm trong giường dễ thương vậy mà chẳng làm cho mẹ nó vui lòng! Vợ tôi nói hết lý hết lẽ cho nó nghe nhưng không thể nào cản được, sau đó cũng không biết đâu mà kiếm. Mà kiếm được sao, khi người đi đã dốc lòng buông tay, trốn chạy!

Con cháu nội tôi càng lớn càng ngộ gái, dễ thương. Ăn uống thiếu thốn vậy đó mà nó vẫn lớn như thổi, da dẻ hồng hào trắng mịn, tươi tắn như con nhà giàu. Ngặt cái, nhìn nó không giống mẹ, cũng không giống ba. Xóm giềng nói ra nói vô, coi chừng quạ nuôi tu hú. Tôi thiệt ra không để bụng làm gì. Cây có một trái, trái lại chỉ đậu một bông, thương còn không hết, huống hồ con nhỏ rất ngoan ngoãn dễ dạy. Cho tới bữa mấy cô trên trường tới kêu đưa giấy tờ để làm hồ sơ cho nó đi học lớp một, tôi mới ngã ngửa. Nó chưa làm khai sanh, mà con mẹ nó đi không để lại cái giấy chứng sanh. Thằng cha thì như ngỗng đực, hỏi gì cũng không biết! Nhưng mà, chuyện đời của con nhỏ thiệt không suôn sẻ như vậy. Chuyện tôi muốn thưa với cô là, đứa nhỏ này... không phải cháu nội ruột của tôi. Vụ này là thằng cha nó mới phát hiện ra gần đây. Do không có khai

sanh, không liên lạc được với mẹ ruột nó, bèn Ủy ban mới kêu ba nó phải làm giấy xác nhận AND gì đó mới có cơ sở làm khai sanh cho bé, đăng hợp pháp thân phận của nó. Bạn bè bà con nghe vậy cũng xúm gom góp tiền bạc cho cha con nó đi thủ. Một tháng sau, họ gởi kết quả về nhà. Thằng con trai tôi nhận giấy báo xong, ngồi im như tượng, hỏi gì cũng không nói. Đã đời rồi nó mới nói một câu như sét nổ: đứa nhỏ không phải con của con! Rồi từ bữa đó, nó cũng bỏ nhà đi luôn, cắt hết liên lạc với gia đình.

Giờ tôi ở nhà trọ, vừa đi làm lo trả nợ tiền nhà, vừa lo ăn mặc thuốc men, vừa lo cho bà già vợ cũng bệnh già đầy mình. Tôi tính đem bé Na ... cho người ta, rồi “xin” họ lại một ít tiền, trả bớt nợ nần ... Cũng có người tính xin con nhỏ rồi cô! Tôi cũng hết đường “bình” rồi mới nói với cô những chuyện như vậy...

4

Sáng Chủ Nhật, Phương ngồi nhâm nhi tách cà phê thơm lừng dưới tàn thị đầy những trái chín vàng ươm. Mấy đứa trẻ bán vé số, có đứa đu theo mẹ, có đứa lớn hơn, đi bán một mình. Không phải lần đầu mới gặp cảnh này, nhưng cứ thấy mỗi đứa con nít đi bán vé số hay đi bán món gì đó trên đường phố là lòng Phương cứ nheo nhói một nỗi niềm khó tả. Bất giác, Phương nhớ đến Na. Thỉnh thoảng cô cứ nhớ về cô bé như vậy với một chút ray rứt xót xa.

Tiếng reo trong trẻo của một cô bé tóc bím ngang vai làm cắt ngang dòng suy nghĩ của Phương. Cô bé đang chạy từ ngoài cửa vào để kịp nhặt lên một quả thị vàng vừa tiếp đất. Phương chợt chú ý vì cô bé có gương mặt xinh xắn rất quen thuộc, không biết mình từng gặp ở đâu. Cũng vừa lúc đó, con bé ngẩng mặt lên và tiến đến gần bàn của Phương. Nó hồn nhiên gọi: “Cô Phương! Cô nhớ con không cô Phương? Con là Na nè!” Nó vừa nói vừa chạy đến trước mặt Phương.

Na? Phương ngẩn người một giây: “Con đi đâu đây?”

- Con đi chơi với ba mẹ của con.

- Ba mẹ?

- Ba mẹ con đi đằng kia!

Theo ngón tay của con bé, Phương nhận ra người nó gọi bằng mẹ là ... cô giáo lớp Một của nó năm nào.

Thấy đứa nhỏ học hành không êm, cô đã xuống tới nhà trọ của ông cháu họ để tìm hiểu tình hình. Biết được nguyện ý của ông lão, cô bàn với chồng, đưa chuyện ra ủy ban xã nhờ giải quyết, “xin” đứa nhỏ về làm con nuôi. Sau đó không lâu, ông Nội của Na qua đời. Được sự chăm sóc dạy dỗ của cả ba mẹ nuôi, Na đã hiểu chuyện và khôn lớn dần. Mới đó mà đã gần hết chương trình tiểu học!

Vị cà phê trên môi Phương chợt ngọt ngào hơn mọi bữa. Phương chớp mắt nhìn cô giáo, tưởng như gặp một nàng tiên bước ra từ quả thị thơm trên tay đứa trẻ.

CG

<https://baotreonline.com>

nội dung phong phú, đa dạng với sự công tác của những cây viết tài năng và xuất sắc trên khắp thế giới trong mọi đề tài, mọi lãnh vực....

muốn nhận báo miễn phí mỗi tuần (bản pdf), xin email cho

baotrehaingoai@gmail.com

Thu tàn đến Đông sang

LÊ KUNG DIỄM

Mùa Hạ và chớm Thu ở Berlin, CHLB Đức, tôi đã từng trải qua. Còn buồn tàn Thu và Đông chớm sang...thì vừa mới đây khi trở lại Berlin vào hạ tuần tháng 11/2024, tôi mới... hòa nhập.

Sáng 20/11, bên trong khu vực phi trường quốc tế Berlin-Brandenburg nhộn nhịp, nay gần như là phi trường hiện đại nhất Châu Âu, khá ấm áp. Ra khỏi nơi đây, tiếp xúc ngay với không khí lạnh ngoài trời. Gió tấp vào mặt lạnh ngắt. May là nghe theo lời dặn dò của con gái trước khi sang Berlin, chúng tôi chuẩn bị áo quần đủ ấm từ Việt Nam để chống đỡ với thời tiết nghe đâu 1 độ C với... những độ âm! “Berlin về đêm có nơi tuyết rơi. Sáng ra trên đường, tuyết trắng một lớp mỏng thôi. Chưa đâu, hãy đợi đấy! Ba mẹ sẽ thấy tuyết ở Berlin thế nào sớm thôi”, con gái cười. Chúng tôi lên xe hơi hướng về nhà, cách phi trường 21 cây số.

Xe chậm chậm qua nhiều đường phố. Tại một số ngã tư, vài nhóm người đứng chờ đèn xanh sang đường, chờ tàu điện hoặc xe buýt. Hầu hết đều đội khăn len hoặc mũ ấm, cổ khăn quàng, thân bó chặt trong lớp áo quần dày cộm như thâm dọa: Chưa sang Đông đâu bạn ơi! Bạn thấy mưa tuyết chưa? Bạn thấy thủ đô của chúng tôi chìm trong màn mưa ẩm ướt và u ám chưa? Đường phố rồi sẽ phủ trắng tuyết, trơn trượt. Nhưng đừng lo lắng. Bạn sẽ có những ngày tháng mùa Đông tuy ẩm đậm nhưng đầy lãng mạn ở Berlin! Tuyết chính thức rơi thế nào phải còn chờ ít hôm nữa. Tôi thấy nôn nao ...

Mùa Thu ở thành phố Berlin so với một vài thành phố ở Châu Âu như lần lướt hơn bởi đặc trưng thành phố này rất nhiều cây xanh trút lá vàng. Thế nên nhiều người ví mùa Thu ở Berlin đẹp như tranh vẽ; Berlin, thủ đô xanh lãng mạn của Đức; vào Thu, Berlin được nhuộm một màu vàng ấm áp...

Hai bên đường, trong công viên, cây xanh hầu hết trơ cành, trụi lá. Lá rụng dày như trải thảm dọc vỉa hè tràn xuống lòng đường. Thỉnh thoảng vài cơn gió lướt qua, quét cuộn lá hất tung lên. Lác đác có cây lá vàng chưa rụng hẳn dường như tiếc nuối, muốn níu giữ mùa Thu...

Xế chiều có nắng hửng lên chỗ chúng tôi ở, quận Pankow. Ngồi trong nhà nhìn ra đường. Phía ngoài từng nhóm học sinh xuống tàu điện tản ra các hướng. Cô cậu nào cũng áo khoác đen hoặc xám... đồng màu tối, vai đeo ba lô sách vở...

Mưa bụi, chắc ngoài trời lạnh lắm! Trong nhà chỗ nào cũng thấy ấm nóng vì nhờ hệ thống sưởi. Tôi... “nai nịt gọn gàng” rời nhà, thả bộ ra trung tâm Antonplatz. Mưa bay bay. Mới 7 giờ tối mà phố đã vắng tanh. Trời sập tối đầu lúc 4 hay 5 giờ chiều! Chỉ thấy dọc ngang tàu điện và vài người cầm củi sỏi bước trên hè phố. Dãy ghế các quán cà phê lẫn quán ăn trên vỉa hè đường Langhans mấy tháng trước kín

người, nay không có ai ... Chắc họ đã vào hết phía trong quán cũng nên.

Cuối Thu lạnh và không còn vẻ nhộn nhịp của thủ đô, nơi thu hút hàng 4 đến 5 triệu khách du lịch mỗi năm. Mùa Thu đang độ tàn, dọn đường cho mùa Đông ảm đạm sang ... Tôi cũng dọn mình chờ đón mùa Đông lạnh lẽo đầu tiên khi trở lại Berlin sau hơn 3 tháng.

Mùa Đông vui buồn lẫn lộn...

Mùa Đông ở Berlin khá dài. Nó bắt đầu từ tháng Mười Hai cho đến hết tháng Hai. Đường phố trở nên u ám. Nhiệt độ xuống thấp và lạnh tê tái. Nên chỉ mặt trời thường hay ngủ sớm!

Đường phố nhiều sương mù, thỉnh thoảng có mưa và tuyết. Chỉ có một, hai ngày nắng hiếm hoi trong cả tháng. Tuy vậy vẫn có rất nhiều người ở Berlin háo hức chờ đến tháng Mười Hai. Người có tâm hồn nghệ sĩ thì phong cảnh tuyết rơi phủ đầy cây cỏ, mái nhà lại gợi nguồn cảm hứng. Người hoạt động kinh doanh ở các chợ Giáng sinh thì mong chờ mua may bán đắt. Khách du lịch thì mong được thể nghiệm với nhiều hoạt động diễn ra trong các tháng mùa Đông trên khắp nơi ở Đức, không chỉ riêng Berlin. Chẳng hạn trượt tuyết, trượt băng, vọc tuyết và tạo tượng người tuyết. Như tôi thì chỉ mong thấy tuyết như thế nào? Mưa tuyết ra làm sao? Chỉ mới chớm Thu vừa rồi ở Berlin mà tôi bị cảm lạnh. Họ hết mấy ngày! Người ta nói quân tử thì phòng thân còn tiểu nhân phòng bị gây. Vậy nên qua lại Đức lần này, tôi chuẩn bị thuốc trị ho, cảm cúm kèm cả thuốc kháng sinh mang theo. Kể cả quần áo ấm, găng tay, khăn quàng cổ... cho nó chắc. Biết yếu thì đừng ra gió. Nhưng ra gió có áo quần ấm cũng đỡ hơn quần áo phong phanh! Vậy

mà con gái tôi lại cười khì vì những loại quần, áo khoác này không ăn thua so với cái lạnh -5, -6 độ C ở đây! Vợ chồng con gái tôi đưa ba mẹ đến trung tâm mua sắm quần áo mùa Đông ở Trung tâm Alexanderplatz. Chúng tôi được... trang bị quần áo ra đường chống mưa tuyết thấm, chống lạnh -15 đến -10 độ C, giày đi trên tuyết và quần áo lót ấm bên trong ...

Mùa Đông rơi vào tháng Mười Hai, thời gian này diễn ra nhiều lễ hội nhộn nhịp. Đặc biệt là các khu chợ Giáng sinh. Berlin có hơn 60 khu chợ Giáng sinh lớn nhỏ. Những nơi này thu hút rất đông khách du lịch. Một số chợ bán rượu vang hâm nóng, các món ăn truyền thống của Đức; Một số chợ bán các món đồ trang sức, quà tặng; Vườn Giáng sinh Christmas Garden có chương trình biểu diễn ánh sáng, trượt băng và thưởng thức các món ăn đặc trưng của Đức tại Vườn Bách thảo Berlin...

Nhiều người dân ở Đức trông đến tháng Mười Hai. Có ai trông mùa Đông qua mau không vậy? Có! Họ là những ai? Tất nhiên là những người vô gia cư. Họ sống theo nhóm 2, 3 người, chọn nơi ngủ nghỉ dưới các gầm cầu tàu điện trên cao (S-Bahn) hoặc ngồi trước cửa các siêu thị. Trước mặt, họ để cái mũ ngựa hoặc cái ly giấy chờ người qua lại bố thí... Đa số là người từ Ba Lan, Syria, Rwanda, Somalia... nhập cư lậu vào Đức.

Mùa Đông, nhiều hoạt động mua bán, dịch vụ cũng ngưng trệ. Một số nhà hàng, quán ăn; các dịch vụ chăm sóc sắc đẹp như làm nail, cắt tóc... đều thưa thớt khách. Nhiều chủ người Đức, người Việt của các quán ăn, nhà hàng, dịch vụ nhân cơ hội này cắt giảm lao động (không có giấy tờ hợp pháp). Đa số là người trẻ thất nghiệp. Rải rác trên các trang mạng xã hội ở

Berlin là lời than thân trách phận của những lao động trẻ Việt Nam từng trốn lại Đức. Người xin việc, làm việc gì cũng được, miễn đủ sống qua ngày, qua cái mùa Đông khắc nghiệt. Người thì mong được chỉ giúp đường hồi hương về Việt Nam. Người thất nghiệp không có nơi ở, không giấy tờ nhờ người chỉ dẫn vào trại v.v. Cũng khá đông bạn trẻ thất nghiệp đã tự cứu mình. Có bạn nam thì rao đến tận nhà cắt tóc kèm cạo mặt cả lấy ráy tai giá chỉ 10 euro (trước đó chỉ cắt tóc không thôi, giá đã 12 euro). Nữ thì làm bánh, nấu xôi, mua hàng giảm giá ở các siêu thị hoặc đặt bên nhà gửi chả cá, chả bò sang... bán. Bán online kiếm luôn người vận chuyển. Hôm rồi trên tàu điện tôi gặp một cô gái, ngoài 40 tuổi, nói giọng Nghệ An. Hai tay hai cái xách bánh và đeo trên vai một ba lô nặng. Tôi gọi chuyện, cô ta thành thật kể: “Cháu phụ bán cho một quán sushi, mới vừa thất nghiệp. Mấy chị em bạn rủ làm bánh ngọt, nấu xôi đồ rao bán trên mạng. Có người đặt mua, chửi cháu đi giao. Gân gân thì đi xe đạp hoặc đi bộ. Xa thì bắt tàu điện. Sống qua mùa Đông đã bác ơi!”.

Hỏi chuyện một anh trung niên người Việt, định cư ở Đức gần 30 năm, anh ta kể: “Mùa Đông ở đây chán lắm anh! 3, 4 giờ chiều trời đã sập tối. Đường phố u ám. Không mấy người đi ra phố nếu không phải vì công việc. Tàu điện cũng thưa vắng khách. Sau năm 2000 từng có không ít người Đức lớn tuổi sống cô đơn trong những căn phòng chung cư ở tầng ba, tầng bốn. Bức bối quá đỗi nên có người đã chọn cách... ra đi âm thầm trong mùa Đông buốt giá!”.

Với tôi, Thu tàn có nét đẹp của Thu. Còn mùa Đông sang ở Berlin thì đối với tôi buồn vui lẫn lộn...

LKD

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

12-12-2024 - 18-12-2024

TÊN HÀNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
AMERICAN/CHINA	2	ORD, DOH	\$2.311
AMERICAN/JAPAN	2	ORD, DOH	\$2.340
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$2.349
AMERICAN AIRLINES	2	IAH, DOH	\$2.351
AMERICAN/ ANA	2	IAH, DOH	\$2.439
CATHAY/CHINA	2	LAX, HKG	\$2.466
ASIANA/AMERICAN	2	IAH, DOH	\$2.479
AMERICAN/VIETNAM	2	IAH, DOH	\$2.502
UNITED AIRLINES	2	DEN, NRT	\$2.587

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOÁI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,130 VN ĐỒNG
EURO	\$26,096 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,645 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16,064 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$162.40 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	150,118 YEN NHẬT
	0.94811 EURO
	0.78766 BẢNG ANH
	1.40109 CANADA
	0.88213 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

12/12/1787

Ngày 12 tháng 12 năm 1787, Pennsylvania trở thành tiểu bang thứ 2 của nước Mỹ.

VÀI NÉT VỀ TIỂU BANG PENNSYLVANIA

- Thủ phủ Harrisburg. Thành phố lớn nhất là Philadelphia
- Diện tích hạng 33 với 119,283 km vuông.
- Dân số khoảng 14 triệu.
- GDP tiểu bang khoảng \$998 tỉ. Đứng sau các tiểu bang California, Texas, New York, Florida và Illinois.

13/12/1888

Ngày 13 tháng 12 năm 1888, sau khi bị thực dân Pháp bắt vì “lật đổ chính quyền” bất thành, vua Hàm Nghi bị Pháp đưa sang an trí tại Algérie, thuộc Pháp. Ông mất ngày 14 tháng 1 năm 1944, tại biệt thự Gia Long, ở thủ đô Alger.

13/12/1929

Ngày 13 tháng 12 năm 1929, là ngày sinh của Trung tướng QLVNCH Ngô Quang Trưởng. Ông sinh tại Thạnh Phong, Thạnh Phú, tỉnh Bến Tre. Ông từng có hơn 12 năm phục vụ trong Binh chủng Nhảy dù.

Sau 1975, ông định cư tại Falls Church, Virginia và mất ngày 22 tháng 1 năm 2007. Hưởng thọ 78 tuổi.

BÁNH BÈO

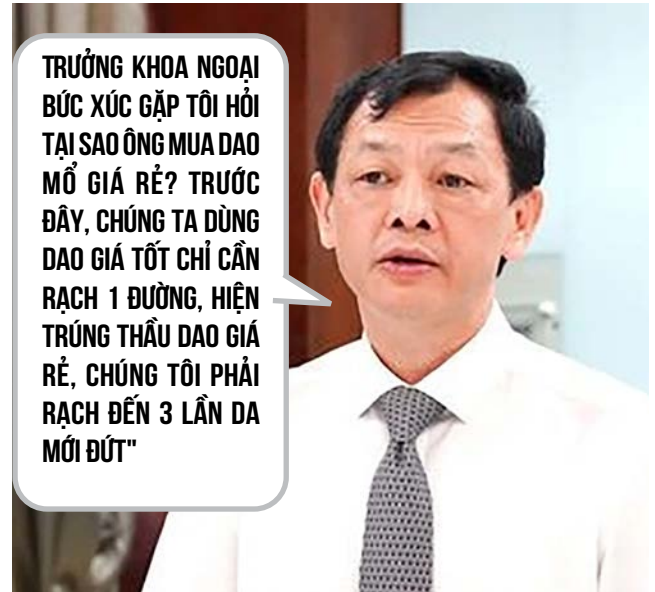
LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Ông nào trong bộ máy thì ông đó là gây nguyền. Dân đen đứng ngoài gây nguyền kiểu gì?

Hà Sỹ Đồng
Phó chủ tịch Thường trực tỉnh Quảng Trị

Hèn chi Đảng viên CSVN toàn đi nước ngoài trị bệnh...

Bác sĩ Nguyễn Tri Thức
phó bí thư Đảng ủy khối cơ sở Bộ Y tế CSVN,
bí thư Đảng ủy kiêm Giám đốc bệnh viện Chợ Rẫy

Tiền USD cũng tăng giá liên tục đấy!

Phạm Minh Chính - Thủ tướng CSVN

Và... "ăn mông" thì có biệt phủ ở Việt Nam, "ăn dày" thì có biệt phủ bên Mỹ.

Nguyễn Công Long
Ủy viên Thường trực Ủy ban Tư pháp của Quốc hội
Đại biểu Quốc hội Đồng Nai

“Napoleon của Phố Wall” - John Pierpont Morgan từng khẳng định "Vàng là tiền. Mọi thứ khác đều là tín dụng." Ngoài ra ông còn chứng minh giá trị của vàng bằng cách tích lũy, sau đó cùng gia tộc Rothschild cho Bộ Tài chính Mỹ vay 3.5 triệu ounce vàng (tương đương gần 100 nghìn tấn vàng) để ổn định nền kinh tế bị khủng hoảng năm 1893.

DU UYÊN
SAIGON, VN

Mắc hơn vàng

Nhờ sự "đầu tư" đó, hai gia tộc này đã trở thành hai gia tộc huyền thoại trong nền tài chính thế giới nói chung, nước Mỹ nói riêng. Việt Nam có câu "không ai giàu ba họ", nhưng hai gia tộc này đã giàu cả chục đời. Trong khi đó, rất nhiều người từng có vàng ở Việt Nam đã ôm một trái tim đau, có khi là vì đã tin lời ai đó mà dâng hiến vàng cho những cái đầu đất!

"Tắc đất tắc vàng", "Vàng thau lẫn lộn", "Bạc bảy sao sánh vàng mười...", "Chọn mặt gửi vàng", "Không phải cái gì lấp lánh cũng là vàng", "Im lặng là vàng", "Giọt nước mắt vàng"... sương sương

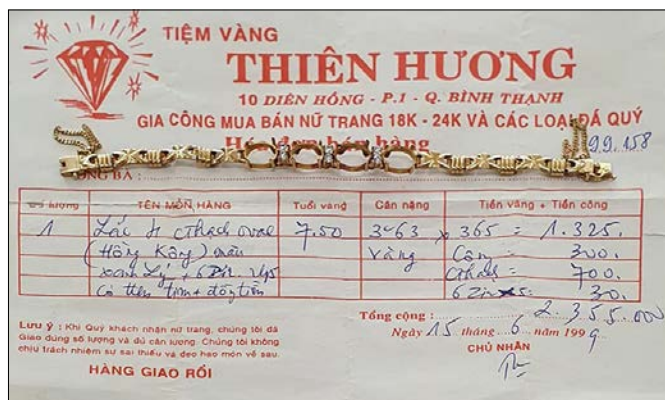
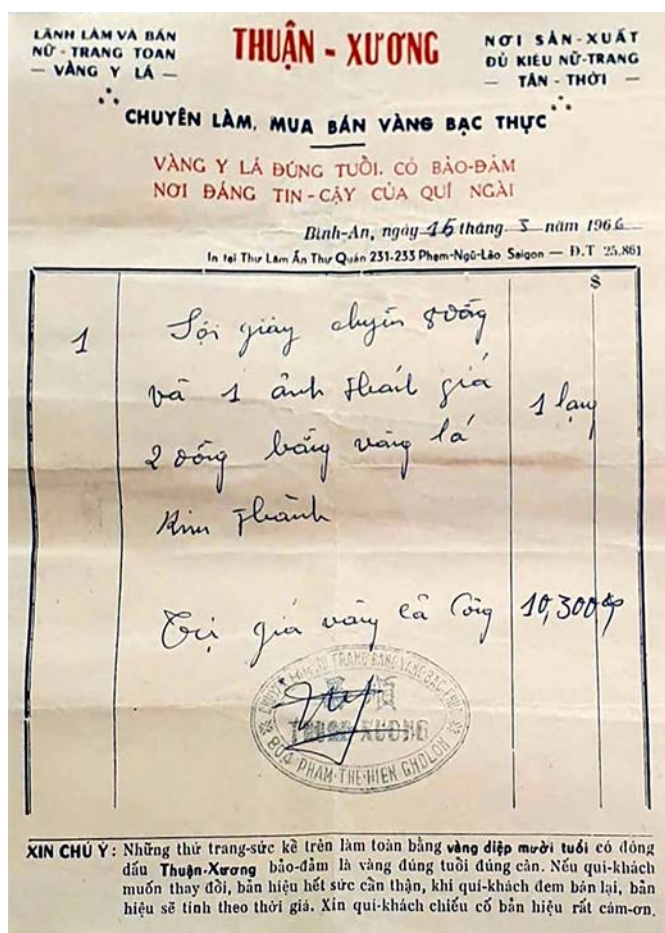
vài câu thành ngữ thôi đã cho thấy dân Việt từ xưa đã mê vàng tới cỡ nào. Từ xưa, người lớn Việt Nam khi nói chuyện làm ăn, mua bán toàn quy ra vàng. Một chủ tiệm vàng ở chợ vàng quận 5 còn giữ giấy mua vàng từ 1966, người này đã đăng bài và biên: "Một lượng vàng 9999 tính luôn công làm thành bộ trang sức vào năm 1966 là 10,300 đồng, mình nghe nói một chiếc xe 67 lúc đó trị giá 36,000 đồng VNCH. Vậy chiếc xe 67 tính bằng vàng lúc đó là khoảng 3.6 lượng vàng. Năm 1999, một sợi lắc 4 hột cẩm thạch oval có tiền công là 300,000 VND, tương đương với 8

phân 2 vàng 18k. Suzuki Viva năm 1999 mua là 30 triệu VND, thời đó 6 cây vàng rồi..."

Sau 1975, một thời gian dài người dân bị cấm buôn-bán vàng, nhưng quen nếp cũ, sau khi được thông thương vào thập niên 90s, người dân vẫn quen miệng tính nhẩm giá vàng khi tính giá đồ đạc. Ví dụ giá xe dream 7 cây vàng, tivi JVC 7 chỉ vàng, đầu máy video chạy băng 7 chỉ vàng... mà miếng đất nho nhỏ khi đó cũng có giá vài chỉ vàng, vài cây vàng. Con cháu thời nay cứ ngồi nhìn giá vàng 2024 biến động không ngừng rồi ngồi tiếc rẻ sao thời đó ông bà có vàng mà không

mua đất hay để dành, cứ đi mua sắm đồ đạc, xe cộ? Có người lên mạng tiếc rẻ: "Thời ông bà trở về trước người ta quan niệm: "Ăn nhiều, ở không bao nhiêu" nên người ta ko quan trọng đất đai cho lắm. Bà ngoại em còn cho đất người ta ở nè vì ngày xưa người ta lo kiếm cái bỏ vào bụng là chính, chứ ở là bao nhiêu. Giờ mấy miếng đất mà bà ngoại cho người ta tính ra tiền tỷ, mắc hơn miếng đất của ngoại nữa." Khi đó, nửa chiếc xe dream có khi mua được mấy trăm mét vuông đất vùng ven Sài Gòn, bây giờ đổi ra mỗi vuông đất này cũng được vài trăm cây vàng chứ hông ít. Nếu không bị "dính quy hoạch" hay bị "cưỡng chế" với bất kỳ lý do nào, những người lấy vàng mua đất thời đó, có thể bây giờ đã là "đại gia bất động sản".

Nói đi thì cũng phải nói lại, đôi khi niềm vui khi mua được chiếc xe dream 7 cây vàng hồi 90s còn gấp ngàn lần niềm vui có miếng đất bự lúc này. Một người ở Hà Nội kể: "Cách đây hơn 30 năm, mẹ tôi từng đưa ông cụ chục cây vàng để đi mua đất. Nhưng thay vì mua 55 mét vuông đất có 7 mét mặt tiền đường Liễu Giai (nay là Văn Cao) thì ông bố tôi lại vác con Cub này về lau lau chùi chùi, ánh mắt toát rõ lên một vẻ tự hào không thể đong đếm. Ngày ấy, mỗi khi bố tôi ra đường là túi áo ông

lúc nào cũng có 1 chiếc khăn mùi xoa. Đi đến đâu ông cũng lôi nó ra để lau xe rồi đi về thì lấy giẻ lau lau thêm 1 lượt nữa rồi mới dắt vào nhà. Đó là minh chứng cho chuyện một con xe máy bằng cả mảnh đất là có thật. Và bây giờ, chục cây vàng ngày ấy mới được ông cụ

hóa giá 8 triệu VNĐ còn mảnh đất mặt tiền năm xưa giờ có giá 20 tỷ VNĐ. Bố tôi chưa từng thở dài dù chỉ một lần, có mỗi mẹ tôi là tiếc..."

Và, nếu dùng vàng mua đất hết, thì làm sao con cái có những kỷ niệm đẹp như cô gái Quảng

Năm 1966, một lượng vàng 9999 tính luôn công làm thành bộ trang sức là 10,300 đồng VNCH - NGUỒN: TRƯỞNG CẨM CƯỜNG

Nam Cao Vũ Trúc Ly: "Dàn máy tính bàn này mẹ mình mua năm 2000 hơn 1 cây vàng, lúc đó máy tính là một món xa xỉ, cực kỳ xa xỉ chỉ nhà giàu mới có. Mẹ đã bán mấy lứa heo, và mua dàn máy này với giá 1 cây vàng và bù một ít, mình nhớ đầu đó là 7.5 triệu VNĐ. Mà mua tận Saigon nhờ người quen gửi về Quảng Nam để chị em bọn mình học. Giờ dàn máy tính xa xỉ đó bán ve chai chắc được 200,000VNĐ, còn vàng giờ gần 90triệu/cây. Cũng như mẹ từng mua cho ba con xe 3 cây vàng, mà lúc đó, 3 cây vàng mua được một lô đất mặt tiền ở Tam Kỳ (Quảng Nam) nếu giờ bán sẽ được giá 3 tỷ VNĐ, còn chiếc xe máy bán lại được 1.5 triệu VNĐ. Ai cũng biết trước thì đã giàu rồi hen, nay lên gác cũ thấy bộ máy tính (CPU chắc cho ai rồi) và dàn karaoke cũ (5 chỉ vàng) mà chạnh lòng. Xưa mớ này là một gia tài lớn rồi đó. Giờ nó chỉ là mớ đồ ve chai, mà giá vàng nó chạy tới đâu đâu rồi. Thiệt ra chỉ phân tích cho vui, nay về nhà cũ thấy thương mẹ ngày trước, bao nhiêu của nả đều dồn vào cho chị em mình học. Tình cảm ấy vô giá..."

Giá vàng bất định gần

đây khiến dân tình trong nước cồn cào, rồi từ đó tạo ra những phong trào khoe vàng một cách lạ lùng. Đám cưới nào cũng thấy nhà trai nhà gái tranh nhau tặng vàng cho đôi tân giai nhân, khiến cô dâu đeo vàng trĩu cổ. Có cô đeo 50-100 lượng đã thấy nhiều, vậy mà một chủ tiệm vàng ở thành phố Hồng Ngự (Đồng Tháp) tặng cho con gái 1,050 lượng vàng y (9999), 9.9 tỷ VND, nhiều chục lượng trang sức khác làm của hồi môn đi lấy chồng, mấy ký vàng khiến cô dâu than thở tê tay, trĩu da...

Nếu nói về vàng, thì

không thể không nhắc tới Dubai - ước tính hàng năm tới 40% trữ lượng vàng của thế giới có thể

được giao dịch tại đây. Dầu Dubai không phải là mảnh đất có những mỏ vàng, chính các thương

Giá vàng năm 14-12-1990
(ngày tháng trên hình):
315,000 VND một chỉ - NGUỒN:
FACEBOOK

nhân Ấn Độ và Iran đầu thế kỷ 20 tới đây và biến Dubai trở thành một trung tâm buôn bán vàng. Tại Dubai, có những khu chợ rất rộng chỉ dành riêng cho những cửa hàng trang sức. Dubai còn có ATM chuyên dùng để... rút vàng, khách sạn dát vàng lộng lẫy, những trang phục phụ kiện thời trang hoàn toàn bằng vàng... Vậy mà, coi những đám cưới của con các tỷ phú/công chúa/công tử Dubai, Ấn Độ, Ả Rập... toàn thấy họ đeo kim cương, đá quý, chứ không đeo nhiều vàng bằng các cô dâu "thường dân" nổi tiếng gần đây ở Việt Nam.

Tôi không biết ở xứ giàu như Dubai, người ta ganh đua nhau thế nào, có dựa vào các phong trào trên mạng xã hội để cạnh tranh không? Chứ tại Việt Nam, đã có những tiệc vui trở thành tiệc buồn vì có vụ bên đàn trai mua vàng giả thiết nhiều để cho xóm tụ ngày cưới, bị người ta nhận ra, cả nước hay tin. Hoặc có vợ ông Phó Chủ tịch huyện Giang Thành (tỉnh Kiên Giang) hứa tặng cho con gái 600 công đất (tương đương 90 tỷ VND) để làm của hồi môn, ngoài tài sản là 600 công đất, vợ Phó

Các cô dâu Việt đeo vàng nhiều ơ là nhiều - NGUỒN: FACEBOOK

cô dâu
1000 lượng vàng
10 tỷ tiền mặt
50 lượng nữ trang
Nhẫn hột xoàn
.....
chấn động miền tây - Đồng Tháp

Chủ tịch huyện Giang Thành còn nói rằng tặng cho con gái rượu các tài sản khác như vàng, nhẫn kim cương... Thông tin này dễ dàng thu hút dư luận, khiến nhà nước phải tuyên bố kiểm tra tài sản của cha cô dâu - ông phó chủ tịch huyện... Cũng vì phô trương mà sau đám cưới là những tháng ngày chia rẽ, xích mích. Khi chú mua vàng giả đổ thừa nhà cô dâu thách cưới, bán con gái giá cao quá. Khi ông Phó chủ tịch huyện lên báo nói vợ ông "bệnh" nên nói nhảm từ 60 công đất thành 600 công đất, 60 công đất trị giá khoảng 8-9 tỷ VND thôi...

Tiệc cưới của Công chúa Sheikha Mahra Bint - một trong 30 người con của Tiểu vương Dubai hồi 2023 -
NGUỒN: CAFE.F.VN

Thiệt mê những đám cưới hồi xưa hồi xưa mà tôi được nghe kể, được đọc, đôi khi cô dâu không được cho đặt 1 phân vàng, mà ánh mắt hai họ nhìn nhau thiệt trọng. Không cần lấy vàng giả để trao nhau cho xôm, vì tình nghĩa mắc hơn vàng...

DU

NGÀY 5-11-2024

Ann

“Đêm trong bệnh viện” không rõ có thật không nhưng rất cảm động. Theo tôi nghĩ điều này vẫn có thể xảy ra, tình yêu thương nhân loại của người phương Tây rất sâu sắc và giàu tình nhân ái. Chưa chắc người Việt hay người phương Đông vẫn hay ca tụng chuyện nhân nghĩa, chuyện làm lành tích phước, đã làm được. Đôi khi, tôi thấy người mình cũng khá thực dụng, hễ không thấy có giá trị nhờ vả hay lợi lộc thì sẽ làm ngơ... (Bài “Đêm trong bệnh viện”, đã đăng tại <https://baotreonline.com/doi-song/nhung-bong-hoa-cuoc-song/dem-trong-benh-vien.baotre>)

NGÀY 5-11-2024

Ho Nguyen Anh Ngoc

Chết cười với truyện “Đổi bằng lái xe” của Nguyễn Thị Thanh Dương thật tiếu lâm. Cảnh hai vợ chồng đớp chát thật dễ thương, họ hiểu tính nhau nên dẫu có cự cãi chút đỉnh rồi lại đầm ấm đầu vào đầy thôi. Tôi thích một mẫu gia đình như vậy, hơi ồn ào tí xíu

nhưng có gì đó thật ấm áp. (Truyện ngắn “Đổi bằng lái xe - Cảm ơn đời” đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/truyen-ngan/doi-bang-lai-xe-cam-on-doi.baotre>)

NGÀY 5-11-2024

Quyen Quinoa

Trang FB Có gì Ngộ có những bức hình “**Vẫy tay và rời đi thật cảm động**”. Khi ghép một chuỗi vào nhau, cảm giác thật khó tả. Tôi thấy mẹ mình (năm nay 92) vẫn may mắn sống chung với con cái, được chăm sóc và thương yêu, so ra vẫn may mắn hơn những người Mỹ già (ưa) sống cô độc. Tôi yêu thích làm việc báo chí, hồi ở Việt Nam tôi từng phụ trách mảng tin quốc tế. Nếu báo Trẻ cần tuyển người, xin liên lạc tôi ở email: NgocQuyexxxxx@yahoo.com, điện thoại của tôi là: 346-1647-xxxx

CẢM ƠN: Trẻ xin chân thành cảm ơn các bạn đọc trong và ngoài nước Mỹ: Hoài An, Anh Viet, Truong Giang, Ho Dac Tham, Duong Uyen Vu, Nguyen Ngoc Thanh Giang, Joan Ngoc... đã gửi điện thư chúc mừng Lễ Thanksgiving. Xin cảm ơn các bạn, chúc các bạn cùng gia quyến và toàn thể độc giả một mùa Lễ hạnh phúc và ý nghĩa.

Nếu bạn ở ngoài vùng Trẻ phát hành báo in, để nhận báo Trẻ FREE hàng tuần (bản PDF), đầy đủ bài vở. Xin email đến:

baotrehaingoi@gmail.com

Suy Đi Ngẫm Lại

Ai bỏ được bạn bè trong lúc nguy nan thì người đó sau này sẽ biết thế nào là nổi đàng cay của hoạn nạn.

SHOTA RUSTAVELI

Bạn hữu cũng giống như trái táo. Khi nào gặm đến tận cái hột mới biết là ngon hay dở. Tới lúc đó thì thường là quá muộn.

JOSEPH LANCE TONLET

Khen tặng một phụ nữ mà đồng thời cũng khen tặng một phụ nữ khác thì sự khen tặng của mình trở thành vô giá trị.

EMILE DE GIRARDIN

MINH HẢI

Khi đi trên đường phố

Một lần nữa chúng ta trở lại với phép lịch sự khi đi trên đường phố. Đi bộ trên đường phố có những nguyên tắc cần được tôn trọng.

- Trước hết, bạn phải luôn luôn đi bên lề phải. Tưởng không cần phải nhắc nhưng nếu bạn mang theo một cây dù thì bạn đừng nên hứng chí múa may kéo đung phải người khác.

- Ngoài ra bạn cũng nên thận trọng đừng liệng tàn thuốc hoặc những mảnh giấy vụn bừa bãi mà nên tìm một thùng rác.

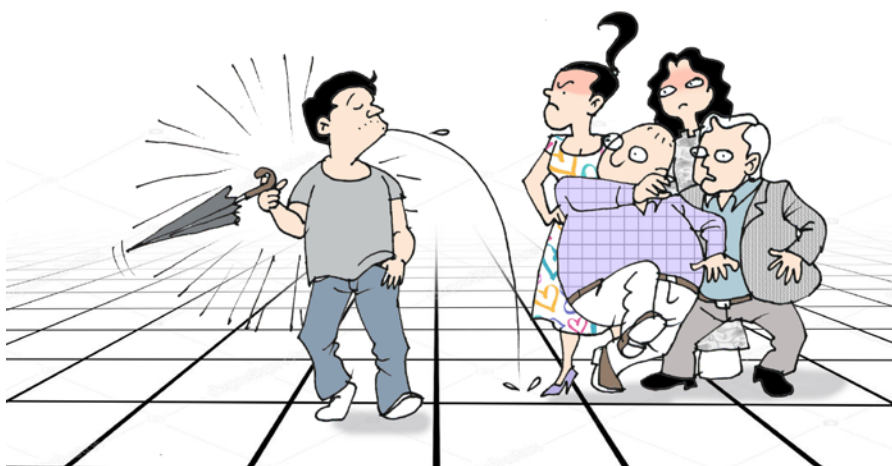
- Điều nữa cũng nên nhắc thêm ở đây là nếu thấy một phụ nữ đánh rơi đồ dùng bạn là người lịch sự cũng nên cúi xuống nhặt hộ.

- Khi đi trên đường phố bạn đừng nên quá chú ý nhìn một người nào đó vì sẽ khiến người ấy khó chịu. Và cũng đừng la lớn ở chỗ đông người trừ khi gặp trường hợp khẩn cấp.

- Còn nữa, khạc nhổ là điều tuyệt đối cấm.

- Cũng nên lưu ý khi đi với một người phụ nữ: bạn nên nhường cho người ấy đi bên phải của bạn. Đi với một người lớn tuổi cũng vậy: chỗ bên phải luôn dành cho người được tôn trọng. Trong trường hợp đường phố có nhiều vũng nước có thể bắn vào người khi xe qua thì bạn nên đi mé gần lề đường, nhường chỗ an toàn cho khách.

MH- THEO MODERN GENTLEMAN

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Trong năm ngoái, tổng giá trị xuất cảng hàng hóa toàn cầu đạt 23.8 ngàn tỷ USD, giảm 5% so với năm 2022.

Tổng thể, giá trị xuất cảng giảm ở 20 trong số 30 quốc gia xuất cảng lớn nhất thế giới khi số lượng hạn chế thương mại tăng lên gần 3,000 trường hợp trên toàn cầu - gấp khoảng 5 lần so với mức độ hạn chế trong năm 2015.

Như biểu đồ trên cho thấy, Trung Quốc đã xuất cảng 3.4 ngàn tỷ USD hàng hóa, vượt Mỹ gần 1.4 ngàn tỷ USD.

Lần cuối cùng Mỹ đạt danh hiệu quốc gia xuất cảng lớn nhất thế giới là vào năm 1979, nhưng kể từ đó, Mỹ đã trải qua tình trạng gia tăng thâm hụt thương mại (trade deficit). Tuy nhiên, mặt hàng xuất cảng lớn nhất của Mỹ là năng lượng, đã chuyển từ thâm hụt sang thặng dư trong suốt thập niên qua.

Vào năm 2023, Mỹ đã đạt được thặng dư năng lượng 65 tỷ USD, củng cố cán cân thương mại. Sự gia tăng sản xuất năng lượng trong nước đã bảo vệ Mỹ khỏi những cú sốc giá dầu, như những cú sốc do chiến tranh Nga-Ukraine gây ra, đã tác động nghiêm trọng đến các nền kinh tế châu Âu.

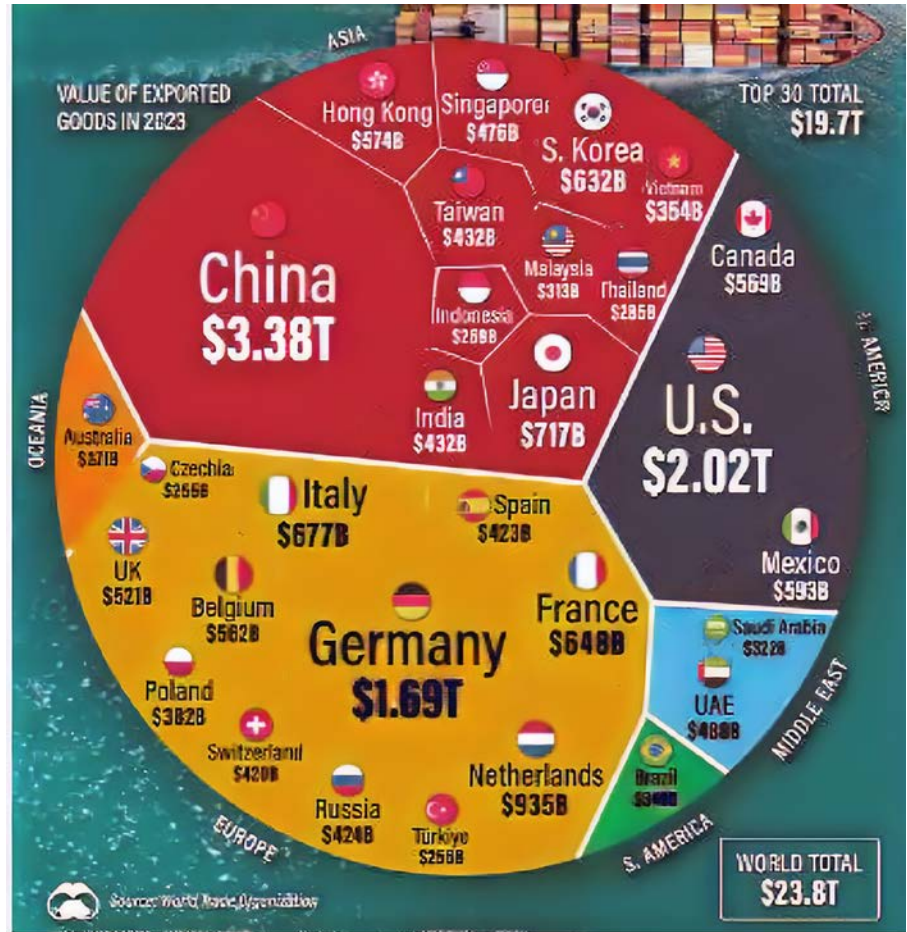
Những nước xuất cảng lớn nhất thế giới

Đồ thị này cho thấy các quốc gia xuất cảng lớn nhất thế giới, dựa trên dữ liệu từ Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO).

Chú thích:

B = billion (tỷ)

T=Trillion (ngàn tỷ)

Đức, quốc gia đứng thứ ba về tổng thể, đã thấy xuất cảng hàng hóa tăng nhẹ 1%, dù nền kinh tế đang thu hẹp. Nền kinh tế chủ yếu dựa trên kỹ nghệ này đã bị ảnh hưởng đặc biệt bởi giá dầu tăng, khi nhiều công ty tạm ngừng sản xuất do giá năng lượng tăng vọt. Vào năm 2023, quốc gia này đã xuất cảng hàng hóa trị giá 160 tỷ USD sang Mỹ, thị trường xuất cảng lớn nhất của họ.

Tuy nhiên, xuất cảng sang Mỹ có thể giảm tới 15% nếu các thuế quan (tariffs) do ông Trump đề xuất được áp dụng. Các ngành kỹ nghệ xe hơi và dược phẩm sẽ bị ảnh hưởng nặng nề nhất, giảm lần lượt 32% và 35%.

Chạy Grab bây giờ đôi khi có bằng tiến sĩ

Những người trẻ không kịp trẻ

Những người trẻ chưa kịp trẻ, ấy là thân phận của đại bộ phận thanh niên trí thức trẻ nhưng chẳng thể trẻ được bởi tóc họ sớm bạc, trán họ sớm nhăn và mỗi tí vết trong cuộc đời của họ được khắc dấu trên nếp già trước tuổi của họ mà đôi khi chính họ không nhận thấy, họ vẫn nói, cười, đi đứng và chạy đua khốc liệt với công cuộc áo cơm ngày ngày, đêm đêm. Họ là ai?

UYỄN CA
QUẢNG NAM - VN

Chúng tôi đánh mất tuổi trẻ

Tài, một cựu sinh viên đại học kinh tế, hiện đang là trưởng nhóm giao hàng (shipper – theo cách gọi ở Việt Nam) cho một công ty vận chuyển, chia sẻ:

- Thực sự là chúng tôi đã đánh mất tuổi trẻ, và trả giá cho nó quá đắt.

- Xin bạn nói rõ hơn về việc đánh mất tuổi trẻ của mình?

- Dạ, trong 4 năm ngồi mài dũa quần trên ghế đại học, gia đình chúng tôi phải chịu rất nhiều sức ép với mong mỏi chúng tôi sẽ có được hàm lượng tri thức, sẽ có chỗ đứng nào đó yên ổn trong xã hội. Thế rồi tuổi trẻ chúng tôi trôi qua cái vèo với những giáo trình mà cho đến bây giờ, chúng

tôi phải đau đầu nhận ra rằng loại bỏ nó ra khỏi não trạng càng sớm thì càng có cơ may sống thanh thản. Và gia đình chúng tôi thì trả giá quá lớn.

- Vấn đề gia đình trả giá như thế nào, xin bạn cho biết thêm?

- Để duy trì quá trình đại học của tôi, gia đình tôi đã cắt mảnh vườn ra thành 4 mảnh và bán dần từng mảnh để gởi cho tôi ăn học. Đường nhiên tôi có làm thêm, bởi giá đất lúc đó thấp lắm, mỗi tháng gia đình gởi cho tôi 2 triệu đồng, phần tôi đi làm thêm công việc khác như phụ bàn, dạy kèm, chỉ có vậy mới đủ tồn tại trong thành phố. Khi tôi ra trường thì khu vườn chỉ còn đúng một mảnh đất dính căn nhà cũ, 3 mảnh kia phải bán cho tôi học. Cha mẹ tôi không làm

Shipper trên đường làng

được gì, bởi họ già yếu, bệnh tật. Em gái tôi vào đại học thì không còn gì để bán, vậy là tôi chạy xe ôm, rồi chạy Grab, gần đây chuyển qua làm shipper để nuôi gia

đình, nuôi em ăn học.

- Xin hỏi, với công việc hiện tại, thu nhập có đủ để bạn trang trải không?

- Dạ khéo ăn thì no, khéo co thì ấm thôi chị à! Bây giờ, đất đai lên giá, nếu

như tôi làm công việc hiện tại thì phải là hai kiếp mới mua nổi lại một lô đất để ở. Tôi thì có căn nhà của cha mẹ để ở, vì theo phong tục, tôi con trai, tôi ở để nhang khói ông bà. Nhưng nghĩ lại, hoàn cảnh đưa đẩy mình đến chỗ phải suy nghĩ đến chuyện trọng nam khinh nữ, rồi giống như tranh đoạt nhà với em gái mình thì chả ra làm sao cả. Tôi có nói với cha mẹ rằng phần nhà đang ở sẽ là của em tôi,

Thật giả lẫn lộn, tuổi trẻ đôi khi chẳng còn thiết bằng cấp đã có

tôi quyết tâm khước từ mọi sự cho tiếp theo. Mà hình như cũng vì vậy, bất kỳ cô gái nào quen biết, yêu đương với tôi khi nghe tôi nói ý định nhường nhà cho em gái họ cũng đều ném cho tôi một cục lơ (tránh, không dây dưa quen biết). Thế mới thấy cuộc đời này chẳng đơn giản một chút nào!

- Cái giá trả có vẻ không thể đắt hơn. Nhưng hình như thời của tôi đi học cũng vậy, và sau bạn vài lớp cũng vậy, bạn có thấy vậy không?

- Dạ đúng rồi, trước em vài năm, thậm chí hàng chục năm, rồi sau em gần chục năm, ngay cả bây giờ, các sinh viên nghèo bao giờ cũng thiệt thòi rất nhiều mặt. Mà kinh khủng nhất là học

những thứ mà trong đó 60% cần phải tẩy khỏi cái não mình thì hy vọng mới ngóc đầu lên nổi!

- 60% cần phải tẩy, như vậy có nhiều quá không bạn, mình hiểu bạn đang nói gì, nhưng liệu như vậy có hơi quá lời không?

- Không quá lời đâu chị ạ. Hơn 60% nữa đấy chứ, chị nghĩ đi, học đại học kinh tế như em, nhưng bây giờ không nắm rõ các thuật ngữ kinh tế của thời đại, thậm chí không hiểu, không đo dẫm hay ước đoán được kinh tế thời đại. Hoàn toàn không thể, không biết gì cả! Trong khi đó, bây giờ trong đầu còn chứa đầy các phạm trù, các quy luật triết học Mác Lê, còn chứa đầy kinh tế chính trị Mác Lê,

còn chứa đầy chủ nghĩa xã hội khoa học, còn chứa đầy xã hội học Mác Lê, còn chứa đầy các thứ có liên quan đến Mác Lê. Mà thú thực, những thứ ấy chỉ làm nặng đầu chứ không mang lại chén cơm manh áo hay sáng tạo ra một thứ gì đó cho những người nghèo khó, không có dù che bóng như em. Nên chỉ mong sao thải nó được cho nhẹ cái đầu. Mà làm sao thải ra được chứ, nó đã dán vào rồi thì muôn thuở! Khó!

Bao giờ trở lại thanh xuân ấy?

Đó là câu hỏi được trích trong một đoạn thơ ngắn của bạn Hào, hiện đang chạy Grab và thi thoảng làm phụ hồ, bạn từng là sinh viên đại học Văn khoa với đầy ước mơ, thế

rồi mọi thứ cũng quay về Grab. Nguyên văn 4 câu thơ của bạn Hào: *"Mùa xuân như thể người mù chữ/ Tập tọ đánh vần trên tóc xanh/ Bao giờ trở lại thanh xuân ấy/ Ta gửi đôi lời với mong manh"*.

Hỏi về hoàn cảnh ra đời mấy câu thơ, Hào kể:

- Em thì thích làm thơ, nhưng chưa bao giờ nghĩ mình sẽ thành nhà thơ. Vì xứ này nhiều nhà thơ rồi, mỗi cán bộ là một nhà thơ, thêm mình vào chỉ thêm rối sự! Em viết mấy câu này khi đang ngồi chờ khách đặt chỗ trên app. Ngồi ngẫm lại tuổi trẻ mình đã trôi trong thời sinh viên, thật đáng tiếc!

- Sao lại tiếc chứ, em cũng đã là một trí thức, có lao động gì thì em cũng đã là một trí thức.

- Nếu xét trên bằng cấp thì tạm xem là vậy đi. Nhưng cái bằng cử nhân bây giờ có là gì so với tiến sĩ, mà người ta mua tiến sĩ đầy ra đó. Còn tri thức học được hả? Cái này đừng đi học, để thời gian ấy mà mày mò vừa làm kiếm tiền, vừa đọc sách, nghiên cứu. Nếu chịu làm việc, học tập một cách nghiêm túc như trong đại học thì

Tuổi trẻ đi qua
chẳng ngoảnh lại

kiến thức mình đi đến đâu rồi chị ạ! Nói thật với chị, toàn bộ kiến thức em có được là nhờ đọc sách ngoại biên, chứ sách vở chính thống thì ôi thôi, miễn bàn!

- Nhưng dẫu sao thì em cũng làm cho ba mẹ vui vì tuổi trẻ em không phung phí vì những việc vô bổ. Thế hệ trẻ bây giờ cũng nhạt lắm, em đồng ý không?

- Dạ, cái này thì em đồng ý, chỉ ít là em đã tạo cho ba mẹ em cái ảo giác về trí thức. Bản chất nó là vậy, chứ không thể nói khác đi được! Chẳng có gì đáng nói đâu!

- Đời sống của em hiện nay có ổn không?

- Dạ cũng tạm, qua ngày được là mừng rồi, dự tính là năm tới cưới vợ, nhưng cũng còn tùy, bạn gái có chịu đựng nổi từ đây cho đến lúc ấy với cái nghèo của mình hay không nữa. Vì hiện tại em làm ngày được ngày mất, có ngày trúng thì được tiền triệu nhưng lại có rất nhiều ngày không có gì để mua gạo. Nên đời sống bấp bênh như vậy, nguy cơ độc thân rất là cao. Bạn cùng lứa với em giờ đã vợ con đề huề, con tụi nó học lớp 6, lớp 7 rồi. Chỉ còn em sót lại là đơn thương độc mã.

- Kế hoạch của em năm tới có gì mới không?

- Chắc là cưới vợ là kế hoạch mới, lao động kiếm cơm vẫn là kế

Nhiều khi không biết tuổi trẻ trả giá cho điều gì!

hoạch lâu dài. Bây giờ khó lắm. Mà cũng chẳng còn đất để bán cưới vợ đâu, còn có cái nhà cấp 4 thôi. Hầu hết dân nghèo mơ đại học thì chỉ có bay đất, bay nhà thôi!

Cùng cảnh ngộ với Hào, tức cùng cảnh chạy Grab, nhưng Phương có điều kiện kinh tế gia đình khá hơn, bởi cha mẹ Phương làm công việc buôn bán, mở sạp ngoài chợ, Phương chia sẻ:

- Em có khá hơn Hào, nhưng rồi cũng đầy thảm kịch chị ơi!

- Thảm kịch gì vậy em, nếu không nặng nề, xin em chia sẻ chị biết với?

- Dạ, điều kiện gia đình em khá giả, em là đứa học giỏi nhất nhà nên

cũng ráng mà học lên cao học, cũng có cái bằng thạc sĩ thật chứ không phải dỏm. Nhưng chán cái là em đi làm ở đâu cũng chỉ vài tháng là bỏ việc, thấy mình không hợp với kiểu làm việc ở đó, mình có ở lại thì người ta cũng loại bỏ mình, mà mình ở lại thì chắc là điên cái đầu mất. Nên nghỉ, ra đây làm nghề chạy xe mà thanh thản. Nhưng thanh thản trong kiếm cơm, cũng có chỗ dựa gia đình, nghiệt nỗi lại có những bi kịch khác. Nếu chị muốn biết, em sẽ kể?!

- Ừ, chị cũng đang nghe đây!

- Đất đai lên giá, vậy là anh em trong nhà trở nên dòm ngó nhau. Mà

em chán nhất là cảnh này, mình là thằng có nhận thức. Nên cả nửa năm nay em không ngủ ở nhà, em ăn bờ ngủ bụi, thỉnh thoảng chạy về thăm ba mẹ trong chợ một chút thôi. Mà thăm vậy cũng ngại anh em nghi kỵ mình. Đau lắm chị ơi!

Một bạn nữ khác cũng có cảnh ngộ na ná Phương. Câu chuyện bạn kể cũng vậy, nên thiết nghĩ tôi không nên đưa vào bài viết này.

Và, hình như tuổi trẻ đã trở nên dăm chiêu, già nua lúc chưa kịp trẻ. Vì cả một quãng tuổi trẻ của họ đang chấp nhận trả giá cho một điều gì đó thật mơ hồ, khó nói!

UC

Lái xe kiểu “vội vã”

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Tôi đã có vài bài viết chủ đề đi đứng cầu thả, lái xe cầu thả gây nguy hiểm cho người khác ở khu vực Quận Cam, nên tôi không thích lặp lại sợ gây nhàm chán cho quý độc giả. Nhưng có vẻ tình hình này không giảm, mà ngày càng tăng thêm, khiến tôi bắt buộc phải tiếp tục chủ đề không mong muốn này. Hầu như vấn nạn xảy ra ở khắp nơi, không riêng gì khu vực Little Sài Gòn và các thành phố lân cận.

Một tai nạn thảm khốc và đau lòng vừa xảy ra vào đêm Chúa Nhật tuần rồi ở thành phố Rialto, Quận San Bernardino, nơi cách Little Sài Gòn 1 giờ 6 phút lái xe. Hai bé gái, 3 và 4 tuổi, bị tài xế say rượu lái xe truck tông chết, cảnh sát địa phương cho biết. Hai trẻ mới biết đi đã tử vong sau khi xe của cha mẹ hai đứa bé bị một tài xế (bị cáo buộc say rượu) vượt đèn đỏ đâm vào ở Rialto, đài truyền hình KTLA5 đưa tin ngày 25 tháng Mười Một năm 2024. Vụ tai nạn 3 xe đụng nhau xảy ra ngay sau 11 giờ tối tại góc đường Walnut và Riverside Drives, theo Trung sĩ Daniel Smith thuộc Sở Cảnh sát Rialto. Hai đứa bé đang ngồi cùng cha mẹ trên chiếc Honda Accord màu trắng quẹo trái vào đường Walnut thì một chiếc xe truck Dodge Ram màu xanh lam đi về phía

Nam trên đường Riverside vượt đèn đỏ và đâm vào hông chiếc Accord, khiến xe này lao vào một xe vận tải lớn màu đen, Smith cho biết. Một đứa bé bị văng ra khỏi xe, sau đó được tuyên bố là đã tử vong tại hiện trường. Người cha của hai bé thì được đưa vô bệnh viện với những vết thương ở mức độ vừa phải, trung sĩ Smith cho biết. Người mẹ hai đứa trẻ thì không bị thương. Trong quá trình điều tra, cảnh sát phát hiện tài xế xe truck đã bỏ trốn khỏi hiện trường bằng xe của mình, mặc dù anh ta đã được tìm thấy cách đó một phần tư dặm. Tài xế xe truck không bị thương. Garcia có một hành khách trong xe truck của mình, nhưng không rõ liệu người đó có bị bắt hay không. Tài xế xe truck, Alexis Garcia, 28 tuổi, ở Buellton, đã bị bắt vì hai tội danh giết người, một tội danh lái xe khi say rượu và một tội danh bỏ trốn sau khi gây tai nạn. Anh ta chưa có tiền án.

Hôm qua (Thứ Hai, ngày 25 tháng Mười Một, năm 2024) đã xảy ra tai nạn chết người khiến freeway 50 hướng đông ở Quận Cam bị đóng nhiều giờ. Nguyên nhân tai nạn là chiếc xe tải đầu kéo dài thậm thụt do một người đàn ông 38 tuổi đến từ Geneva lái đang đi về phía bắc trên đường Sabal Palm và cố quẹo trái vô freeway 50 hướng tây. Chiếc xe tải

đầu kéo đã đi vô đường đi của chiếc Equinox, đang đi về phía đông trên freeway 50 ở lane trong.

Cảnh sát cho biết chiếc Equinox đã đâm vào bên trái của xe đầu kéo. Tài xế của xe Equinox, một người đàn ông 54 tuổi đến từ thành phố Orlando (Florida) đã được đưa đến Phòng cấp cứu Waterford Lakes, nơi ông được tuyên bố đã tử vong. Tài xế xe đầu kéo không bị thương và vẫn ở lại hiện trường.

Tôi để ý thấy những xe chạy quá tốc độ cho phép, chen lấn từ lane này sang lane khác và ngược lại như con rấn bò, không chịu chờ dù chỉ chậm một phút, phần lớn đều rơi vào các tài xế lái xe truck và xe sedan mới cầu. Không hiểu họ chen lấn vội vã để làm gì khi lái xe trong thành phố, nơi các con đường có dày đặc các trụ đèn giao thông (traffic light) mà các xe vừa tăng tốc lên đã phải dừng lại vì đèn đỏ giống như những tài xế lái bình tĩnh?

Một kiểu lái xe nguy hiểm khác là “tiết kiệm thời gian” bằng cách đâm ngang hai đường solid line màu vàng thay vì đi thêm một chút xúi tới ngã tư để quay đầu xe, nếu bị đội tuần tiểu bắt gặp thì có giá phạt trung bình là 500 Mỹ kim/lần.

Nếu quý vị chịu khó quan sát sẽ thấy trong vòng một giờ đồng hồ thôi đã có vài

chục tài xế quẹo vô đường Taft St. để băng ngang hai đường solid line màu vàng và vô tiệm Costco (Garden Grove,) bất chấp cản trở, gây nguy hiểm cho các xe đi thẳng, thay vì họ đi thêm khoảng 10 yards rồi quẹo phải đúng luật vô tiệm.

Tôi không ghét thương hiệu Tesla, nhưng thời gian gần đây tôi rất mất thiện cảm với tài xế xe Tesla Cybertruck. Những “cái thùng nhôm” kín mít bụi chà bá này có lẽ vô việc xe cứng không sợ trầy xước nên đã chen lấn, vượt trái luật một cách bất chấp, buộc tài xế các xe nhỏ phải nhường đường cho họ.

Thứ Bảy tuần rồi, trời âm u và có mưa nhỏ, đường ướt và trơn nên tôi lái xe chậm hơn bình thường. Một chiếc sedan màu đỏ đã vượt trái luật và chặn xe tôi với thái độ gây hấn. Khi tài xế nhìn

thấy trong xe tôi có gắn dashcam thì ông ta vội bỏ đi.

Tôi đã từng chứng kiến một chiếc xe chạy ngược chiều vô con đường nhỏ đang thi công và có dựng bảng cấm vào ở đầu đường để đi tắt qua một khúc cua “cùi chỏ.” Tôi cũng nhớ hồi thời tôi mới qua định cư ở Quận Cam, có ông nọ qua trước tôi một năm, đã “dạy dỗ” tôi rằng “Ở Mỹ bằng tốc độ ghi như vậy nhưng ai cũng lái xe nhanh hơn 5 miles,” “Phụ nữ ở Mỹ tận dụng thời gian trang điểm trong lúc lái xe không hà.” Tôi hỏi: “Sao kỳ vậy?” thì ông nọ không giải thích được. Sau đó, ông thầy dạy tôi lái xe giảng giải về giữ khoảng cách an toàn, lái xe trầm tĩnh, người đi trước chậm thì mình phải chậm theo họ, họ đi quá nhanh thì kệ họ, đừng bắt chước kéo bị

phạt. Riêng vụ “vừa lái xe vừa trang điểm” thì rất là xạo, bất quá tận dụng thời gian tô chút son khi dừng đèn đỏ là nhiều lắm rồi, không có cách nào “trang điểm” cả khuôn mặt được. Đồng hương mới qua Mỹ đừng nghĩ người ở lâu năm bên này người ta chỉ vẽ mình cái gì cũng đúng. Luật giao thông Việt Nam hiện hành tương tự đến 95% luật ở Mỹ, nếu đồng hương nào thông thạo luật ở Việt Nam thì qua Mỹ chỉ cần đọc tài liệu của DMV là an tâm đi thi, lấy bằng viết dễ dàng.

Hàng năm, tôi thường thấy báo đăng những bài viết thống kê hiệu xe nào thường bị tai nạn (accidents) mà mắc cười quá chừng, cứ như là tác giả bài viết cho rằng những hiệu xe đó tự chạy không cần người lái vậy. Trong khi xe gây tai nạn

hay không là do kinh nghiệm, sự hiểu biết luật lưu thông và tánh tình của người lái xe. Tự tin quá đáng cũng là thói quen xấu, giống như người lái xe tải đầu kéo ở trên, đinh ninh rằng vượt qua được, ai ngờ bị dính cái đuôi.

Một ông nọ ở Little Sài Gòn, thường dùng chữ “luật sư đụng xe” ra vẻ coi thường nghề này. Nhưng có một thực tế là luật sư giỏi chuyên tranh tụng về các vụ án hình sự lại nghèo hơn “luật sư đụng xe.” Khi mà tiểu bang California có nhiều xe lưu thông nhứt nước Mỹ, khi mà ngoài đường có rất nhiều người luôn lái xe kiểu không chịu chậm một phút, thì còn có nhiều người vô tội bỗng dưng bị tai bay vạ gió, các công ty bảo hiểm xe, các văn phòng luật sư chuyên về “car accidents” vẫn làm ăn phát đạt.

Lái xe trầm tĩnh tuy có đi chậm hơn một chút nhưng sẽ kịp phản ứng nếu gặp phải các tài xế “thích thì quẹo,” tự bảo vệ mình trước cho chắc ăn. Đừng nghĩ mình lái xe đúng luật thì an toàn, nếu không may gặp những người lái xe kiểu “vội vã,” chúng ta không kịp giảm tốc độ tránh họ thì ta bị tai nạn, thương tích, mà bao nhiêu tiền bạc cũng không bù đắp được.

TPT

LITTLE SÀI GÒN, NAM CALIFORNIA

Làm đẹp là nhu cầu của con người bất kể tuổi tác, giới tính. Sau quần áo, món trang sức, mặt mũi da dẻ, tóc và răng cũng được chăm sóc kỹ lưỡng để tạo vẻ thu hút và tự tin hơn. Từ ngày xa xưa, cổ nhân đã từng nhận đá quý vào răng cửa, bọc vàng... để nụ cười hấp dẫn hơn. Thời nay, ngoài việc chăm sóc răng miệng, bá tánh còn tìm những cách làm đẹp thêm cho nụ cười nên ngành nha khoa thẩm mỹ đang phát triển mạnh mẽ.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Nha khoa thẩm mỹ hay “Cosmetic dentistry” chú trọng đến vẻ đẹp của nụ cười trên gương mặt. Theo cái nhìn đương thời thì miệng phải có đủ răng (ít nhất là hàng răng cửa, khi cười khoe ra với bá tánh); răng phải đều và trắng. Do đó hầu hết các kỹ thuật trong nha khoa thẩm mỹ đều chú trọng đến tẩy răng cho trắng (whitening), dental bonding (lấp, vá cho đầy

chỗ khuyết trên răng) và bọc răng (veneer).

Khác với nha khoa toàn diện (general dentistry) do các nha sĩ toàn khoa đảm trách, chuyên việc bảo trì răng, phòng ngừa và chữa sâu răng, bọc răng, niềng răng và làm cầu nối (bridge); chú trọng đến công năng của răng. Riêng nha khoa thẩm mỹ thì chú trọng đến vẻ đẹp, nụ cười, từ răng đến lợi (nướu). Bài viết này chỉ tóm tắt một số chi tiết về nha khoa

thẩm mỹ.

Nha khoa thẩm mỹ sửa chữa những khiếm khuyết như răng mẻ /sứt, răng không liền nhau (chỗ hở giữa hai răng), răng bị nhuộm màu vàng, nâu... răng mọc lệch hoặc có hình thể khác thường. Khi răng và lợi khỏe mạnh, ta có thể dùng nha khoa thẩm mỹ để tăng vẻ đẹp cho nụ cười.

Thông thường, nha khoa thẩm mỹ bao gồm các cách chữa trị sau đây:

Tẩy răng cho trắng (Teeth whitening): Thức ăn uống đậm màu như cà phê, trà, dâu xanh... qua thời gian sẽ nhuộm màu răng. Nha sĩ thường dùng hóa chất để tẩy răng cho trắng tại văn phòng (khoảng một tiếng đồng hồ) hoặc ta có thể dùng sản phẩm tẩy răng tại nhà, và thường sau vài tuần lễ mới thấy kết quả.

“Vá chỗ khuyết” trên răng (Dental bonding): Nha sĩ dùng “nhựa” (resin) cùng màu răng quét lên răng che phủ các khiếm khuyết như nứt mẻ, thay màu. Cách chữa trị này có thể thay đổi cả hình thể của chiếc răng, răng lớn hơn, dài hơn, đầy đặn hơn và đồng đều hơn. Dental bonding cần làm lại mỗi 5-7 năm, không ảnh hưởng đến men răng nên khi không vừa ý, ta có thể trở lại

hình thể trước.

Loại nhựa dùng để vá cũng được dùng để vá lỗ hổng của răng sâu, thay thế bạc / vàng dùng để lấp lỗ hổng sâu răng trước đó hoặc lấp gốc răng bị tuột nướu.

Bọc răng [bằng] men sứ (Porcelain veneers)

Sứ hay porcelain, loại đặc biệt cho cơ thể con người, được dùng để bọc răng; như dental bonding, men sứ che giấu những vết nứt, mẻ và đổi màu của răng. Có nhiều loại men sứ, khi dùng nha sĩ thường phải cạo bớt lớp men [tự nhiên] để phết lớp men sứ [mới] lên trên. Men răng [cũ] bị bào sặt, chiếc răng chỉ còn là một mầm nhọn nhỏ xíu, bộ răng bọc tạm thời được dán vào miệng cho đến khi thay thế bằng bộ răng men sứ mới được chế tạo để dùng lâu

dài. Men sứ cũng như nhựa resin, cần tái tạo mỗi 10 năm sau lần bọc răng đầu tiên.

Một chút về bọc răng: phương thức làm đẹp này xuất phát từ Hollywood thủ đô của ngành điện ảnh, thoát tiên chỉ là việc “trang điểm”. Năm 1928, trăm năm trước, đạo diễn khởi sự việc quay cận ảnh miệng diễn viên khi họ nói năng để có vẻ “thật” hơn. Thu hình mồm miệng nháp nhảnh nên cần hình ảnh đẹp của “bộ máy phát thanh” ấy, thế là nha sĩ được mời làm cố vấn. Nha sĩ Charles Pincus là người đầu tiên. Sau chục năm “làm đẹp” miệng diễn viên cho phim ảnh, ông nha sĩ chế ra bộ bọc răng bằng nhựa acrylic, có thể dán vào răng và giữ được một thời gian ngắn. Nghiễm nhiên, ông Pincus trở thành ngôi sao của các minh tinh điện ảnh, từ James Dean, Joan Crawford, đến Walt Disney nhờ tài làm đẹp cho diễn viên, những người cần làm đẹp trước mắt bá tánh. Sản phẩm dùng để bọc răng mỗi ngày một cải tiến, đẹp mắt hơn, dính lâu hơn, từ độ dính vài ngày đến vài tháng của thập niên 50 trong thế kỷ trước đến năm 1983 thì sản phẩm bọc răng tạo được vẻ đẹp cho nụ cười bền đến cả chục năm như hiện nay.

Vật dụng được cải tiến qua tay người dùng, mấy thế hệ nha sĩ hành nghề. Trong thập niên 90, nha sĩ Bill Dickerson mở cơ sở đào tạo, Las Vegas Institute for Advanced Dental Studies, huấn luyện các nha sĩ trẻ cách làm đẹp nụ cười và từ đó ngành nha khoa thẩm mỹ trở nên phổ thông hơn, được nhìn nhận như ngành

giải phẫu thẩm mỹ, một chuyên khoa của ngành giải phẫu và không chỉ dành riêng cho nghệ sĩ trình diễn.

Tạo hình thể cho răng (Tooth contouring)

Nha sĩ cạo một lớp men răng mỏng để thay đổi hình thể chiếc răng, tuy nhiên lượng men có thể cạo chỉ giới hạn.

Tạo hình thể cho nướu (Gum contouring)

Miệng đôi khi có nhiều nướu, khi cười, nụ cười trông mất cân bằng, thấy nướu nhiều hơn răng. Nha sĩ cắt bớt nướu để tạo hình thể cân bằng hơn.

Nha khoa toàn diện dù với mục đích chữa trị để “phục hồi” công năng của răng nhưng vẫn đem lại ít nhiều vẻ đẹp cho nụ cười. Như khi bọc đầu răng, crown, để chữa vết nứt mẻ giúp ta cắn, nhai thức ăn; niềng răng đem lại sự cân bằng cho hàm răng và nụ cười trông “cân bằng” hơn.

Tẩy răng là phương thức làm đẹp phổ thông nhất và ít tốn kém nhất. Chữa răng để phục hồi công năng có thể được bảo hiểm chi trả một phần và ta nên khám răng định kỳ để cạo sạch lớp vôi đóng chung quanh chân răng, nướu. Với các phương thức làm đẹp nụ cười, ta phải tự túc hoàn toàn tùy theo phương thức, nhất là bonding và bọc răng, cần tái tạo sau một thời gian, nên cần tính toán ngân quỹ.

Hiện nay, bọc răng được xem là phương thức làm

đẹp của những người khá giả, rất phổ thông trong giới nghệ sĩ trình diễn, cần làm đẹp từ mái tóc đến móng chân, vẽ đẹp “hoàn hảo” do họ khỏi xương và ưa chuộng, và trở thành phong trào dẫn theo người ái mộ. Làm đẹp là cách trưng bày sự rộng rãi về tiền bạc của cá nhân. Hầu như nghệ sĩ trình diễn nào cũng o bế nụ cười qua nha khoa thẩm mỹ.

Thẩm mỹ thay đổi với thời gian. Riêng với nụ cười, răng khểnh xưa là vẻ duyên dáng, ngày nay lại là sự “không cân bằng” của nụ cười, cần sửa chữa nếu đủ khả năng chi trả. Chiếc răng khểnh [chút chút] được “uốn” theo niềng sắt cho thẳng hàng hoặc nhổ phắt nếu khểnh quá xá và thay bằng răng xương (implant) bọc men sứ.

Bá tánh rùng rỉnh túi tiền là có thể “mua” được vẻ đẹp theo ý muốn, từ mái tóc, khuôn mặt, bộ răng đến gót chân, chưa kể việc thay đổi hình dạng bộ phận sinh dục. Riết rồi người đẹp nam cũng như nữ, trông giống nhau in hệt từ khuôn mặt đến hàm răng. Người Á Đông ta bây giờ hầu như ai cũng có chiếc mũi thẳng dọc dừa qua hình ảnh trên mạng xã hội, phe ta tò mò nhìn ngắm mà không đoán ra đâu là kết quả của ngành thẩm mỹ, đâu là tài nghệ của mấy tay sửa chữa hình ảnh, photoshop?! “Xấu” tự nhiên hay “đẹp” giả phẫu, biết chọn thứ nào bây giờ?

TLL

THI SĨ LỆ KHÁNH

Em là con gái trời bắt xấu

LỆ KHÁNH

Thi sĩ Lệ Khanh tên thật là Dương Thị Khánh, sinh năm 1944 tại Huế và lớn lên ở Đà-Lạt. Lệ Khanh được biết đến qua tập thơ “Em là con gái trời bắt xấu” vào năm 20 tuổi. Thơ của Lệ Khanh là tâm tình của người em gái hậu phương gửi đến người yêu là lính chiến nhưng duyên phận bẽ bàng nên những dòng thơ theo thời gian thấm đẫm chất bi lụy, sầu não. Sự nghiệp thi ca của Lệ Khanh bắt đầu vào năm 1964 và kết thúc năm 1974. Tiếc là những sáng tác sau đó không còn mang chất thi vị như thuở ban đầu nữa.

Các tập thơ đã xuất bản: “Em là con gái trời bắt xấu” (5 tập do Khai Trí xuất bản từ năm 1964 đến 1966), “Vòng tay nào cho em” (1966) và “Nói với người yêu” (1967).

Cô tiểu thư gốc Huế nhưng trưởng thành ở Đà-Lạt có tâm hồn lãng mạn và làm thơ rất sớm với bút hiệu Lệ Khanh. Cái tên như vụn vào cuộc đời khiến cô lận đận trong chốn tình trường, nỗi buồn lấn hết niềm vui, nước mắt nhiều hơn nụ cười. Có lẽ vì những éo le trong tình yêu mà Lệ Khanh đã viết nên những vần thơ xót lòng và chinh phục được số đông độc giả đồng điệu.

Những bài thơ trong chủ đề “Em là con gái trời bắt xấu” đến từ hai mối tình không trọn vẹn.

Mối tình đầu dang dở vì người yêu kết hôn với người bạn gái khác. Nỗi khổ đau này bắt đầu cho những bài thơ da diết trên thi đàn vào đầu thập niên 60.

*Anh lỗi hẹn hay là anh đến trễ
Cho chiều nay đường phố lạnh
mưa thu*

*Và đêm nay thành thị ướt sương
mù*

*Người con gái gục đầu thương
mệnh bạc*

Cuộc tình thứ hai với một người tình không chung thủy đã khắc lên trái tim yêu một vết thương lòng. Dù hết dạ yêu thương nhưng nỗi mong chờ vẫn hoài công vì người thương đang say men ân ái khác..

*Tôi gục mặt khóc thầm bên cửa sổ
Mà cô đơn trời hồi vẫn cô đơn
Nơi xa xôi, anh có biết tôi buồn
Anh có biết tôi cười mắt ngân lệ
Tình yêu đến, tình yêu đi ai biết*

nên người ở lại âm thầm tiễn người ra đi mà ngậm ngùi lệ tràn hoen mi. Người tình sau cùng của Lê Khánh là nhà thơ kiêm nhạc sĩ Thục Vũ. Hai con tim trùng một nhịp đập vì tìm thấy sự đồng cảm nơi hồn thơ, ý nhạc. Tiếc thay cho mối tình ngang trái, nàng trở thành người thứ ba vì lỡ yêu người đã có gia đình, vợ con ...

Vòng tay anh chắc giờ đây quá chặt

*Ôm vợ hiền, ôm con dại còn đâu
Vâng, còn đâu người con gái đến sau*

*Thương, nhớ, tiếc sao ngỡ ngàng
biết mấy*

Thục Vũ phổ nhạc bài thơ “Vòng tay nào cho em” làm xôn xao giới yêu nhạc, yêu thơ với mối tình của ông và Lê Khánh. Nhưng kiếp chồng chung “kẻ đắp chăn bông, kẻ lạnh lùng” gieo thêm đốm đau cho người con gái “trời bắt xấu” cho dù cô gái Huế xinh đẹp này từng làm nhiều chàng trai xứ Quảng ngẩn ngơ, thơ thẩn. Con mê đã tàn, tình

Thi nhạc sĩ Thục Vũ, 1932 -1976

yêu cũng hết, Lê Khánh một thân, một mình sống với con thơ ...

Bây giờ mẹ chỉ có con

Con thơ thơm sữa, mẹ mòn tuổi yêu

Chiến cuộc chao đảo, Thục Vũ bị bắt đi đày và chết trong trại tù ở Sơn-La. Cuộc sống Lê Khánh lâm

vào khúc rẽ, đôi tay yếu đuối phải làm đủ mọi công việc tay chân để có được miếng cơm, manh áo. Ngày tháng vẫn nặng nề với kiếp đời bạc phận, gian truân như những vần thơ bất hạnh của Lê Khánh. Lê là nước mắt nên “Em là gái trời bắt xấu” là tiếng oán than náo nùng của những mối tình tan vỡ và trái ngang. Cái tên của tập thơ “Em là gái trời bắt xấu” nổi lên như một hiện tượng, tạo được sức hấp dẫn thu hút số lượng độc giả khổng lồ giữa khi cuộc chiến ngày thêm dâng cao.

Cám ơn Lê Khánh, người con gái đất Thần Kinh đã mang theo nét lãng mạn vào xứ sở cao nguyên sương mù giá lạnh và để lại cho người, cho đời những vần thơ xao xuyến như T.T.Kh. thuở trước. Lê Khánh là những giọt lệ buồn, là tiếc nuối của những cuộc tình không may mắn và âm thầm đi vào ngõ cụt.

TV (10.04.2024)

Hình bìa đĩa nhạc “Em là gái trời bắt xấu”

Bìa tập thơ “Em là gái trời bắt xấu”, 1964

Chữ viết

Chữ viết là một trong những phát minh quan trọng nhất của con người, và cũng là đề tài được nhiều nhà ngữ học quan tâm. Theo những nghiên cứu gần đây nhất thì trên trái đất chỉ có 4 nền văn minh đã phát minh ra hệ thống chữ viết nguyên thủy, tức không phải vay mượn từ một hệ thống khác để từ đó khai triển thêm. 4 nền văn minh đó là: Mesopotamia (Iraq ngày nay); Egypt (Ai Cập); Trung Hoa; và Mesoamerica (Trung Mỹ).

Trong ảnh trên là hai mặt của một tấm thẻ bằng đất, khoảng 3,000 năm trước công nguyên, tìm được trong vùng Mesopotamia. Nó ghi lại một vụ giao dịch 25 con dê cái và 5 con dê đực. Vòng tròn với dấu thập nghĩa là “dê”. Hình tròn và bán nguyệt tượng trưng cho số, và hình con cá đại diện cho một nhà quý tộc có liên quan đến thương vụ nói trên. (NGUỒN: YALE PEABODY MUSEUM OF NATURAL HISTORY)

IAN BUI
DALLAS, TX

Nhưng trước cả khi người trong vùng Mesopotamia nghĩ ra cách dùng những hình tượng như vòng tròn, chữ thập v.v. để ghi sổ sách, người thượng cổ từ hơn 10,000 năm trước đã biết khắc lần gạch vào xương thú để ghi số. Các nhà nghiên cứu suy đoán rất có thể họ dùng phương pháp này để đếm các cuộc săn hay để theo dõi chu kỳ mặt trăng. (NGUỒN ẢNH: OVERMANN 2016 QUATERNARY INTERNATIONAL 405)

Hệ thống chữ viết nguyên thủy được giới học giả Âu Tây khảo sát và nghiên cứu khá nhiều là hệ thống "cuneiform" đến từ vùng đất ngày xưa gọi là Babylon. Hệ thống này dùng phương pháp chiết tự đến từ hình ảnh của các sự vật cụ thể -- như mưa, nắng, cá, chim v.v. Nó chuyển biến dần dần qua nhiều thiên-niên kỷ để trở thành một bộ chữ cái, có thể dùng để chuyển tải những sự kiện quan trọng hoặc thậm chí ý tưởng trừu tượng.

Một cái chốt đến từ đế quốc Achaemenid (Iran ngày nay), khoảng 500-300 TCN. Kế bên là một vài thí dụ cho thấy các "mẫu tự" trong bộ chữ ấy đã phát triển và thay đổi thế nào trong vòng hai ngàn năm.

NGUỒN: WIKIMEDIA

Ornamental peg with trilingual text (Old Persian, Babylonian, Elamite). Persepolis, Iran, Achaemenid period. OIM A29608 (Catalog No. 48)

	3200 BCE	3000 BCE	2400 BCE	1000 BCE
sag 'head'				
gin 'to walk'				
su 'hand'				
še 'barley'				
ninda 'bread'				
a 'water'				
ud 'day'				
mušen 'bird'				

Hệ thống "hieroglyphs" của Ai Cập và Hán-tự của người Hoa cũng đi theo một trình tự tiến hoá tương tự. Song một số nhà nghiên cứu đặt câu hỏi, không biết hệ thống chữ viết của người Ai Cập có thật sự nguyên thủy chẳng, hay cũng vay mượn từ Mesopotamia vì hai vùng đất này tương đối gần nhau. Tuy chưa ai có câu trả lời chắc chắn, nhưng tất cả đều đồng ý rằng hieroglyph không giống cuneiform về hình thức, và tất nhiên mọi người đều đồng ý rằng Hán tự là một hệ thống độc lập.

Chữ hieroglyph trong ngôi mộ vua Ramesses IX của Ai Cập, khoảng 1111TCN. (NGUỒN: WIKIPEDIA)

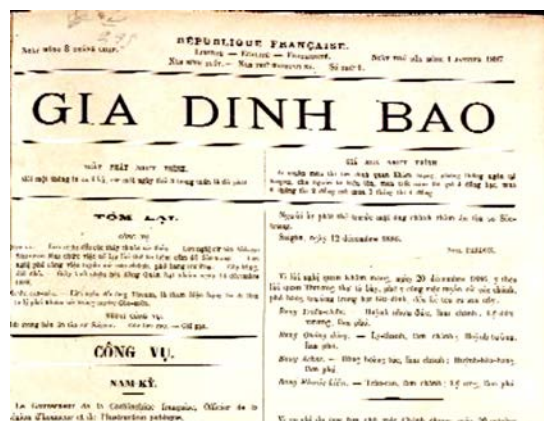
Tại Trung Mỹ các nền văn hoá xưa, gọi chung là Mesoamerica, cũng từng có một hệ thống chữ viết dựa vào hình tượng. Vùng này ngày nay bao gồm các nước như Mexico, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Belize, Costa Rica. Từ khoảng 1000TCN một vài bộ tộc như người Olmec hay Zapotec đã bắt đầu có ghi chép này nọ, nhưng phải đến khoảng 300TCN cách viết mới được hệ thống hoá và biến thành một thứ chữ viết chính thống, được sử dụng bởi các dân tộc thuộc nền văn hoá Maya. Rất tiếc nó đã bị giết chết khi người Tây Ban Nha chiếm Mỹ Châu vào thế kỷ 17. Giờ đây Hán tự là hệ thống chữ viết nguyên thủy duy nhất vẫn còn được sử dụng. (NGUỒN ẢNH: MUSEO DE SITIO, MEXICO)

Ngoài 4 bộ chữ “nguyên thủy” đã nói ở trên, là người Việt ta cũng cần đặt câu hỏi về chữ viết của người Việt cổ, được ghi lại khá chi tiết trên mặt các trống đồng đã được khai quật. Rõ ràng đây cũng là một hệ thống chữ tượng hình không khác gì mấy của người Ai Cập hay Maya, đã được quy chuẩn hoá cách đây hơn hai ngàn năm, tức nó đã phải bắt đầu từ xưa hơn trước nữa, ít nhất cũng phải vài trăm năm, thậm chí vài ngàn năm. Hệ thống này có liên quan gì đến hệ thống chữ của người Hán hay không? Nếu có vay mượn thì từ bao giờ và qua ngõ nào? Nếu không thì có thể nào nó cũng là chữ nguyên thủy nhưng đã bị xoá sổ sau khi người Việt bị người Hán đô hộ? Hy vọng các nhà ngữ học và khảo cổ học, nhất là ở phương Tây, sẽ quan tâm đến đề tài này nhiều thêm. (NGUỒN ẢNH: WIKIMEDIA)

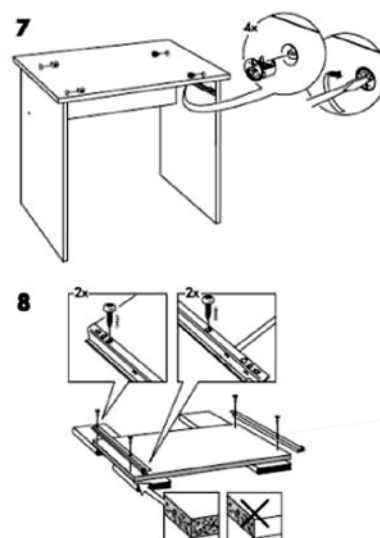

Sau nhiều ngàn năm phát triển, hệ thống chữ viết của con người đã không còn tượng hình nữa (trừ Hán tự) mà đã trở thành một hệ thống ký âm, tức dùng ký tự để diễn tả âm thanh và tiếng nói. Thông dụng nhất trên thế giới hiện nay có lẽ là hệ thống chữ cái Alphabet như bạn đang đọc. Tuy không là chữ viết nguyên thủy nhưng nó cũng có nguồn gốc sâu xa, ít nhất hai ngàn năm trước công nguyên, và có lẽ là kết quả của sự giao thoa của các nền văn hoá ở Trung Đông, đặc biệt là khu vực Lebanon ngày nay. Giờ đây với sự phát triển của computer và internet, nó đã trở thành tiêu chuẩn cho hầu hết mọi giao dịch thương mại trên thế giới.

Tờ báo bằng chữ quốc ngữ đầu tiên ở Việt Nam, ra đời năm 1865.

Từ một tấm thẻ bằng đất nung với chữ ký mua 30 con dê, nhân loại đã sáng chế ra vô vàn phương cách khác nhau để truyền tải thông tin. Chữ viết, và kỹ thuật ấn loát, đã đóng góp tích cực vào sự phát triển của xã hội, giúp khai sáng những nền văn minh lạc hậu, khai phóng những nền văn hoá cổ hủ, và nhất là khai thác tiềm lực kinh tế của các quốc gia. Nhưng cũng bởi thế giới ngày càng phẳng, nhu cầu giao dịch đòi hỏi con người phải đơn giản hoá các phương tiện truyền tải thông tin. Không có gì minh chứng cho điều này rõ hơn là hệ thống “chữ viết tượng hình” của công ty IKEA chuyên sản xuất bàn ghế và đồ nội thất. Thủ tướng tượng, nếu phải viết hướng dẫn bằng nhiều thứ tiếng chỉ để ráp cái bàn thì sẽ tốn kém biết bao! NGUỒN ẢNH: IKEA

Du lịch mùa lễ

HOÀNG HƯƠNG

Những chuyến du lịch dài ngày, việc di chuyển nhiều, liên tục có thể khiến chế độ ăn uống của bạn bị thay đổi đột ngột hoặc gián đoạn. Dưới đây là các cách để ăn uống lành mạnh và tiết kiệm trong khi đi du lịch:

■ **Chuẩn bị đồ ăn nhẹ.** Mang theo đồ ăn nhẹ tốt cho sức khỏe như các loại hạt, trái cây tươi và trái cây sấy khô hay bánh gạo.

■ **Ăn salad và uống đủ nước.** Salad là món ăn tốt cho sức khỏe lại không tốn nhiều công chuẩn bị, nấu nướng. Là món ăn thích hợp và tiện ích trong thời gian đi du lịch.

■ **Bắt đầu ngày mới với một bữa sáng thịnh soạn.** Một bữa sáng bổ dưỡng giúp bạn có đủ năng lượng cho phần còn lại của ngày.

■ **Ăn thực phẩm có chứa men vi sinh.** Hệ tiêu hóa của bạn có thể bị ảnh hưởng trong thời gian đi du lịch dài ngày do ăn uống thất thường. Ăn các thực phẩm có men vi sinh như sữa chua, kefir, kim chi và dưa cải muối chua sẽ giúp hỗ trợ đường tiêu hóa hoạt động tốt hơn.

■ **Bạn cũng có thể mang theo những đồ dùng nhà bếp gọn nhẹ** để chuẩn bị những bữa ăn nhanh, đơn giản như hộp đựng an toàn với lò vi sóng, ly tách, muỗng, dao...

DALLAS Sự Kiện

SIX FLAGS OVER TEXAS

27/11 tới 31/12. Giải trí mùa lễ. Trưng bày đèn màu, 7 show trình diễn nhạc, tham dự các trò chơi vòng quay hay roller coaster của Six Flags, tháp đèn cây thông, xiếc

Địa điểm: Six Flags Over Texas, Arlington TX 76011. **Giá vé:** \$29.

CHRISTMAS IN THE PARK

14/12 (8:30AM). Hội SM Wright tổ chức chương trình mừng lễ cuối năm, tặng quà cho trẻ em: đồ chơi, đồ dùng trong phòng ngủ, áo khoác, thực phẩm, quần áo, đồ dùng trong nhà

Địa điểm: Fair Park, 3809 Grand Ave, Dallas TX 75210. **Giá vé:** miễn phí.

SNOWDAY

28/11 tới 5/1. Thuởng lãm cây thông và đèn, sân trượt băng, Santa nhào lộn trên sân băng và bắn pháo bông. Chụp hình với hệ thống trí tuệ nhân tạo.

Địa điểm: Galleria Dallas, 13350 Dallas Pkwy, Dallas TX 75240. Điện thoại 469-759-9323. **Giá vé:** \$0-\$75

LỜI GIỚI THIỆU: Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984 theo diện tị nạn, bà quyết định chọn con đường phục vụ đồng hương. Khởi đầu, bà là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Năm 1991, bà làm cho sở An Sinh Xã Hội đến 2020. Bà thường xuyên cộng tác với báo chí, các trang web, các đài phát thanh và truyền hình nhằm hướng dẫn đồng hương trong các luật lệ và các chương trình ASXH. Trê hân hạnh được sự cộng tác của bà, và độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện hoặc email nhờ bà Angie Hồ Quang giúp đỡ các vấn đề về An sinh Xã hội. Thư từ xin gửi về: Mục "An Sinh Xã Hội"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044 hoặc Email: bientap@trenews.net

HỎI

Tôi đã được 75 tuổi, làm việc cho một đại học ở California. Tôi đã ghi danh vào phần A. Từ 65 tuổi đến hôm nay tôi vẫn đi làm và có bảo hiểm ở trường đại học. Nay, nếu tôi về hưu ở trường đại học, tôi nghe người ta nói tôi có thể mua bảo hiểm tiếp. Xin cho biết chuyện này có được không. Thẻ Medicare có gần hết hạn không? Tôi cần phải làm gì?

Xin cảm ơn.

Người có đi làm và đóng thuế An sinh xã hội đủ số tối thiểu 40 tín chỉ, quy ra là 10 năm, bước vào tuổi 65 sẽ đủ điều kiện để tham gia vào chương trình Medicare. Medicare là chương trình bảo hiểm y tế do chính quyền liên bang quản trị. Medicare có những phần chính là A, B và D.

- **PHẦN A:** Sử dụng mỗi khi được nhập viện là bệnh nhân nội trú. Không phải đóng bảo phí phần A hằng tháng vì trong lúc đi làm, phòng nhân sự đã khấu trừ 7.65% trên số lương để đóng vào quỹ ASXH và Medicare.

- 7.65% là phối hợp của 6.2% đóng vào quỹ ASXH và 1.45% đóng vào quỹ Medicare.

- **PHẦN B:** Sử dụng mỗi khi đến văn phòng bác sĩ để điều trị, dịch vụ ngoại chấn hay những trang thiết bị y tế dài hạn (như xe lăn, ghế tắm v.v.).
- **PHẦN D:** Là chữ viết tắt của "Drug," sử dụng để mua thuốc theo toa.

Trong trường hợp đã bước vào tuổi 65 nhưng

ĐÁP

vẫn còn đi làm và có bảo hiểm y tế từ chỗ làm, bạn chỉ cần ghi danh Medicare phần A (nhập viện) là đủ. Luật quy định nếu ghi danh trễ vào phần B (khám chữa bệnh) hoặc phần D (mua thuốc), bạn có thể bị phạt. Tuy nhiên, nhờ có bảo hiểm nơi làm việc, khi nghỉ việc và không còn bảo hiểm đó, bạn sẽ có 8 tháng để ghi danh phần B mà không bị phạt.

Khoảng thời gian 8 tháng này được gọi là Special Enrollment Period. Tương tự, phần D cũng áp dụng quy tắc này, nhưng bạn cần chọn chương trình thuốc theo toa từ các công ty bảo hiểm thay vì ghi danh qua cơ quan ASXH.

Khi nhận được thẻ Medicare, tùy thuộc phần nào mình chọn, dù chỉ có phần A, thì bên cạnh hàng chữ đó sẽ ghi ngày phần A có hiệu lực. Thẻ Medicare không bao giờ hết hạn. Trừ phi sau này, khi tham gia vào phần B sẽ được thay thế một thẻ mới với cả hai phần A và B với những ngày có hiệu lực khác nhau.

Một số công sở cho phép

cựu nhân viên đã về hưu có quyền duy trì bảo hiểm sức khỏe theo Group Insurance của cơ quan. Nếu như thế, thì phải đặt lên bàn cân:

- Bảo phí phần B cho một cá nhân là \$185.00/tháng, và tiền deductible cho năm 2025 là \$257.00.
- Sau khi đạt được số deductible, Medicare sẽ chi trả 80% y tế phí và bệnh nhân chịu trách nhiệm phần 20% còn lại.
- Phần D phải mua rời và cũng có bảo phí hằng tháng và tiền phụ đóng.

Khi có Medicare A và B được gọi là Medicare truyền thống. Khi biết rằng bệnh nhân phải chịu trách nhiệm 20% phụ đóng, thì sẽ có hai lựa chọn cho người thụ hưởng Medicare:

1. Mua thêm một kế ước rời gọi là Medicare Supplement hay Medigap:

- Sẽ phải đóng thêm phần bảo phí cho kế ước này, nhưng Medicare Supplement hay Medigap sẽ chu toàn phần y tế phí còn lại.

2. Tham gia vào Medicare Advantage:

buổi sáng hình như

TRANH ĐINH CƯỜNG

- Đây là những chương trình bảo hiểm y tế có hợp đồng với CMS (Center of Medicare and Medicaid Services - Trung tâm Cung cấp Dịch vụ Medicare và Medicaid). Khi gia nhập vào chương trình Medicare Advantage, bệnh nhân sẽ sử dụng những nhà cung cấp dịch vụ y tế qua mạng lưới của họ.

Câu hỏi cần có cho Office of Human Resources:

- Có được quyền duy trì bảo hiểm sẵn có ở đại học hay không?
- Phần pension của đại học có phần quyền lợi tồn sinh cho người phối ngẫu không?
- Nếu có, tỷ lệ là bao nhiêu trên mức pension của người làm việc chính?

Hy vọng giải đáp giúp bạn hiểu rõ hơn và có kế hoạch phù hợp khi nghỉ hưu.

AHQ

Nàng thức dậy trước mặt trời
ngôi nhà thật yên tĩnh
nàng nghe được tiếng thở của mình
nàng xuống bếp
tìm ly sữa ấm
mang ly sữa lên lầu
lay lay vài cái khung hình đang ngủ
đánh thức nó dậy
tìm mình trên hàng chữ

Buổi sáng hình như chưa vươn vai ngoài cửa sổ
bầu trời vẫn mờ mờ im ắng
nàng uống từng ngụm sữa ấm
động dậy hồn mình
cả ngôi nhà vẫn nằm im như dấu chấm trên một bài Thơ

Buổi sáng hình như vẫn còn ngái ngủ
nàng vẫn chưa tỉnh hẳn
ngụm sữa còn trong miệng
câu Thơ vẫn bơi trong sữa

Nàng tìm về giường
cầm cuốn sách lên
chữ vẫn tung tóe trên gối

Nàng và bài thơ hình như còn ngái ngủ.

TMT- SEPT.3/2024

Đồ lạnh khó lỗi mốt

■ Đồ mùa đông nên có kiểu dáng có thể mặc lâu dài, khó lỗi mốt. Như quần jeans denim dáng rộng, cạp vừa - linh hoạt và bền bỉ. Xu hướng mới là kiểu mặc “double denim” đồng bộ denim càng phổ biến. Denim dễ mặc mùa đông, lựa dáng thoải mái hay ống suông. Vừa trend và vừa classic thì cân bằng và luôn hợp thời. Các chi tiết như đính đá, pattern họa tiết, cắt xẻ ... có thể thú vị nhưng nên tiết chế vì dễ lỗi thời.

■ **Áo coats và jackets utility** đa năng, thực dụng được ưa chuộng và dễ mặc nhiều mùa. Barn coat, áo khoác điển trang là phần của phong cách thực dụng này. Áo trench coat là món đồ classic cũng không ngoại lệ. Style trench coat mới ngắn hơn chút, thêm lựa chọn cho dáng nhỏ nhắn petite.

■ **Áo athleisure** thể thao cho phong cách smart casual thanh lịch mặc được lâu dài hơn. Chất liệu tốt hơn, thiết kế tinh tế hơn nên không giống kiểu đồ gym. Ví dụ như áo sweatshirt đồ athleisure thì tay áo ôm gọn, dễ mặc layer bên trong với món đồ khác.

■ **Vải Tweed** không phải là xu hướng nhất thời mà là chất liệu ưa chuộng trong mùa lạnh. Giờ tweed được chuộng nên rất nhiều lựa chọn cho áo jacket, áo khoác, áo vest ... Kiểu tweed hiện đại có thể có cổ áo bằng corduroy nhưng kẻ hay kết hợp với chất liệu bouclé ấm áp nhẹ nhàng.

■ Những món đồ layer mặc lót bên trong mùa lạnh rất cần thiết giữ ấm. Có thể không quá nổi bật nhưng rất quan trọng trong tủ đồ mùa đông như áo len ôm, áo cổ lọ, áo thun dài tay. Nên chọn đồ chất lượng tốt nhẹ mà giữ ấm, dùng bền.

■ Bất kể dáng cao hay thấp thì mùa đông khó thể thiếu **áo coat maxi** dài chất liệu tốt. Dù là áo khoác lông thú, giả lông thú hay áo khoác teddy dáng dài ... tốt nhất là nên lựa kiểu áo khoác maxi đơn giản dễ mặc.

Thơ

Nguyễn Phan Thịnh

Nguyễn Phan Thịnh với Sao Khuê tôi là bạn thơ thân thiết những năm 1980 ở quê nhà khi cùng dạy học chung một trường và cùng sinh hoạt thi ca. Và mình cũng đã một lần giới thiệu bài thơ Tuyết Xưa của Thịnh trên báo Phổ Văn. Nguyễn Phan Thịnh theo gia đình di cư vào Nam năm 1954, dạy ở các trường trung học. Khi vào quân ngũ, Thịnh ở đơn vị pháo binh và từng sang Mỹ tu nghiệp tại tiểu bang Oklahoma những năm cuối 60. Kể từ năm 1975 cuộc sống chật vật trong một thời gian dài. Về sau, tìm được việc dạy Anh văn tại các trung tâm và các đại học mở rộng cho đến khi ông mất vì bệnh ung thư năm 2007.

Thơ Nguyễn Phan Thịnh xuất hiện thường xuyên trên các tạp chí văn nghệ miền Nam như Mai, Văn, Văn Học, Văn Đề, Giữ Thơm Quê Mẹ ... trước 1975. Tác phẩm đã xuất bản được bạn bè yêu thích gồm Hư Ngôn, Tình Ca Mưa. Thơ Thịnh cho tới bây giờ vẫn còn mới mẻ và gợi cảm xúc trong lòng người đọc. Sau đây là hai bài thơ tiêu biểu của Nguyễn Phan Thịnh.

SAO KHUÊ

marcy, mưa đang rơi

hãy vào đây Marcy
Marcy của Jeff
mưa đang rơi trên đỉnh Mount Scott
mưa đang rơi trên cây cầu gỗ mục có vẽ bốn trái
tim đỏ chói
những trái tim rạn nứt ở Medicine Park
mưa đang rơi trên lũ trâu nhớn nhoe bên bờ hồ
Lawton lake

hãy vào đây vào đây Marcy
ôi Marcy của Jeff
em biết không mưa đang rơi
mưa rơi từ đêm qua từ nhiều ngày trước
từ nhiều năm trước nhiều thế kỷ trước
mưa rơi trên gò đá Holy City
ba cây thánh giá ứt xám sắp đổ
vì không có gã Adam thứ hai để chọn
nàng Eva đã chết trên máng cỏ ứt sừng
mini-jupe trùm trên đầu con lừa lông nâu
bốn chân nhảy cuồng điệu a go-go

hãy vào đây Marcy ơi
Marcy ơi của Jeff
mưa đang rơi ở Việt Nam trên đầu Jeff
mưa đang rơi trên hố bom trên giao thông hào
mưa đang rơi trên nông đại bắc nóng khét
mưa đang rơi trên miếng hot-dog chưa lòn
mưa đang rơi trên những bao cát thùng
mưa đang rơi Marcy ơi
mưa đang rơi trên lá thư xanh của Jeff
mở đầu với: Marcy, I miss you so much in my
death!

mưa đang rơi qua Thái Bình Dương
mưa đang rơi trong những trái tim
mưa đang rơi như khóc khóc

hãy vào đây vào đây Marcy
ôi Marcy của Jeff
phần em đây nửa ly Scotch
cho em đây ngọn lửa reo tí tách
em biết mưa đang rơi
mưa đang rơi trên tóc em vàng như đồng cỏ thu
mưa đang rơi trên vai em trắng như ngọc thạch
mưa đang rơi trên chân em mịn như sữa tươi
Marcy ơi mưa đang rơi
mưa đang rơi bên ngoài hành lang
em bơ vơ gọi thầm tên Jeff
mưa đang rơi trên bậc tam cấp
dẫn xuống đáy hư vô thốn thức đời ta
vào đây Marcy ơi
em biết không mưa đang rơi ở Travis Base
ướt ngộp các phi đạo lạnh tanh
chuyến bay nào từ Việt Nam
chuyến bay nào về Việt Nam
nơi mưa đang rơi trên mặt Jeff

Marcy ơi thôi em đừng khóc
tôi tình nguyện chết thay cho Jeff ở Việt Nam
để mỗi người đều được chết giữa quê hương
dẫu là chết bình an
hay là chết bầy nhầy tan nát
vì những lý do nào không được biết
hay những lý do nào không vẫn biết, cũng như
nhau.

tuyết xưa

xưa lắm rồi, điệu a go-go trẻ trung
tiếng đàn guitar bập bùng suốt đêm
chúng ta nâng ly vang đỏ, bên ngọn lửa
đón mừng tuyết rơi trắng hiên

những cánh rừng lá phong khô đỏ
rơi đầy mặt đất dập dềnh, lúc chiều
chúng ta chạy ngập chân trong lá
dưới những cành trơ khô héo, vã mồ hôi

và dưới trời tím hoang dã
chúng ta lái xe lên sườn đồi
trong lúc những vì sao mọc
lạnh run bên nhau xem tuyết bay

xưa lắm rồi, bên cầu gỗ ở Indian Park
chúng ta rình xem đàn vịt trời
bỏ ngõ quang quác dưới mưa tuyết
và em trên lưng ngựa cười lạnh lốt không thôi

dễ đến chục năm rồi, em nói
tuyết rơi ở Lawton, Oklahoma, nhất định
em sẽ chạy trên băng trong suốt và
té lăn cù, chân hát văng lên

sẽ có những xe xúc tuyết rì rầm
và bánh xe chúng ta quăn thêm dây xích
và tất cả những cành cây phong gầy gò
bọc tuyết trắng dưới trời xanh biếc

tôi xoa hai má mình tê buốt
mắt lạnh cay, trong lúc điệu nhạc a go-go
lại vang vang tiếng đàn guitar, em hát
ngiên nghiêng mái tóc vàng óng

vâng, tuyết rơi, tuyết tan
tuyết khuất bên kia trời, như tôi
những tình cờ ấm lạnh, những hạnh ngộ chia lìa
những kỷ niệm, những lãng quên thời xuân

và hết, cuộc sống ném trả về những định đặt
êm đêm và tai ách, chẳng thể nào khác
quê tôi nắng gắt và quê em tuyết rơi
nhưng đã có lần em hát với tôi, xưa lắm rồi.

BẢO HUÂN

Bây giờ, ở đâu?

NGÔ NGUYỄN DŨNG
ĐỨC QUỐC

*"Có bao giờ em hỏi
Quê hương mình ở đâu..."*

(*"BẤY GIỜ, EM Ở", THƠ DUYÊN ANH*)

Một sáng tháng Năm, trời giăng mây, chúng tôi vừa tới thì mưa rơi. Lâm râm một lát, rồi ngưng.

Văn Thánh Miếu tỉnh lỵ nằm trong một công viên cây cảnh cắt tỉa gọn gàng, cạnh con kênh ốm của dòng Cổ Chiên. Nước lớn mấp mé bờ. Dăm ba giề lục bình trôi biếng nhác. Dãy nhà bên kia sông chênh vênh cao thấp, mái ngói cũ, ngó tựa bức tranh vụng về bày bán vỉa hè. Thành phố quê Nam nầy là quê ngoại của tôi. Trở lại lần này sau chiến tranh và hơn nửa thế kỷ

xa quê hương, tôi bùi ngùi nhận ra những dòng sông, những con đường, những đồng lúa lấp lánh màu nắng nhiệt đới trong ký ức đã không còn như xưa. Tất cả đã thay đổi, như có ai vung tay xóa sạch, rồi sắp xếp lại một cách vụng về.

Chỗ họp mặt ra mắt tuyển tập thơ truyện của thi văn đoàn thành phố là một góc nhà tiếp tân của Văn Thánh Miếu. Sàn nhà lát gạch nung, ám tối. Chỉ những cánh cửa sổ nơi chúng tôi ngồi được mở bung. Luồng ánh sáng một ngày thiếu nắng nhếch nhạch lách vào. Bàn ghế gỗ dầy, trầy xước dọc ngang. Hiện diện hôm ấy đầu chừng 12, 13 người. Chỉ thấy vài vị ở tuổi trung niên.

Tôi ngồi chưa ấm chỗ thì hai người bước vào. Một đàn ông ngồi xe lăn và một đàn bà, dường như là vợ chồng. Ông điều khiển xe lăn tới ngồi đầu bàn, bên cạnh tôi. Người đàn bà trang điểm nhẹ, quần áo tươm tất, không như người đàn ông gầy guộc, lợt thỏm trong chiếc quần dài, áo sơ-mi màu cháo lòng. Da ông nâu đen, tóc bạc thưa sợi, hai vòm mắt sâu, đôi má hóp, miệng móm mém, lúc nói để lộ hàm răng ít chăm sóc, rụng mấy cái.

Chúng tôi bắt tay chào hỏi nhau.

"Tôi tên Tri", ông cất giọng ngọng nghịu. "Mấy năm trước tôi bị đột quỵ, ngồi xe lăn từ đó tới giờ."

Tôi tự giới thiệu tên và gốc gác. Đầu bàn bên kia, ban

chấp hành thi văn đoàn thành phố đang bắt đầu chương trình họp mặt và ra mắt tuyển tập thi văn của hội viên.

"Ông bắt đầu viết khi nào?", ông Tri nhướn mắt hỏi nhỏ, mép miệng sùt chút bọt trắng.

"Đầu chừng 13, 14 tuổi gì đó", tôi trả lời nhát gừng.

"Ông viết chơi hay có gởi đăng báo ở đâu không vậy?"

"Có, cho trang Búp Bê của nhà văn Duyên Anh chăm nom trong nhật báo Sống."

Bất chợt, tia mắt người đàn ông rực sáng, ngó tôi dăm dăm, rồi lấp lấp:

"Trời ơi, tui... tui... hồi đó cũng là... là... búp bê như ông...!"

o o o

Tòa soạn nhật báo Sống thuở ấy nằm gần góc đường Gia Long, bây giờ đổi thành Lý Tự Trọng, và Thủ Khoa Huân. Bàn làm việc của nhà văn Duyên Anh ở tầng hai. Hôm ấy, sau một khoảng thời gian dẫn đo, thấp thỏm, cậu nhỏ bấm gan tới tòa soạn, trao tận tay bài viết người chăm sóc cây cảnh cho khu vườn thơ văn Búp Bê, được chia một nửa trang trong nhật báo Sống, chủ nhiệm là nhà văn Chu Tử.

Từ bên dưới, cậu nhỏ loăn xoăn leo lên tầng hai

theo bậc thang gỗ mòn nhẵn, lem luốc, vẩy in ở phía sau, chỗ máy cổ máy in vang tiếng rầm rập. Vài ống đèn nê-ông soi sáng lờ mờ. Lòng ngực cậu rối nhịp hồi hộp theo từng bước chân.

Bàn viết của nhà văn Duyên Anh đặt gần cửa sổ. Lúc cậu đến, thấy ông đang ngồi viết, điều thuốc cháy dở gác ngang gạt tàn. Khuôn mặt ông sáng sủa, điển trai, vóc người ốm mỏng. Ông mặc áo sơ-mi ngắn tay màu vàng cam. Theo lời đùa bỡn của đồng nghiệp phổ biến trên báo, ông là người ăn mặc "màu sắc" nhất trong tòa soạn. Cậu bước lại, lí nhí chào ông và trình trọng trao ông bài thơ búp bê viết tay trên trang vở học trò gấp tư.

"Cậu là búp bê gì nhỉ?", ông ngẩng đầu hỏi. Nét mặt không chút biểu cảm.

Cậu lại lí nhí tự giới thiệu, rồi vội vã gạt đầu chào ông, quay lưng.

Vẫn những bậc thang gỗ mòn nhẵn, lem luốc, vẩy in không gian nồng nặc mùi mực in khi này. Nhưng mọi thứ dường như khang khác, sau khi hội ngộ nhà văn mà cậu hằng yêu mến. Nhiều tháng qua, cậu đã dành dụm tiền ăn quà để tìm mua vài quyển sách khởi nghiệp viết về tuổi thơ của nhà văn Duyên Anh,

đem về nghiền ngẫm từng dòng, từng chữ. "Hoa Thiên Lý", rồi "Thằng Vũ". Và khi đọc được mẫu quảng cáo tiểu thuyết "Điều Ru Nước Mắt" sắp phát hành, cậu lại chắt chiu tiền quà vặt mỗi ngày, chờ mua. Cậu lại nghiền ngẫm uống từng dòng, từng trang chữ như trẻ nhỏ bú mớm bầu sữa văn chương.

Cho tới bữa nọ, cậu biết thêm, ngoài bút danh Duyên Anh, ông có thêm một cái tên khác: Thương Sinh.

Tâm tư cậu nhỏ thoáng ngỡ ngàng, như vừa tình cờ thấy ra diện mạo của đào kép đóng tuồng, sau khi bôi sạch son phấn điểm trang. Thương Sinh, tác giả của những bài biếm luận đả phá những tệ nạn xã hội và công kích những nhân vật tầm tiếng trong giới chính trị cũng như văn nghệ, khi tháo mặt nạ, hóa thành một Duyên Anh với lời lẽ ân cần, vô cùng dịu dàng khi viết về "Đêm Dài Một Đời" của Lê Tất Điều hoặc "Chim Hót Trong Lòng" của Nhật Tiến. Với cảm tình chủ quan, Duyên Anh đeo mặt nạ Thương Sinh khen tặng không tiếc lời sắc đẹp cô ca sĩ này hay miệt thị xuống ngôn viên kia qua những chương trình ca nhạc trên truyền hình số 9, và đả kích khe khắt quyền

Học Trò" của Nguyễn thị Hoàng. Thương Sinh cũng nhạo báng những nam thanh niên để tóc dài, diện áo sơ-mi bó, quần ống loe theo thời trang "híp-pi", nghe nhạc Beatles, Rolling Stones, gọi họ là những người để "tóc lông gáy", mà cậu là một trong số đó.

Tuy nhiên, không vì vậy mà cậu nhỏ ngừng mến mộ nhà văn Duyên Anh. Cậu vẫn miệt mài tìm đọc những tác phẩm của ông. Dần dà ý thức và sở đọc của cậu trưởng thành theo thời gian, cậu nhận ra diện tích giới hạn của văn chương ông so với những nhà văn khác cùng thời. Tâm tư cậu nhú mầm những khúc mắc khó định nghĩa, dẫn đo hoài nghi giữa một Duyên-Anh-khí-khái-vị-tha và một Thương-Sinh-vật-vĩnh-ác-nghịch.

Cho tới lúc nọ, nhà văn chủ nhiệm Chu Tử, tác giả quyển tiểu thuyết "Yêu" dậy sóng một dạo, với bút danh Kha Trấn Ác qua những bài biếm luận trong mục "Ao Thả Vịt" đăng trang nhất nhật báo Sống, cũng là nhân vật gây thù kết oán với nhiều người trong bối cảnh chính trị rối ren lúc bấy giờ, bị kẻ lạ bắn trọng thương. Sau đó, nhật báo Sống được sang lại cho người chủ nhiệm mới. Khu vườn thơ văn Búp Bê có người vun quén mới,

chị Tâm Thanh. Nhà văn Duyên Anh chuyển sang làm việc cho nhật báo Công Luận, tòa soạn tọa lạc trên đường Thủ Khoa Huân, cho ra đời trang thi văn Tuổi Ngọc, với sự trợ giúp đắc lực và hiệu quả của nhà văn Đinh Tiến Luyện. Trong nhật báo này, không hiểu vì lẽ gì, Thương Sinh viết bài nhạo báng chị Tâm Thanh không thương tiếc.

Cậu nhỏ, dấu bạn rợn chuyện học hành thi cử, vẫn nhẩn nại sáng tác thơ truyện gởi cho cả hai tờ báo ...

Cho tới ngày cậu từ giả quê nhà, lên đường du học.

o O o

Ngôi nhà và sân vườn lọt thỏm nằm ven đường trải nhựa đắp cao. Con sông nước rờn, ồm ồm, bờ loe hoe vài gốc dừa nước không trái, đầy bùn trần trụi dưới nắng trưa. Chị Ba ra đón chúng tôi, nụ cười héo hắt trên gương mặt khắc khổ.

Chị Ba là chị họ bên ngoại tôi, quê quán nơi đây. Thuở nhỏ, tặng người chị thấp, nên còn có tên chị Lùn. Chị được ba má tôi đem lên Sài Gòn giúp việc và trông chừng anh chị em tôi. Thời thơ ấu, tôi ngủ chung với chị Ba ở nhà dưới. Giường ngủ kê cạnh bàn thờ Phật, thấp ngọn đèn đỏ leo lét ngày đêm. Ngày ngày chị

phải thức sớm, chuẩn bị bữa ăn sáng cho cả nhà. Có năm tiểu học, tôi phải thức cùng chị lúc trời còn tối mịt, được chị dắt ra chợ, mua một ổ bánh mì kẹp thịt cho tôi đem tới trường ăn lót bụng. Hôm nào tôi cũng dặn dò, trưa nay chị nhớ tới đón em nhé! Trước khi về nhà, chị ghé ngang chợ mua trái cây về ăn tráng miệng. Thỉnh thoảng, thấy có người bày bán đồ đồng ảnh chụp tài tử, chị kéo tay tôi sà xuống. Ảnh chân dung đen trắng, rìa răng cưa. Tấm nào cũng được người chụp chỉnh sửa, tô thêm hàng mi cong, đôi chân mày vành nguyệt, lọn tóc móc câu bên thái dương. Chị mua về dán trong tập bìa cứng. Bởi chị học ít, viết chữ xấu, nên nhờ chị ruột tôi viết chữ đẹp, kẻ tên nghệ sĩ lên tập ảnh. Nhiều nhất là ảnh kỳ nữ Kim Cương, sau đó là người đẹp Bình Dương Thẩm Thúy Hằng, rồi Thanh Nga, Bích Sơn, kịch sĩ Vân Hùng, La Thoại Tân ... Có một tấm chụp kếp cải lương Ngọc Thái giả gái Ấn Độ, điểm trang đậm, tô chấm tròn giữa hai chân mày, sà-rong vắt chéo một bên vai, vai kia để trần, cánh tay điệu đà giơ lên sau gáy... Lần nào cũng vậy, lật tới trang dán tấm ảnh nghệ sĩ Ngọc Thái, mấy chị tôi đều bụm miệng khúc khích.

"Dị hợm vậy mà bà cũng mua."

"Thấy ngộ, mua về để dành coi chơi", chị Ba chống chế.

Sau 1975, để tránh chuyện đi vùng kinh tế mới, ba tôi khuyên chị trở về quê. Tại đó chị lập gia đình với một người đàn ông góa bụa, có 4 con ở tuổi trưởng thành đã có gia đình và ra riêng.

Chúng tôi tới thăm chị lần này là lần thứ hai. Chồng chị vừa qua đời vài tháng trước. Tôi lên nhà trên, thấp nhang bàn thờ người quá cố. Ngôi nhà còn mỗi mình chị lặng lẽ, lủi thủi khép mở, thiếu dương khí, đặc quánh nổi quạnh quẽ, giờ tay sờ được. Mảnh vườn rộng, lần viếng thăm trước còn thấy nuôi gà, vịt cả bấy thả rong, náo động oang oác, bây giờ không thấy đâu.

Chúng tôi ra ngồi bên hiên nhà, uống trà. Cái nóng oi bức khiến tôi buồn ngủ. Tôi tháo xăng-đan, thẳng lưng nằm lên ván. Chị Ba đưa cho tôi cái gối kê đầu. Tôi khép mắt, tai nghe tiếng chị Ba và anh chị tôi chuyện vãn, văng vẳng như vọng lại từ cõi xa xăm nào. Trong gian nhà thoáng hương nhang, còn vương vất vong linh người quá cố, tôi thoát rừng mình hóa thành trẻ nhỏ. Tôi nhớ tới những người bạn thơ văn Búp Bê ngày xưa, biết nhau qua bút

hiệu hoặc thư tín, nhưng chưa một lần gặp mặt. Ký ức tôi bật ra những cái tên: Muguet, Cartouche, Trưng Vương, Song Nguyễn, Kim Loan, Ngọc Thúy, Kiều Lệ Thu... và nhà văn Duyên Anh.

Một khoảng thời gian sau 1975, tôi đọc được tin nhà văn Duyên Anh vượt biên và định cư tại Pháp. Nơi đó, ông cầm bút trở lại. Ngoài văn xuôi, ông còn làm thơ, viết nhạc. Văn giới ngoài nước dấy lên những tin đồn tiêu cực về ông trong những năm tù cải tạo. Và rồi, trong một lần sang Mỹ, ông bị kẻ lạ mặt hành hung trọng thương, thành phế nhân từ đó. Ông qua đời năm 1997 tại Paris.

o O o

Đã có lần tôi tìm đọc lại một vài truyện ngắn trong "Hoa Thiên Lý", tập truyện đầu tay của nhà văn Duyên Anh. Ngày xưa ấy, truyện ngắn "Con Sáo Của Em Tôi" đã khiến tôi xúc động đến rơi nước mắt. Vậy mà giờ đây, chẳng hiểu sao, đọc xong, cảm xúc tôi không giống như xưa. Tôi nhận ra điều gì đó không thật...

Có phải đó là:

"Bây giờ em mới biết Em đã chết từ lâu."(*)

NND

(ĐỨC, 08.2024)

(*) Trích từ thi phẩm "Bấy Giờ, Em Ơi", Duyên Anh.

Tổ tiên chúng ta ngày trước tuy không biết nhiều về khoa học nhưng cũng thích ngắm sao:

Đêm qua ra đứng bờ ao

Trông cá cá lặn, trông sao sao mờ...

Khoa học ngày nay cung cấp cho chúng ta những dữ kiện để hiểu thêm về sao trời.

Ngắm sao

HAI KỲ- KỲ 2

■ Ống kính máy ảnh đã được cải tiến rất nhiều kể từ khi bức ảnh đầu tiên về một ngôi sao được chụp tại Đài quan sát Đại học Harvard vào năm 1850. Để chụp ảnh sao bằng máy ảnh của điện thoại, hãy sử dụng night mode (có trên các điện thoại Android và iPhone mới hơn), cho phép bạn ghi lại thời gian phơi sáng (exposures) trong vài giây hoặc lâu hơn. Chân máy và bộ kích hoạt màn trập Bluetooth (Bluetooth shutter trigger) sẽ cải thiện thêm kết quả của bạn.

■ Nhiều địa điểm trên khắp Hoa Kỳ có bầu trời tối, đầy sao, lý tưởng để ngắm sao. Flagstaff ở Arizona, có bầu trời đầy sao nhất cả nước, cũng như Công viên quốc gia Big Bend ở Texas. Công viên tiểu bang Cherry Springs ở Pennsylvania được coi là ốc đảo bầu trời đầy sao ở vùng Đông Bắc, ngoài ra lại có rất nhiều ánh sáng ban đêm đến từ các thành phố lân cận. Ở vùng Trung Tây, Beverly Shores, Indiana, tuy gần các khu vực đô thị, nhưng bất ngờ lại có bầu trời tối, là vì Hồ Michigan ở phía bắc khiến bầu trời gần bờ hồ tối đi.

■ Thiên văn học là ngành khoa học lâu đời nhất, cũng khiến nó trở thành sở thích (hobby) khoa học lâu đời nhất. Khi còn là một thiếu niên ở Ohio vào đầu những năm 1900, Leslie Peltier đã bị mê hoặc bởi các vì sao. Ngày nay, ông được nhớ đến một cách trìu mến như nhà thiên văn học không chuyên nghiệp vĩ đại nhất thế giới. Ông qua đời vào năm 1980, sau khi phát hiện ra hàng chục sao chổi và đã gửi hơn 100,000 quan sát về các vì sao cho American Association of Variable Star Observers (Hiệp hội Quan sát Sao Biến thiên Hoa Kỳ) trong suốt cuộc đời mình.

■ Một nhà thiên văn học người Mỹ khác, Garrett Serviss, đã từng viết, “Ngắm sao là liều thuốc tuyệt vời cho tâm hồn”. Nhưng có một vấn đề lớn đang ảnh hưởng đến những người ngắm sao trên toàn thế giới: ô nhiễm ánh sáng, do ánh sáng ngoài trời quá mức hoặc chiếu sai hướng. Sự lan rộng của ô nhiễm ánh sáng trong nửa thế kỷ qua là lý do chính khiến khoảng 90% người Mỹ chưa bao giờ nhìn thấy Dải Ngân Hà và 80% gặp khó khăn khi cố nhìn mới thấy các ngôi sao gần nhà họ.

■ Chúng ta đều biết chim bay về phương nam để trú đông. Nhưng làm sao chúng tìm được đường? Một nghiên cứu năm 1967 được tiến hành tại Đại học Cornell dưới bầu trời nhân tạo của một cung thiên văn cho thấy chim sê chàm (indigo bunting), một loài chim hót phổ biến ở miền đông Hoa Kỳ và Canada, thu thập thông tin định hướng từ các mẫu sao như chòm sao Đại Hùng để định hướng cho cuộc di cư hàng năm của chúng.

Bà Đen...

Mùa đông quần khăn mây

TRẦN HOÀNG VY
KATY, TX

Ở Tây Ninh có những câu ca dao, ca tụng núi Bà như: “*Tây Ninh danh thắng núi Bà/ Uy linh trời tạc một tòa nên thơ*” hay: “*Tây Ninh có núi Điện Bà/ Có cầu Ba Móng, có chùa Vĩnh Xuân*”... Đó là ngọn núi Bà Đen nằm cách thành phố Tây Ninh 11 km về phía Đông Bắc. Núi Bà Đen là quần thể di tích Núi Bà trải rộng 24 km², gồm 3 ngọn núi tạo thành: Núi Heo - Núi Phụng - Núi Bà Đen. Núi Bà Đen cao 986m cao nhất Nam Bộ. Hệ thống chùa Điện Bà ở núi có chùa Hạ, chùa Trung, chùa Thượng, chùa Hang và một số hang động được các tăng ni, Phật tử sửa chữa làm nơi thờ tự như động Thanh Long, động Ông Hồ, động Ba Cô, động Ba Tuần, động Thiên Thai, động Ông Tà... Núi Bà Đen gắn với truyền thuyết nàng Lý Thị Thiên Hương với mối tình cùng Lê Sỹ Triệt vào thời vua Gia Long chống lại nhà Tây Sơn, tương truyền vào khoảng nửa cuối thế kỷ 18, những cuộc đánh

nhau giữa Chúa Trịnh và Chúa Nguyễn đã đẩy nhân dân lâm vào cảnh khốn khổ lầm than. Nguyễn Huệ dấy lên cao trào Tây Sơn dẹp thù trong giặc ngoài. Bấy giờ có người thanh niên tên Lê Sỹ Triệt, quê ở Quang Hóa (tức huyện Trảng Bàng tỉnh Tây Ninh ngày nay) tài cao, chí lớn, vì nước nhà nên chia tay người yêu là Lý Thị Thiên Hương lên đường phò Nguyễn Huệ giữ nước. Lý Thị Thiên Hương là cô gái xinh đẹp với làn da ngăm ngăm đen, thùy mỵ, đức hạnh. Người yêu lên đường vì nghĩa lớn, cô ở nhà sống trong vòng vây của cường hào ác bá nhưng vẫn một lòng chung thủy với người yêu. Một hôm, cô bị cưỡng bức, vì giữ tiết hạnh nên cô gieo mình xuống núi quyên sinh. Sau đó ít lâu, Thiên Hương về báo mộng cho sư trụ trì chùa núi biết nơi thân thể cô đang bị gió sương vùi dập. Thi thể cô được đem về mai táng, phụng thờ. Núi Bà Đen đã được công nhận xếp hạng là Di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh từ ngày 21/1/1989.

2

Núi Bà trong con mắt của văn nhân, thi sĩ trông giống như chiếc nón lá bài thơ khổng lồ được úp trên một cánh đồng màu xanh bất ngát, một bên là hồ Dầu Tiếng mênh mông, gợn sóng. Núi uyển chuyển, điệu đà, thay đổi hình dáng tùy theo thời tiết và khí hậu. Thời tiết tốt, nắng vàng rực rỡ, núi biêng biếc xanh, quần quanh cùng mây trắng như rủ núi cùng... phiêu du trên cánh đồng bất tận. Núi nhấp nhô, ẩn hiện theo những con đường quanh co uốn, lượn đi từ Trảng Bàng, Gò Dầu về hướng núi. Ngày sương mờ đục, núi đen thẫm, trầm ngâm trong sương khói. Trước lúc trời mưa, mây quần tụ trên đỉnh núi Bà, người dân quen gọi là “núi đội nón”, và mưa trút xuống, núi trắng trong màu mưa. Như lênh đèn, chìm nổi phận mình... Bối núi trong chiến tranh còn là một “cao điểm” với thế phòng thủ chiến lược, là nơi đóng quân của 3 lực lượng: Biệt kích Mỹ, VC và VNCH.

Chẳng biết từ bao giờ, những sản vật của núi đã được du khách khắp nơi cho là đặc sản: Chuối núi Bà, đặc biệt là chuối hột, rất được quý ông “đau lưng nhức mỏi” ưa chuộng khi phơi khô ngâm rượu. Mãng cầu núi lại được quý bà ưa thích, nay đã được gắn nhãn thương hiệu Vietgap. Núi không có thịt thú rừng, song doi núi, thần lằn núi, ốc núi ... lại được ca tụng là những “mồi ngon” của những người thích “củ độc, lạ” ham vui lai rai cùng bạn bè chiến hữu. Có lẽ vì thế, mà người ta săn lùng, tìm bắt cạn kiệt những con doi núi, thần lằn núi. Trên những vách núi trong các hang động, hoặc các ngách hang hốc đá, đã không còn thấy thần lằn núi rình bắt mồi hay nằm sưởi nắng như ngày xưa. Chúng rút dần đến những nơi hẻo lánh, xa bước chân của con người lui tới. Các quán bán hàng đặc sản cũng đã vơi bớt vì không còn nguồn cung cấp, nhưng vẫn còn nhiều người nhắc đến khi có dịp đến với núi.

3

Mùa đông, một vùng chung quanh núi, thời tiết khí hậu lạnh hơn, nhất là về chiều và đêm khuya. Khi mà ánh mặt trời đã tắt hẳn về phía tây, nền trời kỳ ảo với những sắc mây rắng đỏ, thoáng chút tím mơ hồ. Núi như chìm ngập vào hơi sương. Hơi nước từ lòng hồ Dầu Tiếng từ từ bốc lên, tích tụ thành những màn hơi nước trắng mờ đục, lung linh huyền ảo dưới ánh sáng lấp lánh của bầu trời đêm. Có vẻ như núi giăng màn và đắp mền đi ngủ sớm? Một khối đen mờ nhạt nhòa dần vào màn sương, màn đêm. Những đêm trăng non, hình trăng lưỡi liềm như một dấu móng tay bấm vào mình núi, mơ màng như mắt nhìn của một nhan sắc kiều sa tuổi vừa mười sáu mười bảy, hay những đêm trăng dát bạc, loang loáng trên hình thể núi như vết sữa tắm loang dần trên thân thể một kiều nữ giữa sông Ngân...

Và sáng sớm, khi ánh mặt trời lên cao, nhuộm vàng vạn vật đầu ngày. Sương tan, bầu trời cao xanh trong, thăm thẳm. Núi xuất hiện như một thiếu nữ, cổ choàng khăn mây trắng. Cứ bập bênh, như ẩn hiện dưới mắt nhìn, mà nếu ở gần ta sẽ không thấy được vẻ hồn nhiên, nhí nhảnh của núi. Chỉ khi đứng thật xa, chọn một góc đứng, góc nhìn phù hợp, ta mới thấy núi lạ thường khi cổ quần khăn mây, bỗng nghe một cảm giác lạnh chạy dài trên tay và thậm hỏi mùa đông năm nay trời có lạnh hơn mọi năm?...

THV

NGUỒN 63STRAVEL.COM

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

PA, viết tắt mấy chữ International Phonetic Alphabet, một hệ thống ký hiệu ngữ âm được các nhà ngôn ngữ học, nhà từ điển học, ca sĩ, diễn viên dùng để nghiên cứu các âm thanh của ngôn ngữ.

Còn người Việt mình chỉ nghe tiếng nói rồi ghi lại nên tùy theo lỗ tai của người Bắc, người Trung, người Nam. 'Củ tíu', 'hủ tíu', 'hủ tiếu' chữ nào cũng được mà. Chữ 'hủ tíu' cũng không trật mà chữ 'hủ tiếu' cũng không sai. Hà tất gì phải lòi ông Vương Hồng Sển vô? Phải nói là 'củ tíu', 'hủ tíu' mới đúng; còn viết 'hủ tiếu' là sai. Tiệm Thanh Xuân đường Tôn Thất Thiệp, Chợ Cũ, đề hủ tiếu Mỹ Tho; tiệm Hồng Phát ở đường Trần Quý Cáp thời VNCH, thời CS là đường Võ Văn Tần đề là hủ tiếu Nam Vang. 'Dầu cháo quẩy', 'giò chéo quẩy', 'quẩy' hay 'quẩy', phiên âm tùy tiện không theo IPA gì ráo, có biết đâu mà theo, nên chúng ta chấp nhận hết.

Một facebooker đã post 'Cháo Dziit Xiêm Giò Chá Quẩy...Mời...Mời...' Tui nhìn tấm hình không phải vì thèm mà lại tức cảnh sinh tình, nên có vài nhận xét như sau: Người Bắc gọi là ngan, người Trung và người Nam thường gọi là vịt. Phát âm khác nhưng viết phải đúng chánh tả. Chữ của ông bà để lại là của chung; không ai

có quyền viết theo ý riêng. Biết 'vịt' mà ông viết thành "Dziit" là giỡn, nhưng giỡn kiểu này không có duyên dùng gì ráo; nếu không nói là giỡn rất vô duyên.

Bà con mình ai cũng biết Thái Lan xưa là nước Xiêm (Siam), nên miền Tây mình có: dừa Xiêm, chuối Xiêm, măng cầu Xiêm, vịt Xiêm... Vịt có nhiều loại. Nuôi vịt cỏ chạy đồng để lượm hột vịt, nuôi vịt ta để nấu cháo, thịt vịt chấm nước mắm gừng. Vịt Anh Đào nuôi để làm vịt quay xuất sang Hong Kong cho chú chệt với á xắm và thằng Túng nó ăn. Và vịt Xiêm nấu cà ri ăn với bánh mì, với bún trong đám giỗ.

Người Việt ăn cháo vịt Xiêm của Xiêm với cháo huyết của Tàu ư? Ăn kiểu đó gọi là 'hòa đồng tôn giáo' của ông Đạo Dừa, Cồn Phụng, Mỹ Tho. Còn bà con mình thường ăn giò chéo quẩy với món có nước cho chắc bụng như: hủ tiếu; cháo huyết cũng của người Quảng. Nhớ xưa, hồi năm 1970, khi đi học ở Sài Gòn, tui ở trọ trong hẻm đường Phan Thanh Giản. Buổi trưa xế chiều, giờ đói bụng, thấy chú ba đẩy xe bán cháo huyết với giò chéo quẩy qua trước cửa, đôi khi thèm nhều nước miếng tới rún nhưng không có tiền mà ăn.

Theo truyền thuyết bên Tàu, tên giò chéo quẩy xuất phát từ câu chuyện Nhạc Phi

Giò chéo quẩy

Sự tích giò chéo quẩy và vợ chồng Tần Cối

bị gian thần hãm hại. Để nguyên rửa hai vợ chồng Tần Cối, người Tàu đã làm món ăn gồm hai thanh bột dài, chéo quảy vào nhau giống hình người hai vợ chồng, tượng trưng cho vợ chồng Tần Cối, hai quý sứ bị rán trong vạc dầu ở địa ngục. Tuy nhiên, theo Chat GPT, trí khôn nhân tạo giải thích: ‘hai quý sứ bị rán bằng dầu’? Quý sứ là cai ngục a tỳ, mà lại rán đồng nghiệp của mình thì thật vô lý.

Tiếng Nam là ‘chiên; rán là tiếng Bắc. Rán là ít dầu. Quý sứ đem hai vợ chồng Tần Cối đi ‘nấu dầu’ mới đúng. Hai vợ chồng gian thần Tần Cối phải chịu sức nóng của lò Bát quái, thịt xương sẽ tan chảy ra thành dầu động vật.

(Ngục A Tỳ, là Địa ngục Vô Gian, là một trong những địa ngục khổ nhất theo quan niệm Phật giáo. Tên gọi ‘A Tỳ’ có nghĩa là không gián đoạn, chỉ sự đau khổ liên tục không ngừng nghỉ. Tội nhân ở ngục A Tỳ phải chịu những cực hình khủng khiếp như bị chĩa hai nấu dầu liên tục. Một ngày một đêm ở ngục A Tỳ tương đương với 50 tiểu kiếp ở thế gian. Tội nhân phải chịu khổ trong suốt một đại kiếp.

Những người phạm tội giết cha, giết mẹ là phải sa vào ngục A Tỳ phải chịu đựng những hình phạt khủng khiếp nhất, không có thời gian nghỉ ngơi, và chỉ có thể thoát ra khi tội lỗi đã được trả hết.

Kiểu ngồi một bên của phụ nữ Sài Gòn xưa

Những cách hành hình như vậy thật man rợ. Hai người bị phổng chết từ từ như giò chéo quảy trong đầu đòn mà người ta còn nở lòng ăn món đó sao? Hành động của mấy chú ba có thật sự dã man không?

Tui cho rằng câu chuyện này được bồi bút phong kiến xạo ke đặt ra để tẩy não người dân ít chữ, dụ dân ngu khu đen nhắm mắt trung thành với vua như Nhạc Phi, tránh xa gian thần như vợ chồng Tần Cối. Bà con có thấy Mao Trạch Đông và Tập Cận Bình hành xử như một hoàng đế thời phong kiến với một đám bồi bút xung quanh giống như ruồi nhặng không? Chúng cũng dùng những câu đối như "Trung với đảng hiếu với dân" để mị dân,

‘Giò Chá Quẩy’ nhưng ở nhà hàng ngoài Footscray, chiều tối tui hay đến nhậu món ghê ghê xào XO với chiến hữu Lưu Linh, em chạy bàn thường gọi gọn lỏn là ‘quẩy’. Nghe ‘quẩy’ là tui biết em là Ba ke hai nút gốc cũng Quảng nhưng là Quảng Ninh!

Tôi thích gọi ‘giò chéo quẩy’ vì nó có lý hơn. Bà con quê tui thực thà chất phác, thẳng ruột ngựa. Thấy ‘mặt sao’ thì nói ‘ngao’ vậy. Thấy cái bánh có hai cái giò bắt chéo nhau thì ông bà tui gọi là ‘giò chéo quẩy’, em chân dài ngồi kiểu giò chéo quẩy. Nữ mà ngồi giò chéo quẩy là một kiểu ngồi rất lịch sự vì kín đáo. Hồi xưa cúp cua, ngồi sau ‘bọt ba ga (port baggage) xe đạp hay yên Honda SS 67 anh chở đi ăn đậu đỏ bánh lọt vì em thêm ngọt, chớ hồng phải thêm chua, em luôn yếu điệu thực nữ, vén vạt áo dài, ngồi một bên, khép (cửa) lòng em lại. Em không ngồi chành bành, khiêu khích lắm. Em ngại Hồ Xuân Hương, bà Chúa thơ Nôm, châm chọc: “Vành ra ba góc da còn thiếu, Khép lại đôi bên thịt vẫn thừa”.

Bà con ơi! Mạnh Tử nói: “Tận tín ưu thư bất như vô thư” (Tín hoàn toàn vào sách thì thà đừng có sách còn hơn). Đọc sách, đừng có vội tin ngay, coi chừng sai cổ. Nhất là mấy chú ba hay làm đồ giả. Không chỉ trong sản xuất mà ngay cả trong lãnh vực văn chương. Vẽ chuyện giò chéo quẩy, Nhạc Phi. Tần Cối sao có lợi cho bè lũ phong kiến xưa; cộng sản bây giờ cũng y vậy.

ĐXT

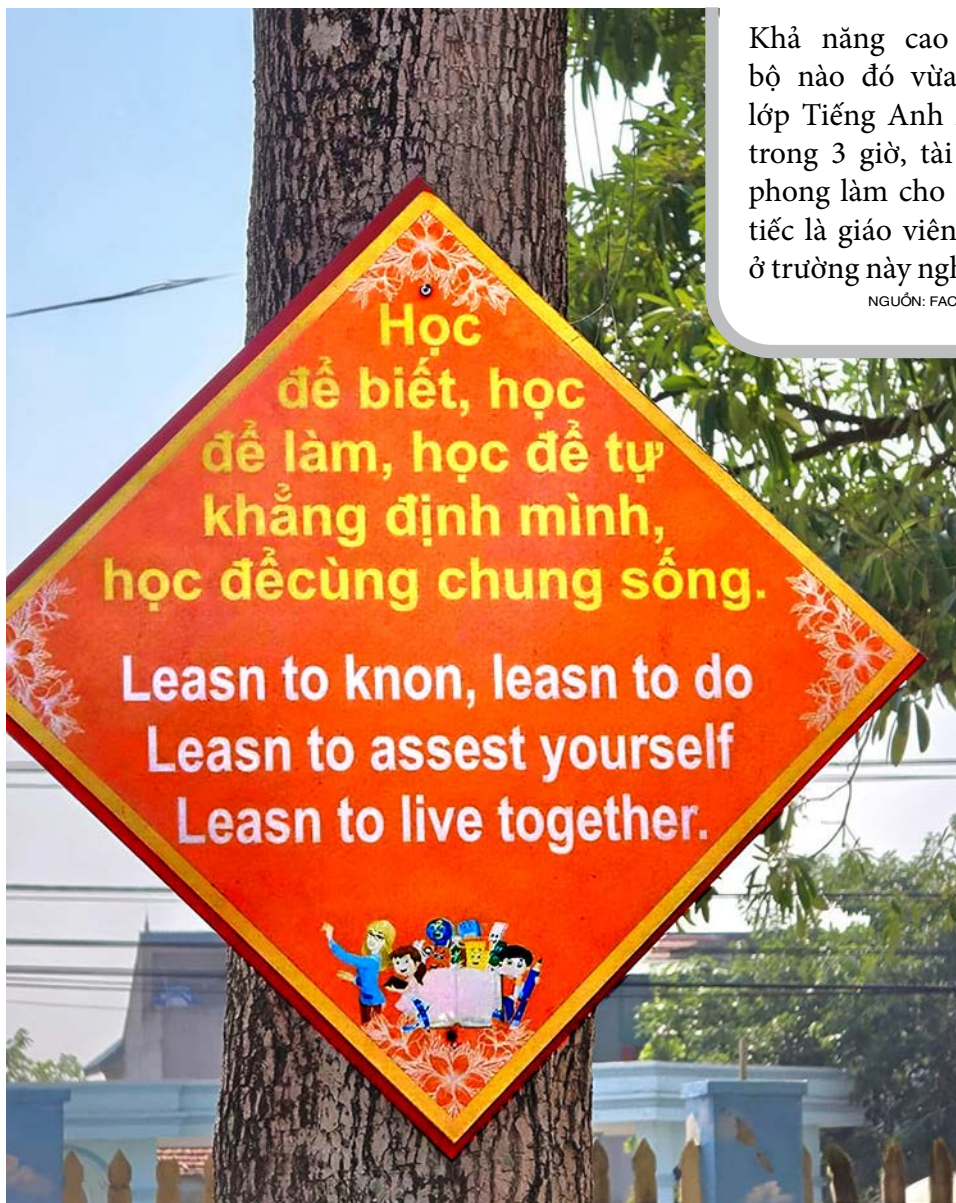
DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Khả năng cao là vị cán bộ nào đó vừa học xong lớp Tiếng Anh A1 cấp tốc trong 3 giờ, tài lanh xung phong làm cho đơn vị. Mà tiếc là giáo viên tiếng Anh ở trường này nghỉ để hết rồi

NGUỒN: FACEBOOK BONG JUNG

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Nhìn thấu lòng người

Năm 1895, nhà vật lý Wilhelm Conrad Rontgen (1845 – 1923) sinh ra tại Lennep, Đức, trở thành người đầu tiên nhìn thấu lòng người...

Câu chuyện bắt đầu cũng tình cờ, khi Wilhelm Rontgen đang kiểm tra xem tia cathode (tia âm cực) có thể đi xuyên qua thủy tinh hay không thì ông nhận thấy một tấm bảng trong phòng bị phủ đầy hóa chất, đang phát ra ánh sáng xanh dịu. Ông gọi những tia tạo ra ánh sáng này là tia X, vì bản chất chưa rõ của chúng.

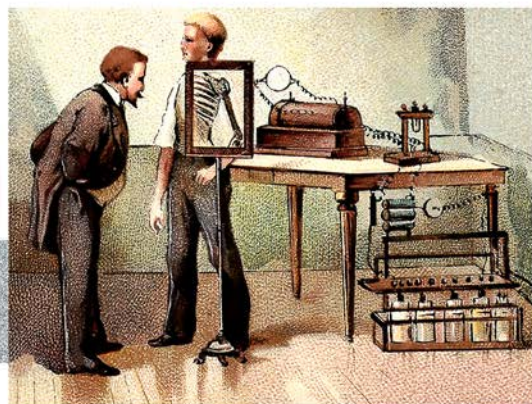
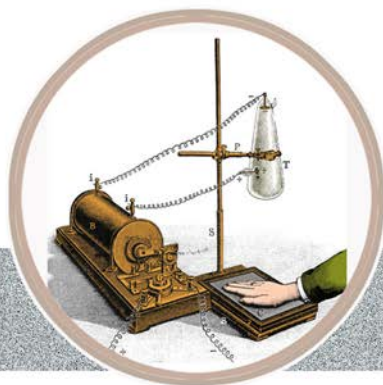
Tia X là sóng năng lượng điện từ hoạt động tương tự như tia sáng thông thường, nhưng ở bước sóng ngắn hơn khoảng 1,000 lần. Rontgen đã chôn chân trong phòng thí nghiệm của mình và làm một loạt các thí nghiệm để hiểu rõ hơn về tia X. Cuối cùng, ông chắc chắn tia X xuyên qua da thịt người nhưng không thể xuyên qua những chất có mật độ cao như xương hoặc chì, và chúng có thể được chụp ảnh lại.

Rontgen đã tạo ra một phép lạ y học lúc đó, tia X sớm trở thành một công cụ chẩn đoán quan trọng trong y học, lần đầu tiên cho phép các bác sĩ nhìn thấy bên trong cơ thể người mà không cần phẫu thuật. Năm 1897, tia X lần đầu tiên được sử dụng trên chiến trường quân sự, trong Chiến tranh Balkan, để tìm

các mảnh đạn và vị trí xương gãy bên trong cơ thể bệnh nhân.

Ban đầu, người ta tin rằng tia X đi xuyên qua da thịt cũng vô hại như ánh sáng. Tuy nhiên, sau vài năm, các nhà nghiên cứu bắt đầu ghi nhận các trường hợp bị bỏng và tổn thương da sau khi tiếp xúc với tia X, và vào năm 1904, trợ lý của Thomas Edison, Clarence Dally, người đã làm việc rất nhiều với tia X, qua đời vì ung thư da. Cái chết của Dally đã làm cho một số nhà khoa học bắt đầu chấp nhận rủi ro của bức xạ cách nghiêm túc hơn, nhưng họ vẫn chưa hiểu hết.

Suốt những thập niên 1930, 1940 và 1950, trên thực tế, nhiều cửa hàng giày của Mỹ trang bị máy quang phổ sử dụng tia X để khách hàng có thể nhìn thấy xương ở chân họ; phải đến tận những năm 1950 hành động này mới bị xem là nguy hiểm. Wilhelm Rontgen nhận được rất nhiều giải thưởng danh tiếng, bằng danh dự, những đường phố được đặt tên ông ... cho công trình nghiên cứu của ông, bao gồm cả giải Nobel Vật lý năm 1901, nhưng ông vẫn khiêm tốn và không ghi danh bằng sáng chế. Ngày nay, công nghệ tia X được sử dụng rộng rãi trong y học, phân tích vật liệu và các thiết bị như máy quét an ninh sân bay.

Không ảnh nhìn từ bến phà Bình Khánh hướng về Nhà Bè qua con sông Soài Rạp chia hai là Lòng Tàu và Soài Rạp (ẢNH: INTERNET)

Về nơi nước chảy chia hai

TRANG NGUYỄN

Nhà Bè nước chảy chia hai

Ai về Gia Định, Đồng Nai thì về.

Nhà Bè có tên chính thức trên bản đồ từ năm 1911 khi chính quyền Pháp phân chia địa giới đơn vị hành chính các tỉnh. Theo đó tỉnh Gia Định thu hẹp lại còn 4 quận: Hóc Môn, Thủ Đức, Gò Vấp và Nhà Bè. Quận Nhà Bè khi đó rất rộng gồm 4 tổng Bình Trị Hạ, Dương Hoà Hạ, An Thới và Cần Giờ có ranh giới giữa sông Nhà Bè và Lòng Tàu (nửa bên kia thuộc tỉnh Biên Hoà). Đến năm 1947 thì tổng An Thới và Cần Giờ tách ra nhập vào tỉnh Vũng Tàu. Nhà Bè chỉ còn lại 2 tổng Bình Trị Hạ và Dương Hoà Hạ tương đương với diện tích của Quận Nhà

Bè vào trước năm 1975. Đến năm 1997, chính quyền Sài Gòn phân chia lại các quận, lấy một số xã của huyện Nhà Bè thành lập quận 7. Do vậy, hiện nay huyện Nhà Bè được thu hẹp lại gồm thị trấn Nhà Bè (huyện lỵ) và 11 xã: Tân Quy Đông, Tân Quy Tây, Tân Thuận Đông, Tân Thuận Tây, Phú Mỹ, Phú Xuân, Long Thới, Nhơn Đức, Phước Kiển, Hiệp Phước, Phước Lộc.

Thực ra địa danh Nhà Bè xuất hiện vào khoảng nửa đầu thế kỷ XVIII, khi công cuộc khẩn hoang được các Chúa Nguyễn đẩy mạnh với quy mô lớn. Nhiều cư dân đang ngoài xuôi thuyền vào tới sông Soài Rạp gặp dòng nước ngược nên đã kết bè trên sông, làm nơi nấu

nướng, sinh hoạt cho cả đoàn thuyền. Lòng thuyền chật hẹp nấu nướng khó khăn nên có một người tên Võ Thủ Hoàng đã nảy ra sáng kiến cho đốn tre kết làm bè neo trên sông, làm nơi nấu nướng, sinh hoạt cho cả đoàn thuyền. Về sau, nhiều người cũng kết thành hai ba chục chiếc bè làm chỗ buôn bán, trao đổi hàng hoá. Khoảng sông này ngày càng tấp nập đông vui và địa danh Nhà Bè được ra đời.

Sách Đại Nam Nhất Thống Chí ghi: “Lúc ấy dân cư thưa thớt lại xa xôi, đồ xa thuyền nhỏ, hành khách thường khổ sở về chuyện ăn uống. Có người nhà giàu ở tổng Tân Chánh là Võ Thủ Hoàng bó tre làm bè, dựng nhà, sắm đủ đồ dùng nấu nướng để hành

khách tự ý lấy dùng, không phải trả tiền. Sau đó người buôn bán cũng đóng bè, bán thức ăn”.

Võ Thủ Hoàng là ai? Đây là một câu chuyện tương truyền trong cổ tích dân gian. Ở đây, ta có thể thấy tên gọi Nhà Bè xuất hiện ban đầu chỉ là cách gọi dân gian dùng để chỉ một địa điểm nhỏ trên sông. Những chiếc bè kết lại làm nơi buôn bán trên Phước Long Giang (sông Nhà Bè ngày nay). Khu vực này trở thành trung tâm buôn bán chính của Gia Định dưới thời Nguyễn Hữu Cảnh vào Nam kinh lược.

Khi chính quyền Pháp phân chia lại tỉnh Gia Định, quận Nhà Bè được xác định vị trí giáp với vùng Khánh Hội (nay là quận 4) ở phía Bắc (tức là điểm đầu của quận Nhà Bè là nơi giao nhau của 3 con sông Đồng Nai, Sài Gòn và Nhà Bè

Mũi Đèn Đỏ được cho là nơi “Nhà Bè nước chảy chia hai”, do sông Lòng Tàu một nhánh tách ra vào sông Sài Gòn, một nhánh đi về tỉnh Đồng Nai (ẢNH: INTERNET)

hội tụ. Có nghĩa là ở khu vực Phú Mỹ (nay thuộc quận 7). Phía Đông Nam là Cần Giờ ra biển Đông. Đến năm 1947, Cần Giờ sáp nhập vào tỉnh Vũng Tàu thì ranh giới của quận Nhà Bè kết thúc ở đoạn sông Soài Rạp và Lòng Tàu (khi xưa gọi là Phước Long Giang) hợp lưu (phía bên kia ngã ba sông là làng Bình Khánh thuộc huyện

Cần Giờ ngày nay. Nơi hợp lưu hai con sông này rất rộng, sóng to gió lớn. Khi nước triều đổ ra biển, ghe thuyền ngược dòng đến Nhà Bè vào sông Sài Gòn rất chậm.

Nhớ hồi đi dạy học ở Cần Giờ, mỗi tuần về Sài Gòn bằng chiếc xe đạp trên con đường đất đỏ (Rừng Sác-Cần Giờ), về đến Bình Khánh chờ

phà qua sông gặp nước ngược là tôi không vội vàng gì, dạo một vòng chợ ngay bến phà tìm mua ốc mỡ hay cua đất đem về nhà làm quà Duyên Hải. Phà đến, hành khách trên phà vừa túa ra bến sân bê tông thì bà con đứng chờ bên đây vội vàng kéo nhau xuống phà, nhất là những người buôn bán thủy hải sản kéo nhau vào trước, kiếm chỗ thuận tiện để khi phà đến Nhà Bè để kịp thời gian giao hàng cho các bạn hàng buôn bán ở chợ Phú Xuân.

Trong một bài viết về chợ Phú Xuân, tôi có nhắc về tên địa danh Nhà Bè nhưng không xác định vị trí nơi nhà bè hội tụ thành một cái chợ nổi vào thuở ông Thủ Hoàng (Võ Thủ Hoàng) có sáng kiến dùng tre kết bè làm thành nơi nấu nướng, giúp dân thương hồ có chỗ dừng chân. Sau này, người ta theo sáng kiến của ông làm thành nhiều bè hội tụ lại thành một khu vực buôn bán.

Ngược dòng lịch sử vào thời chúa Nguyễn, Nhà Bè (khi chưa thành tên địa danh chính thức) thuộc huyện Tân Bình, dinh Phiên Trấn, nơi này trở thành nơi buôn bán cung cấp hàng hoá lớn nhất của vùng Gia Định cho đến khi ông Nguyễn Hữu Cảnh được cử vào Nam kinh lược “Lấy đất Đồng Nai đặt

Trước 1945 qua cầu Khánh Hội (cầu sắt trong ảnh) là bước vào địa giới quận Nhà Bè (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

làm phủ Gia Định ... lập xứ Sài Gòn làm huyện Tân Bình, dựng dinh Phiên Trấn”. Đến thời vua Gia Long, vùng đất Đồng Nai lại được lấy ra một phần thành lập dinh Trấn Biên (sau đổi thành trấn Biên Hoà) nhưng vẫn thuộc thành Gia Định đặt Phước Long thành phủ, đặt ra các tổng Phước Chính, Phước An, Bình An, Long Thành làm huyện. Cho đến đời vua Minh Mạng trấn Biên Hoà đổi lại thành tỉnh và lập thêm hai phủ Phước Tuy và các huyện Nghĩa An, Long Khánh, Phước Bình.

Xét theo sử liệu thì vùng đất rộng lớn Đồng Nai có từ rất lâu trước khi tách một phần lập phủ Gia Định. Như vậy câu ca dao “Nhà Bè nước chảy chia hai / Ai về Gia Định, Đồng Nai thì về” xuất hiện từ khi nào?

Thoạt nghe câu ca dao gần như mặc định vị trí chỗ khúc sông Nhà Bè (Lòng Tàu) chia hai (đúng ra là chỗ hợp lưu

hai con sông Sài Gòn và Đồng Nai nhập vào sông Lòng Tàu mà sao không phải là ở một đoạn sông khác vì quận Nhà Bè khi xưa rất rộng lớn nằm giữa hai con sông Soài Rạp và Lòng Tàu từ biển Đông vào Sài Gòn-Gia định và Biên Hoà.

Thật khó lý giải, phải tìm hiểu nhiều chi tiết địa dư và hành chánh địa bộ biến đổi qua nhiều thời kỳ. Cũng như tên đất có trước hay tên sông có trước hình thành nên một đơn vị hành chánh. Việc này dành cho những nhà nghiên cứu văn hoá địa dư và nhà sử học. Tôi xin mạn phép lý giải theo cách nhìn chủ quan của mình. Tên địa danh ở nước ta cũng như trên thế giới có rất nhiều hình thức. Từ sự ghép một vật, một người vào vùng đất hình thành nên một địa danh hoặc ngược lại. Chẳng hạn: Thủ Đức, Thủ Thừa (do ông quan cai quản một thành lũy nào đó

tên Đức, tên Thừa mà thành) hay Thủ Dầu Một ... (do vị trí đồn trú nơi đó có một cây dầu). Hoặc khi ghép tên vật vào như: Nhà Bè (như đã nói ở trên), Đồng Nai (nơi có nhiều nai cư ngụ) hay Cái Vồn, Sông Bé... (tên con sông trở thành tên địa danh).

Như vậy, theo hướng lịch sử hình thành đơn vị hành chánh thì địa danh Nhà Bè xuất hiện vào năm 1911 khi thành lập các quận thuộc tỉnh Gia Định và câu ca dao trên có thể cũng xuất hiện trong thời gian này? Và đoạn sông chảy qua địa phận Nhà Bè (Soài Rạp và Lòng Tàu cũng được đặt tên chính thức trên bản đồ hành chánh là sông Nhà Bè.

Nhà Bè nhìn từ hướng Bắc tiếp giáp quận 4 đến hướng Đông Nam là mũi Nhà Bè (bên kia sông là làng Bình Khánh huyện Cần Giuộc trước thuộc tỉnh Vũng Tàu), từ mũi Nhà Bè qua hướng Tây Nam ôm vòng theo sông Soài Rạp đến xã Hiệp

Phước thì chỉ có một ngã ba sông là Nhà Bè, Sài Gòn và Đồng Nai ở phía Bắc thuộc xã Phú Mỹ. Còn vị trí mũi Nhà Bè chỉ hợp lưu hai con sông Lòng Tàu và Soài Rạp (gọi chung là sông Nhà Bè).

Như vậy, ta dễ dàng chấp nhận vị trí nhà bè vào thuở xa xưa là ở chỗ dòng sông Lòng Tàu chia đôi hơn là ở vị trí sông Soài Rạp và Lòng Tàu nhập vào ngay mũi Nhà Bè (thuộc làng Phú Xuân).

Nên nhớ rằng khi thành lập quận Nhà Bè cách nay hơn trăm năm, Phú Xuân là huyện lỵ, nơi tập trung các cơ quan hành chánh và mật độ dân số đông nhất, do những di dân cố cựu từ miền Ngũ Quảng vào Nam định cư. Vị trí nhà bè của ông Thủ Hoàng cũng có thể là nơi đây vì như trên đã nói là chỗ sông to gió lớn, nước chảy ngược rất xiết nên các ghe thuyền buôn bán từ miền Trung theo đường biển vào Gia Định, Biên Hoà bên kia sông Lòng Tàu (tức Đồng Nai) tập trung vào chỗ nhà bè để nường náu.

Nhưng dấu sao từ vị trí nhà bè tên gọi dân gian trở thành tên địa danh của một quận huyện. Đất Gia Định còn lưu truyền câu ca dao: “Ai ơi có đến Nhà Bè/ Nhớ ơn nước ngọt, bè tre Thủ Huồng”.

Dinh thần Phú Xuân tại Phú Xuân Hội trung tâm quận Nhà Bè ngày trước (Ảnh: INTERNET)

Mỗi năm, Consumer Reports thử nghiệm hàng ngàn sản phẩm để giới thiệu với độc giả mỗi tháng. Vào những tháng cuối năm, tạp chí này chọn lựa những sản phẩm xuất sắc nhất, gọi là Top Picks, và sau đây là một số được giới thiệu:

ROBOTIC VACUUMS

GIÁ CAO

\$1,600

**Roborock S8
Ptro Ultra**

GIÁ TỐT HƠN

\$350

**iRobot Roomba
Combo i5**

Roborock được xếp hàng đầu, hút sạch thảm và sàn gỗ, cả lông thú, khéo léo chạy quanh furniture. Giá chỉ bằng phân nửa, mà iRobot cũng hút sạch bụi và lông thú, lại chạy êm hơn.

Sản phẩm ưu hạng 2024

KỲ 2 - SỐNG SẠCH

MÁY GIẶT

TỐT TOÀN DIỆN

LG WM8900HBA \$1,375

Máy mở phía trước này không chỉ giặt quần áo rất sạch mà còn tiết kiệm nước và điện

FRONT- LOADER GIÁ RẺ HƠN

**Samsung
WF45T6000AW**

\$820

MÁY GIẶT/SẤY KẾT HỢP

**Samsung
WD53DBA900HZ**

\$3,200

VẢI TRẢI GIƯỜNG

LOẠI BÔNG VẢI HÀNG ĐẦU

Casaluna (Target) Washed Supima

Sateen Sheet Set \$105 (queen-size)

Vải trải giường này vừa mịn vừa bền, giặt nhiều lần không sờn không co rút

GIÁ HA

Kirkland Signature

**(Costco) Pima Cotton
\$80**

MIN NHẤT

Brooklinen Luxe Core

\$190

MÁY HÚT BỤI LOẠI STICK KHÔNG DÂY

HÚT SẠCH, DỄ TRÚT BỤI

Samsung Bespoke

**Jet AI VS28C9762UK/AA
\$900**

Được xếp hàng đầu, hút sạch bụi và lông thú trên sàn phẳng và các góc cạnh. Tự động trút bụi vào bao trong máy.

GIÁ RẺ HƠN

Shark

Vertex

Pro IZ662H

\$450

TỰ DỰNG ĐÚNG ĐƯỢC

Miele

Triflex HX1

**Facelift SMUL1
\$600**

Nghề thấp đèn đường & nghề gõ cửa...

Có những nghề dần dần biến mất theo thời gian. Có thể kể nghề thấp đèn đường và nghề gõ cửa.

Trong suốt thế kỷ 19, ở Anh và nhiều nước Âu Châu, có những người làm nghề thấp đèn đường. Cứ vào hoàng hôn là những người này dùng thang đi dốt lên những ngọn đèn trong công viên, khu phố. Tới bình minh thì họ đi tắt hết những ngọn đèn ấy. Về sau khi phát minh ra đèn điện thì nghề thấp đèn đường biến mất.

Rồi vào những năm đầu thế kỷ 20, trước khi đồng hồ báo thức trở nên phổ biến, ở London và nhiều thành phố công nghiệp của Anh, xuất hiện một công việc đặc biệt mang tên Kocker-up. Đây là những người được thuê để đánh thức khách hàng vào buổi sáng, giúp họ đi làm đúng giờ.

Họ mang theo mình một cây gậy dài, hoặc đôi khi là cần câu có đầu gắn đinh, để gõ vào cửa sổ hay cánh cửa tầng trên của khách hàng mà không cần phải bước vào nhà. Một số người còn sử dụng ống thổi và những viên đậu khô, tạo nên những âm thanh vang vọng mà không làm hỏng kính cửa sổ.

Công việc thường bắt đầu từ tờ mờ sáng, vào khoảng 4 hoặc 5 giờ, tùy thuộc vào giờ giấc mà khách hàng yêu cầu. Những người Kocker-up có một danh sách cố định, từng cái tên, từng khung giờ đều được ghi lại cẩn thận. Họ không rời đi cho đến khi chắc chắn rằng khách hàng đã tỉnh giấc, một sự tận tâm khiến nhiều người yêu mến.

Kocker-up. - NGUỒN EIRINILACHANA.COM

Người thấp đèn đường - NGUỒN HISTORY OF CASTLEKNOCK

Chi phí dịch vụ cho công việc này thường rất nhỏ, chỉ vừa đủ để người lao động trang trải cuộc sống. Nhưng với những khu vực tập trung đông công nhân như các nhà máy, mỏ than hay bến tàu, nghề Kocker-up đã trở thành một phần không thể thiếu, giúp hàng ngàn người bắt đầu ngày làm việc đúng giờ.

Khi đồng hồ báo thức cơ học dần trở nên phổ biến và dễ tiếp cận hơn vào giữa thế kỷ 20, nghề Kocker-up cũng dần biến mất. Thế nhưng, hình ảnh những người đàn ông hay phụ nữ đứng dưới cửa sổ, gõ nhịp nhàng bằng cây gậy dài vào sáng sớm, đã trở thành biểu tượng của một thời kỳ đầy sắc màu trong lịch sử lao động và văn hóa Anh.

DH- TỪ TIN INTERNET

Nursing Home - Viện dưỡng lão

BẢO SƠN

Viện dưỡng lão là nơi cung cấp chăm sóc đặc biệt, ngắn hay dài hạn, cho người già. Dưới đây là một số thông tin về chi phí, dịch vụ, và cách xác định xem viện dưỡng lão có phù hợp với loại hình chăm sóc mà mình hay người thân cần có hay không.

3. Chăm sóc ngắn hạn. Đây là hình thức chăm sóc cho người già trong một giai đoạn ngắn vì một lý do nào đó, ví dụ như để phục hồi sau khi giải phẫu hay sau khi bị bệnh nặng, hoặc khi gia đình cần đi nghỉ hè và người già không ai chăm sóc, hoặc là vì muốn người già thử sống ở nursing home, hoặc vì thiên tai không ai chăm sóc được... Người ở trong nursing home chăm sóc ngắn hạn cũng được chăm sóc điều dưỡng, ăn uống, tắm rửa, mặc quần áo, quản lý thuốc, vật lý trị liệu và trị liệu nói (sau khi bị đột quỵ), sinh hoạt giải trí và giao tiếp xã hội.

4. Khác biệt giữa chăm sóc ngắn hạn và chăm sóc dài hạn. Chăm sóc ngắn hạn là chăm sóc có mục tiêu là giúp cho người bệnh hồi phục và trở về nhà trong thời gian ngắn nhất. Vì vậy chăm sóc ngắn hạn cung cấp các dịch vụ như vật lý trị liệu, làm giảm đau, phục hồi chức năng, nâng cao tình trạng sức khỏe, chăm sóc vết thương ... Sau đó bệnh nhân có thể tiếp tục được trị liệu ở nhà. Chăm sóc ngắn hạn cũng lo cho bệnh nhân về ăn uống, thay

quần áo, sử dụng phòng vệ sinh... cho tới bệnh nhân tự làm được.

Trong khi đó, chăm sóc dài hạn tập trung vào những người già với bệnh mãn tính hoặc đòi hỏi phải được chăm sóc đặc biệt về y tế như bị bệnh Parkinson's, bị tàn tật, mất trí nhớ, bị di chứng của tai biến mạch máu não, nhất là khi việc chăm sóc vượt quá khả năng của người trong gia đình. Nursing home có nhân viên y tế túc trực 24/24 để có thể đối phó với các vấn đề sức khỏe đột ngột xảy ra, giúp cho người bệnh và gia đình họ được yên tâm hơn. Người già sống ở nursing home được chăm sóc toàn diện về sinh hoạt đời sống, ăn uống, ngủ nghỉ, tắm rửa, vệ sinh, và còn được chăm sóc toàn diện về mặt y tế như uống thuốc, khám bệnh, giảm đau, phục hồi chức năng... Hơn nữa, chăm sóc dài hạn do kéo dài nhiều năm nên còn cung cấp những dịch vụ khác như sinh hoạt xã hội, giải trí, làm tóc, móng tay, xem phim, nghe nhạc và các phương tiện giúp đỡ về mặt tâm lý và cảm xúc cho bệnh nhân.

(còn tiếp)

DALLAS Sự Kiện

THE TRAINS AT NORTHPARK

28/11 tới 5/1/2025. Mô hình xe lửa chạy vòng quanh nước Mỹ qua nhiều thắng cảnh và thành phố lớn trên đoạn đường dài 1600 feet

Địa điểm: NorthPark Center, 8687 N. Central Expressway, Dallas TX 75223. Điện thoại: 214-363-7441.

Giá vé: \$5-\$12.

ICE, LIGHTS AND CITY NIGHTS

28/11 tới 5/1/2025. Trượt băng và thưởng lãm xứ thần tiên chung quanh với trang trí rực rỡ mùa lễ, uống cocoa nóng, đi xe lửa...

Địa điểm: Omni Dallas Hotel, 555 S. Lamar St, Dallas TX 75202.

Giá vé: \$18.

SIGHTS AND SOUNDS OF THE SEASON

3/12 tới 22/12. Chương trình giải trí mừng lễ Christmas với trình diễn của nhiều nhóm nghệ sĩ từ các cộng đồng và nghệ sĩ chuyên nghiệp

Địa điểm: NorthPark Center, 8687 N. Central Expy, Dallas TX 75225. Điện thoại 214-363-7441.

Giá vé: miễn phí.

Đi hết đường Phạm Thế Hiển?

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

Đường xa thăm thẳm

Thời học ở Thủ Đức, tôi có người bạn nhà ở đường Phạm Thế Hiển, quận 8. Nhiều lần bạn dắt tôi về nhà chơi. Từ trường Đại học Sư

phạm Kỹ thuật chúng tôi lên xe buýt số 8 đến bến cuối cùng là Xóm Củi, xong đi bộ ngoằn ngoèo cua qua, quẹo lại nhiều hẻm, chợ ... mới đến nhà bạn. Tôi theo bạn vài lần mà không tài nào

thuộc được lối vào nhà bạn (bằng xe buýt). Tuy nhiên, nếu đi theo cầu chữ Y, tôi đạp xe thẳng một lèo là đến nhà bạn, nhưng cũng thử ra khỏi!

Hồi đó tôi thuộc thêm vài cái tên như: cầu Chà Và, Nhị Thiên Đường, Xóm Củi, kênh Tàu Hủ ...

Nhiều chục năm sau, khi con đường Võ Văn Kiệt hình thành băng qua khu nhà bạn tôi sao đó khiến tôi mất dấu nhà bạn; còn bởi sau này bạn định cư nước ngoài, chúng tôi chưa có dịp gặp nhau để ôn lại con đường đến nhà bạn. Tôi cũng qua lại Xóm Củi nhiều lần, mỗi lần đi ngang chợ Xóm Củi lại nhớ đến bạn nhưng không hình dung phố xưa, đường cũ thế nào!

Một hôm ngẫu hứng, tôi

Kênh Đôi -
HÌNH SƯU TẦM

đạp xe (mục đích) đi hết Phạm Thế Hiển để xem con đường dài thế nào. Bây giờ thì quá dễ dàng khi có bản đồ Google cứ... nhắm mắt mà đi. Dẫu biết con đường dài nhưng không nghĩ đạp hoài, càng ngóng càng xa thăm thẳm. Qua bao nhiêu chợ, cửa tiệm, quán xá và rất nhiều nhà thờ đẹp gần nhau mà cứ thấy tên đường còn mãi.

Tôi đi hết đường (thẳng), rồi vòng qua một con đường nhỏ cắt ngang lại gặp tiếp tên đường Phạm Thế Hiển. Cuối cùng tôi bỏ cuộc ở gần cuối đường trong khu Phú Lợi, quận 8 với số nhà lên đến hơn 3000. Bản đồ Google cho biết vẫn chưa hết Phạm Thế Hiển, số nhà còn tăng lên nữa nhưng bắt đầu hơi... rồi, một nhánh từ Phạm Thế Hiển ra đường Nguyễn Văn Linh, một nhánh loằng ngoằng đường ngang

Khu Phú Lợi

dọc và kết thúc là một vùng màu xanh mà tôi đoán là đường cụt (hết đường).

Tôi dừng lại ở một ao rau muống, nói chuyện với một người đang cắt rau bên dưới. Chị ta bảo rằng, rau ở đây tự mọc, ai muốn ăn thì ra cắt về, thậm chí đem bán cũng được. Nhìn quanh, đất trống còn bạt ngàn, tương lai chắc rồi cũng sẽ bê tông hóa thôi!

Nhiều người cho rằng, nếu muốn biết về quận 8, chỉ cần bạn biết rõ con đường xương sống Phạm Thế Hiển là bạn đã hiểu gần hết quận 8. Một con đường với số nhà gần đến 4000, tuy là vậy nhưng bên chẵn bên lẻ rất dễ tìm. Là nơi hội tụ người đủ các vùng miền, dân Sài Gòn gốc, người Bắc di cư, người miền Trung, miền Tây... nên ở đây có nhiều món ăn ngon của Sài Gòn,

và các tỉnh như: Nha Trang, xứ Quảng, Huế, Cần Thơ, Cà Mau ... thứ gì cũng có; ngay cả “đặc sản” triều cường vào các ngày giữa và cuối tháng âm lịch của Sài Gòn cũng không thiếu ở vài đoạn đường, chỗ này, chỗ khác ...

Chuyện nghe kể lại, ngày xưa trên con đường Phạm Thế Hiển rất phức tạp khi có 3 trường gà lớn, sông bài lớn, cafe đèn mờ, cướp giật, giang hồ thanh toán nhau... nhưng bây giờ đã đỡ rất nhiều về an ninh trật tự, gần như không còn thấy.

Với tôi, con đường dài hơn chục cây số này như một bức tranh tổng hợp mô tả từ chi tiết đến tổng thể những đặc trưng của quận 8 nói riêng hay Sài Gòn nói chung, tha hồ cho bạn quan sát, nhìn ngắm, chiêm nghiệm.

Nhìn trên bản đồ hay hình chụp qua Fly cam, đường Phạm Thế Hiển

Khu cuối đường Phạm Thế Hiển

chạy song song với dòng Kênh Đồi. Nếu ở đoạn Trần Xuân Soạn (quận 7) có các quán cà phê là những chiếc ghe lớn được trang trí trẻ trung, đẹp mắt; một dọc ghe trên sông, đòi lũ thú, kiếp thương hồ, ghe là nhà “mặt tiền” buôn bán trái cây... Thì, dọc kênh Tàu Hủ một đoạn, nhìn bên kia thấy đường Võ Văn Kiệt, dãy nhà bên dòng nước lụp xụp, tạm bộ như làm nền cho những cao ốc phía sau nó... Những con rạch nhỏ là ngã ba kênh và những cây cầu bắc qua lấy tên từ rạch như: Hiệp Ân 1, cầu Bà Tăng ...

Phạm Thế Hiển là ai?

Rất dễ dàng khi tra Google, tôi dựa theo Wikipedia lược lại vài chi tiết. Phạm Thế Hiển (1803-1861) là một danh tướng đời Minh Mạng, chết trong trận Pháp công phá đại đồn Chí Hòa năm 1861. Ông quê ở làng Luyến Khuyết, huyện Đông Quan -

Một quán cà phê ghe trên đường Trần Xuân Soạn

Một cái bầu trên đường ngang Phạm Thế Hiển

tỉnh Nam Định thời nhà Nguyễn. Ông đỗ Cử nhân năm Mậu Tý 1828, năm sau Kỷ Sửu 1828 đỗ Tam giáp Đồng tiến sĩ. Vì thế dân gian thường gọi ông là “Ông Nghè Luyến

Khuyết”.

Trong quá trình làm quan, ông nổi tiếng cương trực, được vua Tự Đức tin dùng và lần lượt giữ chức Tham tri bộ Binh, bộ Hình ...

Năm 1854, ông được cử làm Tham tán quân thứ Gia Định, ít lâu sau thăng Tuần phủ Gia Định, rồi Thự (quyền) Tổng đốc Gia Định - Biên Hòa, kiêm Tham biện Kinh lược sứ, cùng Thống đốc quân vụ đại thần Nguyễn Tri Phương lo liệu mọi việc ở 6 tỉnh Nam Kỳ.

Khảo sát đất đai Nam Kỳ ông tâu về triều: “Nam Kỳ có nhiều đất bỏ hoang nếu chiêu mộ

Nhà bên Kênh Đồi

được nhiều người hết sức khai khẩn thì sau này có lợi nhiều về kinh tế cho dân và thu được thêm lợi”.

Vua Tự Đức chuẩn tấu và dặn dò ông: “Xứ ấy là đất căn bản của nhà nước... người cần hết lòng để vỗ yên dân, cốt để nơi biên thùy được tươi tốt”.

Chấp hành lệnh vua, ngay năm ấy (1855) Phạm Thế Hiển đi xem xét chỗ nào có ruộng đất bỏ hoang đều đưa binh lính đến dựng nhà ở, khai phá ruộng hoang để cày cấy. Ông lại cùng Nguyễn Tri Phương và Tổng đốc An Hà (An Giang - Hà Tiên) Doãn Uẩn xin triều đình cho xây dựng đồn lũy kiên cố ở những chỗ hiểm yếu nơi biên thùy, cửa bể,

cửa sông để ngăn chặn giặc cướp và chống ngoại xâm.

Từ năm 1858, Phạm Thế Hiển được vua Tự Đức cử làm Phó tướng cho Nguyễn Tri Phương, trong các trận đánh chống quân Pháp ở Đà Nẵng, Gia Định...

Xóm đạo quận 8

Người ta gọi như vậy để chỉ một đoạn đường Phạm Thế Hiển dài khoảng 4 cây số từ cầu Nhị Thiên Đường đổ xuống phía cuối đường có đến 5 nhà thờ không cách xa nhau là mấy: Bình Thái, Bình An Thượng, Bình An Hạ, Bình Thuận và Bình Sơn, nhà thờ nào cũng to đẹp; đặc biệt vào mùa Giáng Sinh, từ đầu tháng 12 đã thấy lác đác không khí Giáng

Sinh khi mà nhà nhà từ mặt tiền đến trong hẻm và các nhà thờ bắt đầu trang trí cây thông, tuyết rơi, hang đá, núi, suối, sông, đèn nhấp nháy ... muôn màu muôn vẻ.

Vậy nên, nói đến Giáng Sinh, người Sài Gòn nghĩ ngay đến Xóm đạo quận 8, xóm đạo lớn nhất Sài Gòn và ít nhất phải một lần ... lạc vào cái không gian Giáng sinh rực rỡ nhất Sài Gòn này ... cho biết!

Khoảng hơn một tuần trước Giáng Sinh đường qua các nhà thờ luôn kẹt xe, ánh đèn màu nhấp nháy, tiếng nhạc vừa Giáng Sinh vừa bolero ở các quán ăn nhậu phát ra, thêm tiếng động cơ xe máy ... Quả thật rất đúng chất Sài Gòn. Trẻ

em, người lớn đi đến các nhà thờ để chụp hình nên những hang đá, cây thông cao đến mấy chục mét, ngôi sao thật lớn, hàng cây tuyết ... đẹp lung linh, lộng lẫy sắc màu. Đó cũng là điều tự hào của dân Xóm đạo quận 8 khi họ có một con đường độc đáo nhất Sài Gòn khi đến mùa Giáng Sinh.

Đường Phạm Thế Hiển còn nhiều điều thú vị nữa nếu đi vào các con hẻm dẫn ra dòng Kênh Đôi, có những bến phà ... hay vùng hoang vắng, đầm lầy, cây ngập mặn ... Ở trung tâm thành phố mà tưởng như miệt vườn xa lắc nào đó.

Hẹn lần sau, tôi sẽ kể bạn nghe tôi đã đi qua những nơi đó và thấy gì.

ĐTTT

Đường Phạm Thế Hiển những ngày gần Noel

Hoa trạng nguyên

Là loài hoa quen thuộc với người Việt; hoa trạng nguyên cũng là một trong những loài hoa đặc trưng dùng để trang trí vào dịp Giáng Sinh và Năm mới ở Mỹ. Thay vì bỏ đi chậu hoa trạng nguyên sau mùa Lễ, một vài lưu ý đơn giản trong cách chăm sóc sẽ giúp bạn có chậu cây đẹp để chưng lại vào năm sau. NGUỒN: HOUSE BEAUTIFUL.

■ **Nhiệt độ.** Cây trạng nguyên phát triển tốt ở nhiệt độ từ 65-75°F. Tránh để cây tiếp xúc với nhiệt độ dưới 50°F và nơi có gió lùa để ngừa héo lá, gây hại cho cây.

■ **Tưới nước.** Cần tưới nước cho cây khi thấy khoảng đất 2-3 inch trên mặt chậu bị khô. Để cây xanh tốt và khỏe mạnh, không nên để cây quá khô nhưng cũng cần tránh đất trồng cây bị úng nước. NGUỒN: ALISTAIR FLORAL DESIGN.

■ **Ánh sáng.** Vào mùa đông, nên đặt cây trong phòng có nhiều ánh sáng với ít nhất 6 giờ ánh sáng mặt trời gián tiếp. Vào mùa hè, có thể đặt chậu cây ngoài trời.

■ **Bón phân.** ngừng bón phân khi cây trở bông vào mùa Đông. Khi cây bắt đầu nảy lá non trở lại vào mùa Xuân, bón phân vài tuần một lần với dung dịch phân bón pha loãng. Trạng nguyên là giống cây không cần nhiều phân bón.

■ **Cắt tỉa.** Cắt bỏ cành lá đã héo sau khi trở bông. Có thể cắt ngắn thân cây xuống còn 4 đến 6 inch so với mặt đất để giữ form cho chậu cây được tròn trịa. NGUỒN: HOMEOWNER.COM.

■ **Giúp cây trở bông trở lại.** Để cây trở bông lại, vào cuối mùa Thu, cần đặt cây ở nơi ẩm áp, trong bóng tối hoàn toàn vào ban đêm, có ánh nắng vào ban ngày. NGUỒN: THIS IS MY GARDEN.

■ **Nếu sống ở vùng ven biển và nhiệt đới phía Nam (khu vực từ Zone 9 đến 11),** bạn có thể trồng cây trạng nguyên ngoài đất vườn, cây sẽ phát triển cao lớn và sống lâu năm. Ở những vùng có khí hậu lạnh. Cây cần được trồng trong nhà để sống sót qua mùa đông.

NGUỒN: GREENWELL FARMS.

Camera hướng dẫn người mù

Đã có nhiều dụng cụ hướng dẫn người mù, nhưng loại camera mới có tên Seekr này là loại đầu tiên được trang bị trí tuệ nhân tạo. Seekr có kích thước nhỏ, chỉ bằng một hộp diêm và có kẹp để gắn vào áo trước ngực. Camera được trang bị các bộ cảm ứng, bộ vi xử lý, pin điện và một số phương tiện điện tử khác để kết nối bluetooth với điện thoại cầm tay. Hệ thống có 4 khả năng hoạt động tùy theo nhu cầu của người sử dụng. Chế độ Scene mode sẽ thông báo quang cảnh chung quanh như “có 2 người ngồi ở trước mặt”. Chế độ Depth mode chỉ dẫn để người sử dụng có thể nắm lấy vật dụng bên cạnh. Chế độ Supermarket mode giúp xác định loại sản phẩm mà nó thu hình được (bánh mì, trái táo...). Chế độ Text mode sẽ đọc các ký tự trên các bảng hướng dẫn, chỉ đường, menu... Người sử dụng chỉ việc bấm nút trên máy để đổi chế độ. Âm thanh có thể nghe qua điện thoại hoặc bằng tai nghe.

Seekr hiện đang được bán với giá \$770.

Kính đổi màu

Bộ lọc kính trung tính (ND) là công cụ được các nhiếp ảnh gia sử dụng, trong đó độ mờ được điều chỉnh bằng cách xoay kính. Cách này được công ty kính Lombell sử dụng để làm kính mát.

Bộ lọc ND có hai mảnh kính phân cực được sắp chồng lên nhau, khi xoay phần phía trước sang phải hay trái, tông màu sẽ thay đổi đậm hơn hay sáng hơn. Loại kính này chặn được hơn 99% ánh sáng của tia tử ngoại (UV) bất kể tông màu được chọn.

Kính tự động đổi màu thường dùng hiện nay có điểm bất tiện là tốc độ đổi màu chậm, và nếu ngồi trong chỗ mát nhìn ra nắng kính sẽ không đổi màu. Kính đổi màu của Lombell lại có thể điều chỉnh nhanh chóng và tùy ý.

Công ty cho biết kính mát Lombell ND sẽ được bán với khoảng \$90 cho loại thường và \$100 cho kính cận hoặc kính lão có đổi màu.

Dị ứng chuối

Thuở xưa, các học trò đi thi thường kiêng cử ăn chuối vì sợ... trượt (vỏ chuối). Nhưng Bộ trưởng Paulina Brandberg của Thụy Điển đã qua thời thi cử, và hình như không rành tiếng Việt mà vẫn sợ chuối. Bà dị ứng chuối nặng đến độ theo một email nội bộ rò rỉ ra ngoài, là chánh văn phòng của bà khuyến cáo các nhân viên an ninh không được để lộ ra bất cứ dấu vết gì của chuối, nhất là những nơi bà đến thăm viếng.

Ốc chày

Trong các vụ xét xử các cán bộ CSVN tham nhũng, người dân được nghe nhiều lý do, bào chữa cho việc nhận hối lộ của họ vô cùng sáng tạo. Như cựu Bí thư tỉnh Bến Tre là Lê Đức Thọ vừa khai tại tòa khi được một con buôn hối lộ 600 ngàn đô la. Theo ông xem cô ta như anh em kết nghĩa, như người thân ruột thịt trong nhà khi nhận tiền thì nghĩ là tiền trong nhà cho nhau chứ không phải tiền hối lộ. Phải nói là những bộ óc siêu phàm (về đốt nát và chày cối).

Chúa thời AI

Nhà thờ St. Peter's tại Lucerne bên Thụy Sĩ khá sáng tạo và cấp tiến khi tạo ra hình ảnh Chúa Jesus. Họ sử dụng kỹ thuật trí tuệ nhân tạo AI. Kết hợp cùng đại học khoa học và nghệ thuật ứng dụng Lucerne, phóng ảnh điện tử 3 chiều của Chúa Jesus. Chúa nói được 100 thứ tiếng cho con chiên khắp nơi đến cầu nguyện, xưng tội và nhận được lời an ủi, răn dạy. Các con chiên tỏ ra vô cùng thích thú và ủng hộ ý tưởng này.

Phùng Nguyễn ra đi mới đó mà đã 9 năm.

Nhà văn Phùng Nguyễn, tên thật Nguyễn Đức Phùng, sinh năm 1950. Đi lính VNCH năm 1968. Đến Hoa Kỳ năm 1984. Cao Học ngành Quản Trị Kinh Doanh. Làm việc trong ngành Tin Học tại California.

Bắt đầu viết từ năm 1994, đã cộng tác với các tạp chí Văn, Văn Học, Hợp Lưu, Thế Kỷ 21, Văn Học Nghệ Thuật Liên Mạng, talawas.org, tienvie.org, damau.org... Chủ bút tạp chí Hợp Lưu (năm 2002). Đồng chủ trương tạp chí mạng Da Màu (2006). Chủ trương thư viện online Trên Kệ Sách (2008). Chủ trương Trung tâm ấn hành eBook Kệ Sách (2011). Phụ trách Blog Phùng Nguyễn: Rừng & Cây trên VOA (Đài Tiếng Nói Hoa Kỳ)

Sách đã xuất bản: Tháp Ký Ước, nxb Văn, 1998; Đêm Oakland và Những Truyện Khác, nxb Văn, 2001

Phùng Nguyễn ra đi để lại nhiều tiếc thương cho bạn bè. Sau đây xin mời đọc bài viết của nhà văn Trần Doãn Nho để tưởng nhớ Phùng Nguyễn. Cám ơn anh Trần Doãn Nho. NGUYỄN & BẠN HỮU

Vài nét về văn chương Phùng Nguyễn

TRẦN DOÃN NHO
TEXAS, USA

Phùng Nguyễn bắt đầu sự nghiệp văn chương khá muộn, và bắt đầu tại hải ngoại, nhưng so với một số cây bút khác cùng độ tuổi, cách viết của Phùng Nguyễn khá tân kỳ và sắc sảo, một phần có lẽ do anh đọc nhiều và thấm sâu văn học Mỹ.

Ngay ở truyện ngắn đầu tiên, “Tháp Ký Ước,” cái chất riêng của Phùng Nguyễn đã hiện rõ. Sau khi kể rất chi li về thời thơ ấu của mình, Phùng Nguyễn kết luận truyện bằng một câu hỏi: “Tôi cũng rất mong gặp lại cô Tố Quyên để hỏi cô một lần nữa: phải chăng hy vọng chỉ hướng về tương lai? Nếu phải thì buồn quá, bởi vì chẳng lẽ những ngăn kéo ký ức tôi mở ra cùng với ly cà phê lai căng và điều thuốc đầu ngày chỉ chứa có mỗi một niềm tuyệt vọng thôi sao?”

Câu hỏi đó thực ra là một phản bác lại ý kiến của cô giáo dạy lớp 7 khi cô giải thích rằng “hy vọng luôn luôn hướng về tương lai” dựa theo truyện ngắn “Vàng Tháp Hồi” của Vũ Hạnh, một nhà văn Cộng Sản mà anh không thích.

Trong cái tháp quá khứ với vô vàn kỷ niệm kia, đây là sự kiện ám ảnh nhất. Và ám ảnh

Phùng Nguyễn

này xuất phát từ một khái niệm về cái gọi là “hy vọng.” Với anh, trong trí tưởng của một học sinh cấp hai, hy vọng không nhất thiết phải hướng về quá khứ, nghĩa là hướng về một cái gì có thực. “Tôi đưa tay lên phản đối. Hy vọng không nhất thiết phải hướng về tương lai! Trước khi đi tìm vàng, hai người hy vọng đã có một kho tàng trong cái tháp Hồi.

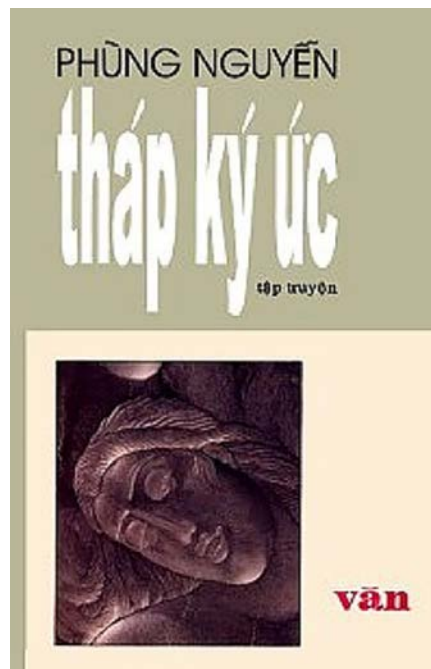
Có vàng hay không có vàng trong cái tháp Hồi là chuyện quá khứ. Do đó, trong trường hợp này, hy vọng đã hướng về quá khứ.”

Câu hỏi được dùng làm kết thúc truyện cho thấy khi ghi lại những kỷ niệm vụn vặt của mình bằng hình tượng một cái tháp, Phùng Nguyễn chỉ muốn tra vấn một điều gì đó. Thành ra, tự truyện của anh là một sự “trần trở” về quá khứ hơn là chỉ để thuần túy “kể lể.” Nói khác đi, thay vì kể lại quá khứ đời mình để gây một cảm xúc hay mối thương xót nào đó, Phùng Nguyễn nhằm một mục đích khác.

Mục đích này, Phùng Nguyễn nói rõ trong một lần phỏng vấn do Tường Vi thực hiện. Theo anh, những gì mà người ta “thấy phảng phất” hình ảnh của tác giả trong đó, thực ra, “là những điều được mang vào truyện như là ‘điểm quy chiếu’ hơn là một nỗ lực tự khai báo. Quá khứ đối với tôi là một tài sản không còn sinh sôi nảy nở trừ phi chúng được sử dụng như là một món đầu tư cho tương lai. Tôi sử dụng ‘quá khứ’ trong tinh thần đó.”

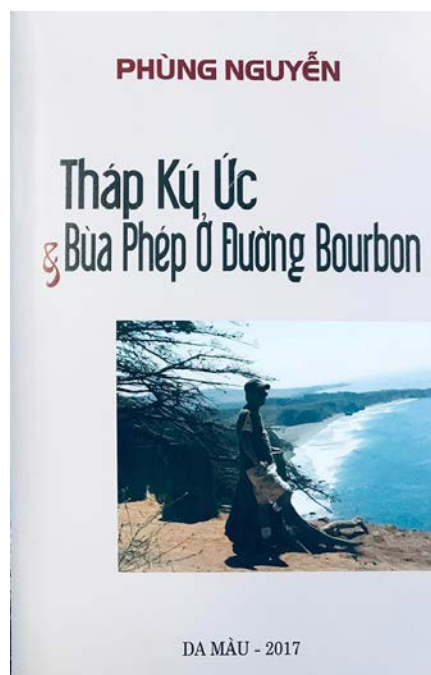
Phùng Nguyễn tỏ ra trung thành với quan điểm này trong hầu hết các sáng tác của anh. Có lẽ chính vì điểm này mà Phan Xuân Sinh, sau khi đọc hết “*Đêm Oakland và Những Truyện Khác*,” cho rằng giọng văn Phùng Nguyễn có tính chất “lý sự,” một thứ lý sự đậm chất Quảng Nam, quê của cả hai anh.

Đúng thế. Nhưng theo tôi, còn hơn thế. Phùng Nguyễn đưa “lý sự” vào trong truyện không chỉ để lý sự. Anh dùng hình thức lý sự để phân tích tâm lý, hoàn cảnh của nhân vật và các sự kiện diễn ra. Tính cách lý sự trong văn Phùng Nguyễn, ở một khía cạnh nào đó, là một phương pháp sáng tác. Nói khác đi, anh sử dụng hư cấu và

các chi tiết để chứng minh cho một luận điểm nào đó hay chỉ ít, cũng để soi sáng một hoàn cảnh hay một thân phận nào đó.

Trong truyện ngắn “*Đêm Oakland. Câu Hỏi*,” Phùng Nguyễn tìm cách giải thích sự khác biệt giữa thế hệ của anh – những người tham dự cuộc chiến – và thế hệ sau anh

sang định cư ở nước ngoài, không biết tí gì về cuộc chiến: “*Và trên hết, điều gì đã khiến Đức và những người bạn của hắn không chịu quay lưng lại với cái quá khứ buồn thảm mà bọn người lớn chúng tôi cứ giữ rịt lấy như một bộ phận bất khả phân của phần đời còn lại. Tại sao tôi chưa từng đặt ra cho chính mình những câu hỏi này khi bắt gặp những người tuổi trẻ dặt tay nhau đi vào quán ăn trong khu phố Việt Nam đông đúc ở xứ người, ở đó họ sẽ gọi phở hay bún bò và trao đổi với nhau những câu nói mà cấu trúc có khi bao gồm những từ ngữ không chỉ thuộc về tiếng mẹ đẻ? Vì họ đã xem những cuốn phim về chiến tranh Việt Nam do những đạo diễn ngoại quốc tầm tiếng thực hiện với những diễn viên nói tiếng Tàu và được dàn dựng ở Mã Lai hay Miến Điện? Vì họ đã đọc những trang sử của những sử gia cũng tầm tiếng không kém và được viết ra ở 10 ngàn dặm phía sau những trận địa ở đó tôi và bạn bè đã để lại những xương cùng máu? Phải chăng chính nỗi sợ hãi phải đối diện với cách nhìn của những người trẻ tuổi về mình qua cái lăng kính làm nên bởi những điều nói trên làm tôi tránh né họ? Tôi nghĩ đến nỗi trơ trọi của Đức và những người bạn của hắn trong cuộc hành trình tìm kiếm một ý nghĩa cho cái giá quá đắt đỏ không chỉ riêng tôi và những người bạn của tôi mà cả Đức và những người bạn của hắn phải trả cho những điều đã xảy ra nhiều năm về trước.*”

Tính cách phân tích không chỉ nằm ngay trong từng đoạn văn mà có khi nằm cả trong câu chuyện. “*Bất Hấn Ở Hồ Isabella*” chẳng hạn. Từ câu chuyện của một người quen thích đi bắt hến, anh kể chuyện Trọng Thủy Mỹ Châu và cuối cùng anh mô tả về con hến quê hương: “*Và xuống giọng thật*

thấp như thế đang nói về một điều gì vô cùng bí mật, tôi sẽ kể chúng nghe cuộc hành trình của con hến nhỏ trong lòng bàn tay mình, bắt đầu không phải từ đỉnh núi cao ngất trên kia, nơi có chiếc hồ nhân tạo mang tên Isabella, không phải từ cái bờ vực dốc đứng nhìn xuống dòng sông Kern hung bạo ở 3 trăm bộ phía dưới, mà từ một ngôi làng nhỏ bên kia bờ Thái Bình Dương, nơi dòng sông chảy qua sẽ cạn dần theo ngày tháng.”

Chẳng thế mà, đọc truyện Phùng Nguyễn, ta không chỉ đọc một câu chuyện hay nghe những điều vật vãnh chung quanh cuộc sống mà còn bị lôi kéo vào những phân tích khúc chiết của anh về người đời và đời người. Hơn thế nữa, đó là những dần vật. Dần vật anh. Dần vật đời. Dần vật người. Đó có lẽ chính là phương cách đầu tư quá khứ của anh. Về điểm này, tôi tìm thấy có một sự gần gũi giữa những sáng tác và các tiểu luận của anh về phong cách viết, mặc dù đây là hai lãnh vực hoàn toàn khác nhau.

Trong một số sáng tác khác, Phùng Nguyễn vượt ra khỏi “tháp ký ức,” không tự truyện, cũng không lý

giải, mà lưu tâm đến tính cách và khả năng của chính cái mà chúng ta mượn để thực hiện văn chương: ngôn ngữ.

“Bùa Phép Ở Đường Bourbon” là một truyện khá ngắn và bắt đầu bình thường như những truyện bình thường khác. Nhưng những gì xảy ra sau đó lại khá khác thường. Người đàn ông bị một người đàn bà da trắng bắt cóc, còn người đàn bà thì bị một người đàn ông da trắng dụ dỗ. Không biết chuyện gì đã xảy ra, nhưng hôm sau khi thức giấc, cả hai tìm thấy nằm “trên chiếc giường trong chính căn phòng khách sạn hai người đã dọn vào hôm qua.”

“Bùa Phép Ở Đường Bourbon” chẳng cho ta biết nó đang kể chuyện gì. Các nhân vật hóa thân vào nhau, nhập nhòa tan vào nhau như thể họ chỉ là những cái bóng của nhau. Trong truyện, ngôn ngữ đã đóng vai trò của những nhân vật.

Trong một truyện khác, “Văn Sĩ Ngại Ngân,” Phùng Nguyễn thả chữ vào một dòng chảy. Chữ nổi chữ, miên man, tạo ra một dịch chuyển liên tục. Khác với hai

truyện trên, chữ được cấu trúc trong một hình thái tự do hơn đồng thời lại mang tính “lý sự.” lý giải về cái hiện tượng được gọi là nhà văn. Anh vừa để cho ngôn ngữ thực hiện chức năng riêng của chúng vừa tuồn vào cách lý giải của riêng anh.

Phùng Nguyễn học về kinh doanh và tin học, nhưng lại chọn viết văn. Vì sao lại thích viết văn? Phùng Nguyễn trả lời một cách gián tiếp trong truyện ngắn “Nhà Văn:” “Ở vào một thời điểm không lấy gì làm vui vẻ trong đời sống của mình, tôi cho rằng mình cần phải làm một điều gì đó, bất cứ điều gì, bên cạnh chuyện sinh nhai nhàm chán mà tôi vẫn phải làm hàng ngày. Tôi chọn viết lách thay vì đầu tư vào thị trường chứng khoán, đánh cá ngựa, chơi ma túy, hoặc la cà hàng đêm ở những quán rượu có nhảy cỏi truông, những điều mà hậu quả chưa hẳn sẽ tệ hơn hậu quả có thể xảy ra cho điều tôi đã chọn lựa. Sau này tôi nghiệm ra chính cái nhu cầu cần được chia sẻ là động cơ thúc đẩy tôi đến gần với văn chương thay vì với những điều khác.”

TĐN

Ra mắt sách và tưởng niệm cố nhà văn Phùng Nguyễn
- NGUỒN VANVIET.
INFO

Hơn 10 năm trước, nhiều công ty trong các khu công nghiệp (KCN), khu chế xuất (KCX) ở phía Nam... thẳng thừng từ chối người lao động ở một số tỉnh Bắc Trung Bộ đến xin việc. Gần đây thì du học sinh ở các địa phương này cũng bị...dè chừng ở Úc!

Danh sách đen visa sẽ không được công bố ra ngoài

Thanh.Nghệ.Tĩnh

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Từ làm công nhân lao động

Năm 2012, một số công ty có vốn đầu tư nước ngoài trong nhiều Khu Công Nghiệp-Khu Chế Xuất (KCN-KCX) ở tỉnh Bình Dương treo băng-rôn cạnh cổng công ty với dòng chữ gây nhức mắt, nhói lòng và ... nản lòng người đi xin việc: “Công ty chúng tôi không tuyển lao động Thanh Hóa- Nghệ An- Hà Tĩnh”. Cả chục công ty tại KCX Linh Trung 2 (TP. Thủ Đức, TP. HCM) treo băng tuyển cả nghìn công nhân. Nhưng khi nhận hồ sơ, chẳng cần nhìn mặt, chỉ nghe giọng nói của người nộp đã trả hồ sơ ... ngay và luôn! Năm 2020, Công ty

TNHH G.A VN chuyên sản xuất linh kiện điện tử (KCN VSIP II-A, TP. Tân Uyên, tỉnh Bình Dương), trong mẫu tuyển dụng có lưu ý là “Không tuyển người Thanh Hóa- Nghệ An- Hà Tĩnh”.

Không chỉ Bình Dương nhiều nhất mà lác đác ở Đồng Nai và TP. HCM người ta cũng bắt gặp một số băng-rôn tuyển lao động có nội dung cũng na ná như trên. Khi công khai tuyển người như thế nhiều công ty bị dư luận phê phán, lên án là phân biệt vùng miền thì một số công ty... xuất chiêu khác. Nếu không từ chối ngay lúc người lao động nộp hồ sơ thì là nhận hồ sơ rồi ... ngâm đó cho đến khi có ... người lao động chờ đợi mỗi mòn nên

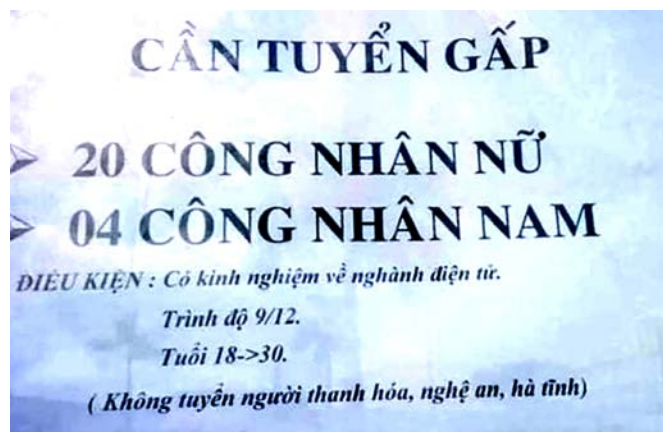
đâm nản, quên luôn! Tuy nhiên có người đánh bạo đến hỏi thẳng người nhận hồ sơ ở phòng bảo vệ thì được trả lời ... không hề quanh co: “Quy định của công ty là vậy! Chúng tôi có chuyển hồ sơ của bạn cho bộ phận tuyển dụng nhưng họ trả lại với lý do là bạn có hộ khẩu tỉnh Nghệ An!”. Những người bị từ chối có quê quán ở các tỉnh phía Bắc Trung Bộ đều là nam. Nhưng nếu có người của công ty đứng ra làm đơn xin bảo lãnh thì có nhiều hy vọng được nhận. Riêng người lao động là nữ thì công ty... ô kê!

Cách hành xử của một số công ty khiến không ít người lao động đi xin việc bị từ chối tỏ ra bức bối nhưng

không biết kêu ai để đòi sự công bằng! Công bằng mà nói “Ở đâu cũng có anh hùng. Ở đâu cũng có thằng khùng, thằng điên”. Chứ cứ gom hết vào một rọ kể cũng hơi ... thiệt thòi cho số người cần cù, chân chất muốn có cơ hội làm công nhân để kiếm tiền. “Thà họ “ngâm cứu” hồ sơ hoặc hứa chờ xem xét mình đỡ tủi thân hơn là từ chối với lý do mình người Hà Tĩnh, Thanh Hóa...”, một người lao động chưa chất nói. Tha phương cầu thực, “Nam tiến” kiếm việc làm mà sao khó quá! Không ít người đã không chịu bỏ cuộc. Họ tìm đến một số công ty, doanh nghiệp trong nước để xin việc dù lương thưởng thấp hơn ...

Đến du học, xuất cảng lao động

Một số du học sinh sang châu Âu, châu Úc học tập. Ngoài những học sinh, sinh viên có động cơ học tập thật sự, miệt mài, nỗ lực học hành, đỗ đạt thì ngược lại có số rấp tằm ... học cho có lệ mà thôi. Từ chỗ làm thêm ngoài giờ học có thu nhập họ bỏ học giữa chừng, trốn lại đi làm chui! Tháng 2/2024, Bộ Giáo dục tiểu bang Nam Úc tạm dừng nhận đơn ghi danh của học sinh ở Nghệ An, Hà Tĩnh (lại Nghệ Tĩnh) và Quảng Bình vào các trường phổ thông công lập. Lý do đơn giản, một số học sinh từ các địa phương này đang du

học bậc phổ thông tại Úc bỗng dưng ... mất liên lạc! Sau khi điều tra họ biết rằng các học sinh này có dấu hiệu trốn lại làm việc trái phép. Học sinh học phổ thông mà đã vậy đó thì loại học đại học còn lan cỡ nào? Tháng 3/2024, tiểu bang New South Wales (Úc) thông báo sẽ ngừng nhận học sinh phổ thông (từ lớp 1 đến lớp 12) của 4 tỉnh, thành Việt Nam (Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình và Quảng Ninh). Theo đó Bộ Giáo dục tiểu bang này cho rằng việc

không tuân thủ các quy định từ học sinh khiến họ lo ngại. Riêng ở bậc cao đẳng, đại học, chính quyền không cấm nhưng khuyến cáo các trường cần cẩn trọng khi xem xét hồ sơ của sinh viên từ những địa phương này. Nói chung học sinh nhiều địa phương phía Bắc miền Trung luôn nằm trong danh sách “nguy cơ cao” khi Úc xem xét cấp visa du học.

Không chỉ một số công ty có vốn đầu tư nước ngoài ở Bình Dương, TP.

HCM... ngại tuyển lao động người của 3 tỉnh trên mà một số công ty ở vài KCN các tỉnh miền Bắc cũng ngán tuyển dụng lao động có hộ khẩu Thanh-Nghệ-Tĩnh! Đến nỗi làn sóng này còn lan sang cả Hàn Quốc! Năm 2023, Hàn Quốc còn cấm người lao động của 3 địa phương này (có thêm tỉnh Hải Dương), cấm... chi tiết đến người từng huyện, thành phố nữa mới kinh luôn nè! Lý do Hàn Quốc ngừng tuyển chọn lao động của một số huyện, thành phố của Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Hải Dương vì số lao động cư trú bất hợp pháp và lao động hết hạn hợp đồng không về nước đúng hạn...

Vì sao bị tẩy chay?

Bộ phận hành chính, nhân sự các công ty tuyển dụng từ chối lao động các địa phương này có nhiều lý do. Lý do chính là họ

Du học sinh phổ thông tại New South Wales (Úc)

Xếp hàng tìm việc làm

cần yên ổn sản xuất kinh doanh, không có đình công, phản đối này nọ. Bởi số đông người lao động trẻ tuổi quê Thanh, Nghệ, Tĩnh đều có tính khí nóng nảy, ít kiềm chế, nhường nhịn. Họ sẵn sàng giải quyết bất đồng, mâu thuẫn bằng nắm đấm hoặc bằng dao. Tính đoàn kết, “bầy đàn” cao, khi có người xách động là a dua, không cần phân tích đúng sai gì cả. Việc công nhân xa nhà, nhậu nhẹt bê tha hoặc hút xách khá thường, thậm chí lấy cắp đồ trong công ty. Một người ăn cắp vật tư, nguyên liệu trong xưởng, vi phạm nội quy công ty bị đuổi việc là vài người, cả nhóm đồng hương ngừng việc, đình công, ra yêu sách ... Đa số họ uống rượu rất dữ, kể cả nữ. Khi rượu vào là có lời ra, ấy là chuyện bình thường. Nhưng không bình thường là gây ồn ào, mất trật tự thậm chí dẫn đến cãi vã rồi giải quyết bằng nắm đấm hoặc bằng vũ khí... Một chị chủ

nhà trọ ở cạnh một KCN tại Bình Dương rất dứt khoát: “Công nhân tỉnh nào trong Nam này, tôi không phân biệt. Nhưng công nhân Nghệ An, Hà Tĩnh là tôi chọn lọc khi

họ cần thuê phòng, có khi yêu cầu họ đặt tiền cọc trước vài ba tháng. Khi mô họ trả phòng, tôi trả lại tiền cọc. Từng bị bung, xù mấy lần rồi! Ngán lắm!”. Có người

nói lao động các tỉnh trong “danh sách đen” này cũng có điểm cộng vì phần đông khi có gia đình thì họ cần cù lao động, dành dụm, tiết kiệm để tích lũy. Ở Nghệ An có nơi giàu có nhờ xuất khẩu lao động như xã Đô Thành (huyện Yên Thành) đã “thoát nghèo bền vững” luôn! Khá đông người học nghề đang dở hoặc sang du lịch Châu Âu rồi tìm đường trốn lại đi làm chui, Họ tích cóp gửi tiền về nhà trả nợ rồi xây nhà, sắm xe máy, xe hơi. Cũng không ít người có mục tiêu phấn đấu làm giàu với bất cứ giá nào! Đôi khi cũng trả giá đắt. Đó là trường hợp 39 người chết ngạt trong xe container trên đường nhập cư lậu, qua mặt an ninh biên giới vào Anh (tháng 10/2019). Trong số nạn nhân đó có đến 21 người quê Nghệ An và 10 người quê Hà Tĩnh!

Ồn quá, từ đi xin làm công nhân đến xin du học mà có hộ khẩu Nghệ An, Hà Tĩnh ... là bị dè chừng, là bị xếp hạng có ... nguy cơ cao, đưa vào “danh sách đen”! Trong đó một số người tốt của 3 tỉnh này bị ảnh hưởng trầm trọng, thế mới đau! “Con sâu làm rầu nồi canh” nay “Bầy sâu làm rầu bát canh” thiệt quá buồn!

LKD

Danh sách đen

Bên Suối

NGUYỄN MẠNH TUẤN phóng tác

Bữa nay Rô phải mang thuốc tới trại lão Vi. Chú bé 13 tuổi bắt đầu được việc lắm... Cái hay hơn hết là Rô không ngại việc, lại gan dạ như tay thợ rừng. Ở cao nguyên phải vậy mới sống được.

Cậu bé cho mấy bánh thuốc Lào, còn đun mùi nhựa thơm hắc vào trong chiếc túi trên vai.

Có gì ngon mà người ta nghiện nhỉ?... Kỳ há!

Chẳng tháng nào Rô không phải vượt đăm bảy cây số đường núi để làm công việc này. Lão Vi đói thuốc là bệnh ngay, khật khừ như sắp chết đến nơi. Gặp Rô, lão vỗ lấy thuốc đã, hút một điếu thực to, rồi ngồi chờ ra một lúc. Sau đó lão tỉnh như sáo, kể đủ thứ chuyện cho Rô nghe... Sao lão biết nhiều chuyện đường rừng thế!... Từ chuyện

hổ, báo, tới trăn gió, trâu rừng, thoi đủ... Nghe bắt mê!

- Lần này phải nhắc lão cho mình bọng ong mới được!

Rô vẫn ao ước có một bọng ong để gây... Nuôi ong đâu mất gì. Hoa rừng bạt ngàn vào mùa Xuân, chừng vài tháng là có cả chục ngàn mật đặc sánh, vàng óng màu nắng, ngát hương trăm thức hoa... Rô nuốt nước miếng, quên bẵng con đường xa vất ngang sườn núi, băng qua mấy cánh rừng.

Gió sớm se sắt lạnh, thoảng mùi thơm nhựa thông.

Con chó Lài chạy phía trước, sục sạo trong bụi theo thói quen của nó... Đôi khi con vật mải miết chạy theo vài cánh bướm, một nhòai rồi lại quẩn bên gót Rô.

Lần nào Rô cũng dừng

chân bên cái ao rộng, nước trong vắt, sát ven núi. Từng khối đá chồng chất ngay bờ ao.

- Chắc nhiều cá lắm!... Trông bọt nước đủ biết. Không chừng có cả cá chép...

Rô hứa với mình thế nào cũng phải tới đây câu cá một bữa.

- Ngồi chỗ mỏm đá kia buông cần thì tuyệt!

Rô vừa tới hàng rào phía ngoài trại, đàn chó của lão Vi đã sủa vang. Lão nuôi chó săn, 5, 6 con lận, toàn thứ chó rất giống, chuyên săn cáo. Theo lão, chỉ vài năm nữa, bầy cáo trong vùng chẳng còn móng nào sống sót được với đàn chó của lão. Rô cũng tin vậy, vì có lần thấy lũ chó rượt con cáo choai có nạm lông nâu đỏ trên lưng.

Con Lài đã quen với bầy bạn, chồm lên hàng

rào, ngoắc chiếc đuôi bù xù như phát trần. Rô không ưa tiếng sủa của nó, nghe như tiếng thú rừng... "Baou... Baou..." chói cả tai.

Lão Vi đang ngồi lột tằm da chồn: lão khéo tay; từ chồn đen, chồn ướp tối điều hâu, chim trĩ, con nào lão nhồi trông cũng như còn sống, bán được giá lắm.

- Có thuốc mới đẩy hả?... Vào đây Rô!

Rô đứng dựa vào giàn thiên lý chỉ chít những chùm hoa vàng thực nhạt, gần lẫn với đám lá non, xem lão say thuốc. Tay lão vừa rời hai cái điếu cày làm bằng hai giống trúc già bóng như thứ ngà voi lâu năm, mắt lão đã chớp lia, đồ dẫn, rồi cả người lão rũ ra, yếu xịu, chẳng còn chút sức lực nào.

Nghe tiếng cười thích thú của Rô, lão mới tỉnh dần.

- Lần này mày tới chậm cả tuần... tao thêm thuốc đắng cả miệng, phát ốm từ bữa qua, biết không!

Bao giờ lão cũng trách Rô câu đó cho đỡ ngứa... Nhưng rồi chỉ vài phút sau đã kéo Rô vào nhà, bắt ngồi trước chiếc bàn nhỏ có đủ cam, chuối, dâu da... rồi lịch kịch pha cho nó ly chanh quả. Vừa quấy đường, lão vừa nói chuyện săn cáo cho Rô nghe... Giọng lão thực là vui, Rô tưởng như mình đang theo lão với đàn chó không bằng!

Nó thốt lên:

- Thích thật!... Làm sao cho con Lài của cháu biết săn cáo nhỉ!

Lão Vi hút thêm điếu thuốc nữa... Lão vừa chậm chạp thở làn khói mong manh như sương, vừa lim dim mắt ngắm con Lài:

- May ra... Được chứ!... Con này còn non mả! Vạch răng nó coi... Ừ, răng trắng, lợi đỏ thế là tốt... Mắt lồi đấy, săn được.

Rô thích lắm. Nói chuyện săn bắn một lúc rồi nó hỏi lão:

- Bác có đi câu cá bao giờ không?

Lão cười:

- Mày muốn đi câu cá ở cái ao ven núi đá chứ gì?

- Dạ... Cháu thấy săn cá lắm, phải không bác?

Lão Vi gật:

- Ngày còn trẻ tao có tới đó... Cá trê thì sẵn, cá chép, cá hương, thiếu

gì!... Có lần tao gặp con gấu chó...

Rô xuýt xoa:

- Gấu hả bác... Bao giờ vậy?

Người thợ săn già cười ha hả:

- Lâu rồi, hồi bác bằng mày ấy. Từ đó tới nay, cả 60 năm còn gì. Chắc con gấu đó chết từ khuya.

Chợt lão như nhớ ra chuyện gì:

- Đêm rồi, tao nghe tiếng báo gầm. Lại con báo đực đây thôi... Nó rời vùng này lâu lắm, chẳng hiểu sao lại mò về. Ngày trước tao săn nó cả tháng, chịu không tìm thấy hang nó đấy... Khôn tuyệt!

Khoảng gần trưa Rô mới về, bụng no căng hoa quả và bánh rán của lão Vi. Nó nhả nha đi trong rừng, tiếc hùi hụi vì không còn con gấu để coi xem sao... Nó có nhớ tới con báo, nhưng không thích mấy... Báo

đôi khi dám vỗ người lắm, nó biết vậy. Nghĩ tới đó, Rô bắt rùng mình, nó rảo bước, qua nhanh khoảng cây cối rậm rạp, gọi con Lài đi sát vào mình cho đỡ sợ.

Nhưng rồi nó về nhà bình yên như mọi lần.

o O o

Hai bữa sau trời nắng hanh, ấm áp lạ. Rô nghĩ chừng bầu trời không thể nào xanh hơn, trong hơn được... Thỉnh thoảng gió rì rào trên ngọn thông... Có tiếng sơn ca đầu đỏ. Rô chợt nhớ đến chuyện câu cá... Suýt nữa nó quên bâng.

- Gió heo may thế này, cá cắn phải biết!

Rô vừa đào giun dưới đồng rác vừa nghĩ vậy. Nó hì hục một lát là dư mỗi câu. Chiếc cần câu của chú Du cầm thực vừa tay, nhẹ và chắc, chú bỏ gác bếp từ lâu, nên cước với lưỡi còn tốt nguyên. Nó tính mang theo cái rổ nhưng lại

thôi.

- Vê!... Được con nào, xỏ mang xách về là xong.

Lúc đi qua cánh đồng cỏ, Rô bắt thêm vài con châu chấu để câu cá hương. Con chó Lài chăm chú nhìn nó rồi hiểu ngay phải làm thế nào, nó phăng phăng chạy theo con cáo cào, lấy cẳng đè chặt chờ Rô tới, chẳng lần nào nó bắt hụt cả. Có điều Rô muốn bắt sống để câu nhử, thì con Lài đè nhẹp cả chục châu chấu chặn được. Rô cũng nhặt vậy, cho nó vui lòng.

Chẳng mấy chút nó và con Lài tới chỗ vách đá. Dòng suối nhỏ róc rách chảy vào ao, nước trong veo... Rô chịu khó trèo lên tận mỏm đá nằm nhô ra gần giữa ao, trong lúc con Lài lảng quăng trong đám bụi cây bên dưới.

Thằng bé nghĩ thầm:

- Ta bắt cá trê trước... Cá trê hay nằm nép dưới tảng đá mà!

Kể ra, ngồi câu từ trên cao như vậy thực thú vị. Ngay sau lưng nó, đá đổ ngổn ngang, cỏ và bụi gai um tùm. Vài dây leo, hoa tím lợt rủ xuống tận vai nó. Rô thích thú thấy mình ngồi đúng chỗ lão Vi từng trông thấy con gấu ngựa, con gấu chó của miền cao nguyên này.

Loay hoay thế nào, nó làm rớt chiếc lon sữa đựng giun, nên phải

quay lại nhặt từng con một. Dăm bảy con chúi xuống khe đá... Rô tắc lưỡi:

- Còn đủ chán... Mé ao thiếu gì!

Thằng bé bắt đầu mắc mỗi, một gỏi quỳ xuống đất, chiếc cần trúc dài kẹp ngang nách. Chợt nó thấy có gì khác lạ... Một thứ cảm giác kỳ kỳ xưa nay nó chưa thấy bao giờ. Rô nghĩ chừng như có luồng gió lạnh buốt từ đầu vọt tới, bao trùm lấy cả người, làm nó tê cứng từ đầu đến chân... Chỉ giây lát nữa, nó sẽ run bắn lên không chừng!... Thứ cảm giác khó chịu này pha trộn ít nhiều ghê rợn... Tự nhiên nó ngừng đầu lên. Thực thà mà nói, nó không định ngừng lên, nhưng chính cảm giác lạ lùng kia bắt Rô làm cử chỉ đó... Và nó toát mồ hôi lạnh, gần như chết đứng.

Đã nhiều lần Rô biết thế nào là sợ... Nhưng chưa bao giờ nó được nếm thứ khủng khiếp tột độ đối với đứa trẻ, như lúc này. Nó gần như không thở được nữa...

Ngay trước mặt, cách đó chừng 8 hay 10 thước thu hình trên tảng đá đẹp, cao hơn chỗ nó đôi chút, là một con báo... có cặp mắt sáng chói như 2 cục than hồng giữa ban ngày... Rô chưa gặp báo bao giờ, nhưng nó nhận ra ngay. Nó nhớ lại lời lão Vi: lão nói con báo đực này mới về... Mấy

năm trước vô người... bị săn rất quá, bỏ đi mất... Nhưng lúc này con vật vàng sậm, đốm đen, đang chiếu vào mặt nó đôi mắt bỏng rẫy, nóng rất như lửa đỏ, đúng là con báo vừa găm dằm trước không sai được.

Con vật khỏi sự gay cấn bằng cách khạc như mèo một cách hần học... Rô không dám rời mắt khỏi cái miệng đỏ lôm, cũng không dám nhúc nhích nửa ly, nó tưởng chừng con báo có chồm tới chẳng nữa, nó cũng không có sức cử động chút nào, nó sợ quá mất rồi. Thằng bé thấy mạch máu hai thái dương đập mạnh, cổ họng khô rang...

Nó cũng chẳng nhớ con báo găm gừ như vậy trong bao lâu... Một phút hay hai, vào khoảng đó, nhưng nó thấy lâu tới cả trăm năm chắc... Nó bắt đầu tỉnh táo đôi chút và đưa mắt nhìn xuống... Cách chân nó một xú có viên đá bằng nửa cục gạch... Giá nó nắm được thứ khí giới đó nhỉ!

Nhưng Rô không dám động dấy, ngồi yên như tượng, không động cả hàng lông mi nữa... Nó hiểu rằng nếu đưa tay nhặt viên đá là con báo chồm tới liền.

Nhưng rồi Rô cũng liếc xuống viên đá, ước lượng khoảng cách... Nó liếc thực nhanh, vậy mà khi nhìn lại con báo, thằng bé muốn xỉu...

Con vật không phun phì phì về phía Rô nữa. Bây giờ nó vẩy nhẹ cái đuôi dài đườn, có vài vằn đen như khúc rắn cạp nong, hai tai nhọn đẹp xuống... Rô đã nhiều lần thấy con mèo làm như vậy trước khi vọt tới vô chim sẻ. Với con báo chắc cũng vậy... Rô càng chắc chắn mình đoán không sai, vì một giây sau, nó thấy rõ những bắp thịt thuôn, lẳn, trên vai con báo bắt đầu rung động... Mà lúc này Rô bơ vơ một mình, bé bỏng, yếu ớt, trước con ác thú... Tội chưa!

Bạn trung thành của Rô là con chó Lài còn mãi rứt đầu vào bụi, hay đuổi bướm phía nào chẳng biết. Còn lão Vi, người láng giềng gần nhất cũng cách cả trăm dặm đường.

Nỗi kinh hoàng xâm chiếm trọn thằng bé, cô đọng lại như một khối tròn lạnh buốt trong dạ dày.

Chợt thằng bé linh cảm có chuyện vừa xảy ra thì phải, vì bỗng dưng nó bình tĩnh hẳn... Có lẽ sợ quá hóa liều chăng?... Điều chắc chắn là sợ sệt tan biến đâu hết. Thực kỳ lạ!

Con báo hơi nhúc nhích... Rô mơ hồ cảm thấy như vậy. Lưng con vật tròn lên, đôi vai đưa ra trước, như vậy có nghĩa là nó lấy đà... Nếu Rô muốn có tảng đá để chống cự thì phải lượm ngay mới kịp. Rô nghĩ vậy và thò tay

nhặt...

Nhưng nó không đủ thì giờ; tay Rô vừa nhích, con báo đã vọt tới... Rô chỉ còn có chiếc cần câu giơ lên để tự vệ... May sao nó không thể làm công việc nặng nề đó. Đúng lúc con báo nhảy, thì con chó Lài ở đâu hiện ra, y như từ dưới khối đá nhô lên... Con chó lao mình đi... Rô thoáng thấy hai vệt vàng lướt nhanh, rồi hai thân hình đụng nhau trên không.

Từ thuở mẹ đẻ, Rô chưa bao giờ nghe những tiếng gầm thét hãi hùng, tiếng gầm nanh va chạm ghê rợn, tiếng móng vuốt xô xát dữ dội tới mức đó... Cũng không lâu gì, vì hai con thú vừa đụng độ đã ngã lăn cả vào Rô. Thằng bé nhác thấy đầu con Lài nằm gọn trong ngực báo, có thể thôi... Rồi nó ngã sấp xuống, mang cả hai con vật trên lưng... Nó chắc bị báo quào chết quá!... Hàng vuốt bén nhọn lướt từ cổ tới thắt lưng nó bỗng rất như có người lấy thanh sắt nung đỏ chà trên lưng.

Tiếp sau đó, Rô thấy mình bị hất rời mồm đá... Rồi mặt ao dâng lên... Làn nước lạnh buốt làm nó tỉnh hẳn. Cả nó, cả con báo lẫn con Lài đều rơi tòm xuống ao... Khi Rô vùng vẫy để nổi lên, nó còn trông thấy đôi thú quẩn lấy nhau, cào, cẩu như giặc trong đám bọt nước, bắt đầu cuộn lên như đám mây.

Rô nhồi thực nhanh lên bờ... Nó tưởng đầu hai con vật cũng nhồi lên ngay; nhưng không, mặt ao nhấp nhô vài gợn sóng, chút bọt tằm lăn tăn, thế thôi. Vừa nhìn, Rô vừa nhớ lại những chuyện đã nghe về chó săn với thú rừng dưới nước. Lão Vi bảo nó:

- Con cây hương, con chuột nước, dư sức chìm chết ngập con chó lớn, vì chúng dài hơi hơn...

Còn về giống báo, Rô chưa nghe ai nói.

Mặt nước hơi cuộn sóng, rồi bọt nước nhiều hơn... Rô sốt ruột lạ lùng, nó lo cho con chó. Thằng bé chẳng bao giờ nghĩ tới chuyện lặn xuống đáy nước tìm chó, vậy mà nó làm hồi nào không hay... Nó nhin hơi, hụp thực sâu đôi ba lần... Vẫn

chẳng thấy gì, nước mỗi lúc một đục thêm, vàng khè, từng đám rong đứt rễ trôi lơ lửng. Vài giây sau, nó mới thoáng trông vật gì lướt ngang, nhưng ở trên đầu nó kia. Thoạt tiên nó nhận ra đôi cẳng, nhìn kỹ thì ra cẳng báo... Vậy con Lài chết rồi sao?

Rô không đủ sức hụp nữa, nó nhồi vọt lên lấy hơi... Và trông thấy con chó của nó. Con vật đang cố gắng bơi lấy bờ để... Nó bơi giật lùi, miệng ngoạm chặt gáy con báo.

Rô chưa kịp chạy tới, con chó đã kéo xác kẻ thù vào bờ rồi ngồi chồm chồm, canh chừng. Rô quỳ xuống cạnh nó, nước mắt từ đầu chảy ra, ướt đầm hai má... Con chó chắc chết quá, máu me đầy người, hai bên sườn nát

bết, một tai rách bươm... Máu nhỏ giọt trên lớp cát bờ ao, cả ngực lẫn bụng con vật cũng đầy vết xước như lấy dao rạch, trông mà xót xa!

Thằng bé đã sợ ruột gan con chó rơi ra ngoài chắc! Coi kỹ lại nó yên tâm phần nào... Vết thương sâu nhưng chưa đến nỗi sổ ruột... Thật may!

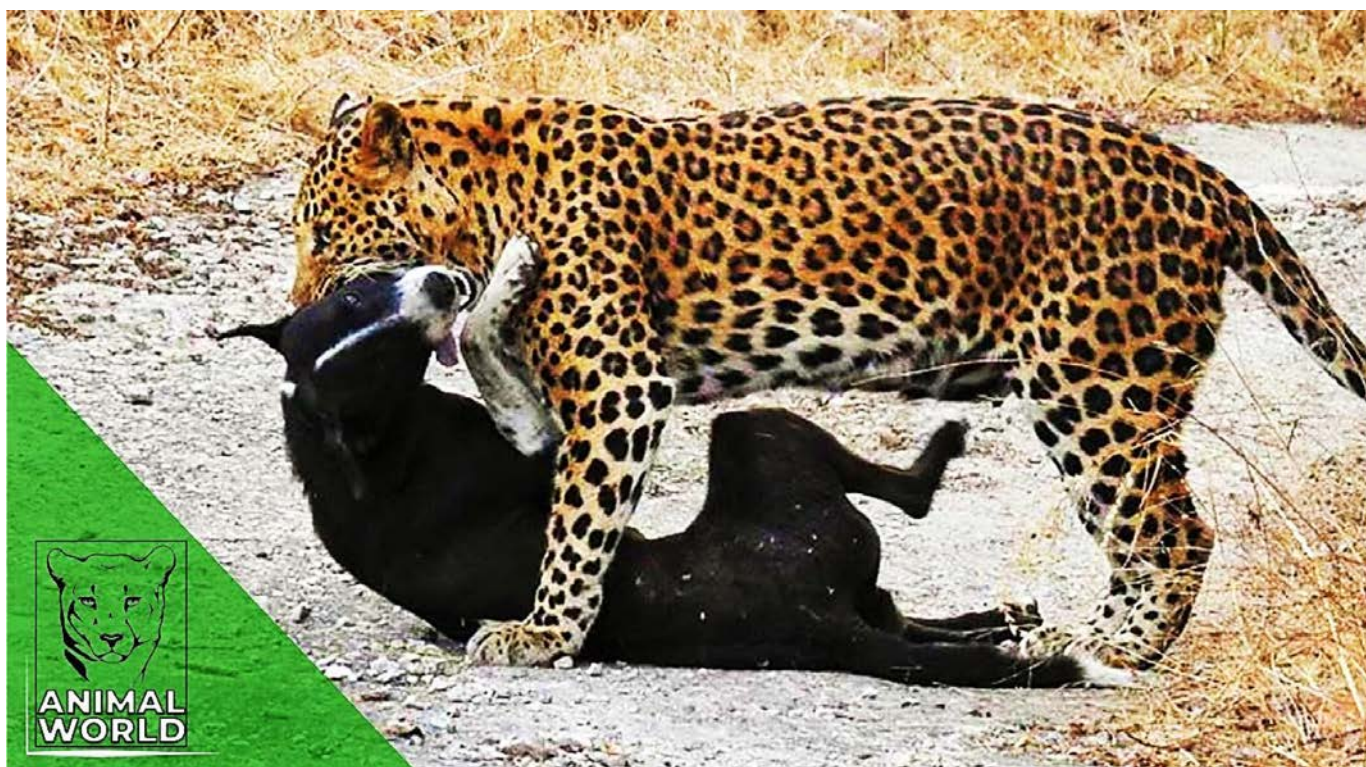
Rô tưởng con báo chết hẳn, chợt con vật hơi nhúc nhích cẳng sau... Nó hồi lại không bao lâu vì con Lài đã nhào tới, ngoạm vào cổ nó, nhay lấy nhay để. Rô nghe tiếng xương gãy răng rắc. Khi con Lài nhả ra, thoáng nhìn cũng biết con vật lần này chết đủ dừ rồi.

Máu vẫn chảy từ những vết thương trên người con Lài.

Rô đứng dậy, vẫy con chó đi về phía trại lão Vi. Giá chạy được thì mau, nhưng Rô biết làm như vậy, tim con chó phải đập mạnh mất máu nhiều hơn. Giá Rô lớn chút nữa, chẳng bao giờ nó để con chó đi như vậy, nó sẽ ẵm con Lài, như ẵm đứa em ruột. Không có con Lài, chắc lúc này nó chết rồi còn gì. Nhìn vết máu ứa ra, nhỏ trên đường, Rô không sao cầm được nước mắt.

Nó chưa tới cổng trại đàn chó đã đánh hơi thấy mùi báo phảng phất trên người nó, trên con Lài, nên không xô ra như mọi lần, chỉ cúp đuôi, đứng xa, gằm gừ...

Lão Vi đứng trên hiên, khom tay che nắng cho bớt chói nắng, lẳng lẳng nhìn Rô. Nó tức tưởi:

- Con báo vô cháu...

Lão chờ Rô tới gần mới vạch áo lên, coi vết thương trên lưng:

- Báo vô thế này là may... Năm trước nó cào lão Móp chết đứt đờ kia chó!... Vào đây con.

Rô chỉ ra sau:

- Con Lài... Nó bị thương nặng... chết mất bác ạ!

Lão nhún vai:

- Ô!... chó lo. Kệ, nó liếm một hồi là cầm máu ngay hà!

Rô thấy nhẹ cả người. Lão Vi nói là đúng, lão chữa chó giỏi nhất vùng này mà. Lão bắt Rô nằm sấp, lấy nước thuốc rửa vết thương; vừa làm lão vừa nghe Rô kể chuyện con Lài, gật gù:

- Tao biết con báo mới về... Đàn chó mấy lần thấy nó trên cây, mà hề tao vác súng tới là nó biến mất mới bực!... Thế ra con chó của mày cắn chết nó?

- Chết tươi, Bác!

Rô hả hê thấy lão tắc lưỡi:

- Biết ngay mà... Tao thoát trông đã đoán chừng con chó thuộc loại chó săn tốt... Cái mõm, đôi mắt ấy mà!... Quý tướng đấy nhé.

Lão bôi một thứ thuốc mỡ cho Rô, gật gù:

- Dầm bữa là lành... Tha hồ mà đi câu, đi kẹo.

- Giá không có con Lài... Nó không nhảy lên chặn

con báo, chắc cháu chết... Kỳ há bác: chó cắn chết cả báo há?

Lão Vi không trả lời, lão mắc nhồi thuốc... Xong điều thuốc, lão thủng thẳng:

- Chẳng con chó nào cắn chết được báo đâu, tao biết. Đàng này nó gặp may... Với lại tao đoán chừng, vừa nhảy, nó ngoạm ngay được họng con báo... Cái giống báo ngắn hơi lăm, nhin thỏ dỏ ẹt! Lại ngã xuống nước nữa nên càng chóng chết. Xui cho nó.

Lão nhếch mép cười:

- Vả lại đáng đời... Còn nó, chẳng ai dám nuôi dê quanh vùng này.

Rô nhìn con chó lúc này đã ngừng liếm vết thương, nằm ngoe nguẩy đuôi:

- Chừng nào con chó khỏi, Bác?

- Nhầm gì... Để tao bôi thuốc cho, vài bữa lành ngay mà.

Rồi lão vỗ vai Rô:

- Chịu khó chăm sóc nó nghen!... Cả đời người chẳng dễ gì gặp được con chó liêu minh cứu chủ như vậy đâu, cháu ạ!

Rô thấy lòng như nở hoa, nó nén cảm động, nắm lấy tay lão Vi:

- Giờ cháu dẫn bác lại chỗ con báo nhé... Cháu biểu bác bộ da nó đó.

NMT phóng tác

Trần Vũ đánh máy lại tháng 10-2024 từ tập 15 Truyện Săn Bắn của Nxb Sống Mới in tại Sài Gòn trước 75.

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program-SNAP)).

Mục "Phúc Lợi Xã Hội" do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

Học Sinh Cá Biệt

HAI QUÊ
PHÁP QUỐC

Không kể dân Pháp, vốn xem ông là đền đài thi ca đương đại với nhiều thi phẩm nổi tiếng, Jacques Prévert được người Mỹ và người Việt yêu thích nhờ Les Feuilles Mortes. Một phần vì ý lời bài thơ vô cùng lãng mạn, phần khác bởi chữ nghĩa si tình này đã được nhạc sĩ Joseph Kosma phổ nhạc hay tuyệt. Bản tiếng Anh The Autumn Leaves do Johnny Mercer chuyển ngữ. Về đến Việt Nam, ca khúc hút hồn nhiều nhạc sĩ gạo cội. Một loạt phiên bản Việt ra đời: Lá Thu Vàng (Lữ Liên), Lá Úa (Y Vân), Tình Như Lá Rụng (Phạm Duy), Lá Rụng (Nguyễn Đình Toàn) ...

Tiết trời và phong cảnh tháng Mười Một là lúc lý tưởng để nghe lại cả thơ lẫn nhạc, dù có bằng nguyên bản tiếng Pháp qua giọng ca của Yves Montand, tiếng Mỹ của Nat King Cole, Frank Sinatra, hay tiếng Việt của Duy Trác, Sĩ Phú, Tuấn Ngọc, Khánh Hà,

Thanh Lan, Thái Thảo ...

Tháng Mười Một cũng là tháng có ngày 20 rần rần trong nước. Ngày Nhà Giáo. Chẳng dè gì đến Les Feuilles Mortes của Jacques Prévert cả, tất nhiên rồi. Chỉ là, nó bỗng gợi nhớ một bài thơ khác của thi sĩ: Le Cancre. Bài này ít được người nước ngoài biết đến nhưng trẻ con ở Pháp đều được học. Bài thơ cho thấy một diện mạo khác của Jacques Prévert. Ông không phải chỉ là thi sĩ lãng mạn. Ông nổi loạn và hết mình cổ súy bứt phá. Đó chính là điều khiến người Pháp thích ông. Bởi vì dân Pháp, bạn biết rồi, vừa có máu lãng mạn vừa có máu cách mạng trong người. Bộ giáo dục đồng tình với thi sĩ, đưa thơ vào chương trình tiểu học để «dạy con từ thuở còn thơ». Các thầy cô giáo sáng xuống đường biểu tình chống quyết định cải cách giáo dục của chính phủ, đòi tăng lương, chiều lên lớp giảng Le Cancre, dạy bảo học trò chớ có ngoan ngoãn gọi dạ bảo vâng mà hãy sống cho thật hồn nhiên. Bởi vì đó chính là hạnh phúc.

Viết tặng quý độc giả, như một món quà cho mùa thu, bản Việt ngữ bài Le Cancre. Để minh họa, có lẽ không gì đẹp hơn bức

ảnh trắng đen chụp năm 1956 của nhiếp ảnh gia tài hoa Robert Doisneau, người cùng thời với thi sĩ

Jacques Prévert. Cả hai ông đều được người Pháp rất mực yêu quý.

Học Sinh Cá Biệt

Lắc với cái đầu

Nhưng gật với trái tim

"Em chả" với thầy

Nhưng ngọt ngào với những gì mình khoái

Nó đứng dậy

Bị khảo tra

Vấn đề này, vấn đề kia, vấn đề nọ...

Nín không nổi, nó cười ha há

Thế là bỗng xóa nhòa tất cả

Này số, này từ, này tháng ngày, họ tên, câu chữ, này bấy gài

Mặc kệ dọa dẫm của thầy

Giữa tiếng la ó của cái lũ con ngoan trò giỏi

Bằng những viên phấn màu

Nó vẽ lên tấm bảng đen khổ nạn

Gương mặt hạnh phúc

THÚY MESSEGÉE
POTOMAC, MD

Ông bà ta bảo đi một ngày đăng học một sàng khôn. Thật là chí lý! Hôm nay tôi ngồi trên máy bay, bay 11 tiếng rưỡi hồi hương từ Frankfurt về San Francisco sau gần 3 tuần thăm thú nước Pháp và Đức, đầu óc lan man suy nghĩ về những điều mắt thấy tai nghe. Thấy mình cũng “khôn” ra một chút đấy!

Gặp lại bạn trung học ngày xưa trong ngày hội trường sau nhiều năm vắng mặt, có người chưa gặp lại đã 52 năm nay, thật là niềm vui lớn ở tuổi vàng! Không ngờ đời mình đã dài đến thế. Không ngờ trong từng hoàn cảnh riêng, bọn mình đã chịu đựng bao trầm luân và đã vượt qua bao sóng gió!

Từ khi rời khỏi VN, tập quán sinh sống cổ truyền ngày xưa đã phai nhạt dần với năm tháng. Còn đâu những cô nữ sinh bẽn lèn thẹn thùng, luôn lễ phép khoanh tay cúi đầu khi nói chuyện với thầy cô. Đâu rồi những nhân viên non choẹt đi làm thuở ban đầu nhút nhát hay mít ướt, vừa bị sắp nhắc nhở nhẹ vài câu đã chảy nước mắt khóc

tấm tức. Đâu rồi những người vợ trẻ đêm đêm âm thầm nhỏ lệ xuống gối êm khi chồng tẻ bạc hay nhà chồng hiếp đáp. Chúng mình giờ đây mái tóc đã điểm sương, má đã bớt hồng, mắt bớt trong, và trí tuệ phần nào bớt nhạy bén. Tuy nhiên chúng mình có được chút tự hào đã nỗ lực sống đúng nghĩa, phụ giúp chồng, nuôi nấng con, đã quật cường chống chọi nghịch cảnh ngoài đời, và đã “má ra trò” trong những năm “đời cua, cua má”, để rồi giờ đây nhường cho “đời cây, cây đào”!

Chúng ta không còn là phụ nữ Việt cổ truyền, chúng ta đã được “Tây hóa” nhiều nơi xứ lạ quê người. Bọn ta muốn đi chơi là tự tìm mua vé máy

bay, sắp xếp chương trình gặp bạn, thuê khách sạn, nhà trọ Airbnb ở từng bến ghé, thuê xe & tài xế, leo xe lửa, đặt du thuyền, giữ chỗ hý viện v.v.

Phong cách sống nơi quê hương mới được các bạn thu nhận nhuần nhuyễn tại từng nước. Bạn lớp 12 giờ đây là hội trưởng hội ái hữu đứng ra tổ chức đại hội thế giới gần 500 người cho trường xưa tại Paris. Bạn ngược xuôi ngoại giao các khách sạn, sảnh đường, công ty chuyên chở, công ty du lịch, nhà in. Bạn tiểu học ngày nay là tự diễn sống về đường tàu đi lại ở Đức, mua sẵn cho vé rẻ đi khắp nơi trọn tháng không giới hạn. Hàng đêm bạn dò sẵn đường đi nước bước, sáng ra hai đứa không còn trẻ

Lối sống khác nhau giữa Tây và Mỹ

BẢO HUÂN

lẽo đẽo leo tàu rồi trèo núi lên thăm những lâu đài cổ xưa dọc sông Rhine. Tối về biến chế những thức ăn mua tại chợ Tây thành bánh canh, bún thịt nướng đầy hương vị quê hương để cùng nhau thưởng thức.

Thỉnh thoảng cũng so sánh “phê bình xây dựng” quê hương mới của nhau.

Mỹ to, Tây nhỏ

Ở Mỹ thành phố lớn nào cũng có khách sạn chứa hàng nghìn người và đại sảnh rộng lớn tha hồ làm đại hội. Âu châu nhỏ tí, rất khó tìm đại sảnh có thể tụ tập đông đảo như ở Mỹ. Super size là nghề của Mỹ mà!

Thải rác

Bạn bảo Mỹ thải rác nhiều quá, đi đâu cũng thấy thùng rác đầy ứ ngoài đường. Bạn nói đúng! Bày thùng ở đâu là rác tự nhiên bỏ vào đến đó. Các tiệm bán thức ăn nhanh như McDonald, Burger King, KFC để các thùng rác bự bành ky. Thiên hạ tha hồ vất vào đó bao giấy, vỏ hộp, ngay cả những ly nước to dùng uống dở dang, cứ vài ba tiếng là phải thay bao rác mới, nhìn mà sốt ruột. Tuy nhiên cũng có ngoại lệ. Hàng tuần mình có đến làm việc thiện nguyện tại vườn hoa Brookside ở Silver Spring, Maryland. Toàn khu vườn rộng nhiều mẫu không có một thùng rác nào, trừ trong nhà vệ sinh. Thế là bàn dân

thiên hạ phải tự lo gói ghém lấy mang về nhà, mà cũng không thấy xả rác bậy. Vấn đề là thay đổi thói quen. Tuy nhiên người ta nói: “Giang sơn dễ đổi, bản tính khó dời!”

Cân bằng giữa công việc và cuộc sống

Ở Mỹ làm ra tiền nhiều hơn nhưng đời sống quá tất bật không có thời giờ thư giãn để ngồi cà phê và phào vĩa hè như ở Tây. Thói quen ngồi cà phê vĩa hè ở Tây quả thật đáng yêu làm sao! Bất cứ giờ nào cũng có khách ngồi vĩa hè lai rai đến tận 9, 10 giờ đêm, từ người lớn tuổi đến cả thanh niên trai tráng, khiến mình không khỏi tự hỏi: chẳng lẽ hôm sau họ không đi làm à?

Nhìn các nam thanh nữ tú ngồi (có cả nằm) trên bãi cỏ xanh dọc bờ sông Seine, mình tấm tắc khen thói quen hưởng khí trời trong lành, gần gũi với thiên nhiên. Chả bù với giới trẻ ở Mỹ, đi làm về là rút vào “tổ ấm” dán mắt vào iPhone, iPad hay laptop. Ấy, bạn Tây cho biết có lý do cả đấy! Nhà Tây bé như cái lỗ mũi, người ta bị tù túng chật chội nên phải thoát ra ngoài đường, bờ sông, công viên. À ra thế!

So sánh quà Việt trên đất Tây và Mỹ

Tuy nhiên hàng quà Việt ở Mỹ là số một, Tây không sánh bằng. Tại những thành phố khá đông người Việt bên Mỹ thì phở, bánh cuốn, cơm tấm, hủ tíu, bún bò v.v. không cần lặn lội ngược xuôi đi tìm mà rất ngon và rẻ. Sang Tây tìm mãi không ra một tiệm ăn Việt thuộc hạng khá. Quận 13 ở Paris không thể nào sánh với Little Saigon ở Cali, Bellaire ở Texas, hay Eden ở Virginia. Lần vừa rồi đến Paris có “thỏ công” giới thiệu, chúng tôi thử đến quán Phở Đầu Bò tại quận 13, có khách xếp hàng dài ngoài cửa. Quán này dọn phần ăn hậu hỉ, cho đĩa rau tươi mát to đùng, tiếp đãi lịch sự nhanh nhẹn, nhưng phẩm chất thì mình chấm chỉ được 3 sao thôi. Bù lại, người Việt sống ở Tây

đều trở thành bếp khéo vì phải tự lặn vào bếp, đi ăn nhà hàng thường hay bình phẩm: “không bằng nấu ở nhà!”

Di chuyển công cộng & di chuyển bằng chân

Tây có hệ thống di chuyển công cộng thật là thuận tiện. Vì dùng phương tiện di chuyển công cộng nên Tây có được thói quen tốt là đi bộ rất nhiều (và cũng từ đó mà có thể la cà quán cà phê vĩa hè?). Từ nhà ra trạm xe buýt, xuống xe buýt chạy vào các platform để lên xe điện, chiều về thì ghé vào cửa hàng thực phẩm mua một ít mang về v.v. Muốn đi đâu, lúc nào, cũng có chuyến tàu đáp ứng cho nhu cầu. Hàng ngày cô bạn ở Đức dẫn mình ra tàu điện đáp tàu ngược xuôi bờ sông Rhine, đi thăm các lâu đài dọc theo sông. Có hơn

50 lâu đài trên đồi nhìn xuống dòng sông chảy êm đềm, có ở chơi cả tháng cũng không đi xem hết tất cả được. Xuống xe lửa thì đón xe buýt hay cuộc bộ, trèo núi, lên tận lâu đài nằm trên đỉnh đồi. Hôm ra phi trường bay về từ Đức mình đã định đặt Uber, nhưng bạn nhất định ngăn. Bạn ôm một cái valise cho mình, mình giữ một cái, hai đứa khiêng lên xe buýt trước nhà rồi vào nhà ga đón xe điện đi thẳng vào phi trường Frankfurt. Tốn phí 0 đồng vì dùng vé tháng đã mua sẵn!

Bạn ở Đức người thấp bé hơn mình mà đôi chân ngắn bước đi nhanh thoăn thoắt khiến mình lú lú chạy theo hụt hơi. Thỉnh thoảng nàng lại quay đầu nhìn lại xem “Hai Lúa” còn đó hay lạc mất rồi. Hàng ngày không định trước mà dân Tây bước được nhiều nghìn bước rất tự nhiên, chẳng bù dân Mỹ phải “lên lịch” giờ đi bộ trong ngày hay vào gym chạy treadmill, thỉnh thoảng lại liếc phone xem đã đủ tiêu chuẩn chưa. Nhìn Tây thấy ai cũng mảnh khảnh thon thả, chắc nhờ nhu cầu phải đi bộ này. Mỹ nổi tiếng về bệnh béo phì, hậu quả của thức ăn nhanh và thói quen ngồi xe. Các bạn mình ở Tây ai cũng dẻo dai mạnh khỏe, hàng tuần đi khiêu vũ lả lướt, tiệc tùng đông vui, không nghe ba cao một thấp gì cả.

Những đêm trăng thanh gió mát dân chúng ngồi hưởng cảnh đẹp suốt dọc hai bên bờ sông Seine - HÌNH TÁC GIẢ

Bảo vệ môi trường

- **Tây chỉ dùng tủ lạnh nhỏ** vì họ rất cẩn thận khi “tiêu dùng môi trường”. Họ hay mang thức ăn, nước uống ra để ngoài trời vào mùa lạnh, khi cần cứ mở cửa thò tay ra bê vào dùng, cứ như mở tủ lạnh lấy ra. Tủ lạnh bên Mỹ to gấp đôi gấp ba, chia ra hai “hộ”, mỗi hộ to bằng nguyên một tủ lạnh ở Tây, một hộ là ngăn đá và hộ kia là ngăn mát. Nhà cháu tôi có con nhỏ cần hóa đông sữa xin được từ một bà mẹ dư sữa có nhã ý tặng cho nên phải sắm thêm một tủ lạnh đôi nữa để ngoài garage, thành tất cả 4 “hộ” tủ lạnh.

- **Nhà Tây không có máy điều hòa không khí.** Mình không sang chơi vào mùa hè nóng bức nên không biết người ta đối phó với cái nóng ra sao. Nghe nói ai cũng bỏ thành phố đi nghỉ phép vùng biển hay vùng quê trắng thanh gió mát, thành phố lớn vắng tanh vắng ngắt. Vậy thì chỉ có phúc lợi Tây với nhiều tuần phép hàng năm mới cho phép đi trốn nóng như thế được. Ở Mỹ mỗi năm chỉ được 4 tuần nghỉ, vừa phép vừa bệnh, bệnh nhiều là khỏi đi chơi. Phải tính toán cân nhắc kỹ lắm. Hôm dự đại hội trường ở Paris mình có ghé đến một khách sạn nhỏ ở quận 6 thăm nhóm bạn bè cùng tiểu bang cũng sang dự đại hội đang trú ngụ tại đó. Đang ngồi chơi trong phòng nghe các chị hỏi

nhau: “Mở máy điều hòa nha chị?” “Ừ! Mở đi.” Lập tức có bàn tay năm ngón thò ra đẩy hai cánh cửa sổ ra cho gió mát thổi vào. À, thì ra đây là “máy điều hòa” của khách sạn!

- **Nhà Tây cũng không có máy sấy quần áo,** giặt xong bày cái giá phơi đồ ra treo lên cho khô. Điều này thì mình cũng ủng hộ vì ở Mỹ mình cũng “không giống ai” qua việc căng sào phơi quần áo ngoài trời để tận dụng “năng lượng trời cho”! Tuy nhiên muốn có giờ phơi quần áo thì không được làm việc 10, 12 tiếng mỗi ngày như ở Mỹ. Về đến nhà 7,8 giờ tối, đôi khi không được dùng cơm với các con, thì quần áo giặt xong đành phải bỏ

vào máy sấy rồi nhấn nút đi ngủ thôi.

- **Bạn Tây dùng đồ điện xong là rút dây để tiết kiệm điện,** từ ấm nấu nước đến lò nướng bánh mì, lò microwave v.v. Mình cũng có nghe nói rút dây kiểu này thì tiết kiệm được tiền điện, nhưng tính lười cố hữu cứ để máy xay sinh tố, lò air-fryer, nồi cơm điện v.v. gắn chặt vào ổ chẳng bao giờ rút ra. Một hai ổ trong tường không đủ để cắm cho hết các máy móc đồ đoàn thì gắn chồng vào những ổ mẹ có nhiều ổ con, tha hồ mà cắm! Computer lại còn để “on” muôn thuở, khi nào cần dùng là lay con chuột vài cái đánh thức nó dậy. Có lẽ kỳ này về nên áp dụng

chính sách rút dây nhỉ?

- **Tránh dùng đĩa giấy muỗng nhựa.** Một hôm được bạn Tây mời đến nhà ăn tối, tôi nghe các anh chị nói về phong trào mới này trong cộng đồng của họ. Cũng là một ý kiến hay! Khi có tiệc ngoài trời hay tại các sảnh sinh hoạt tập thể thì mỗi người tự mang đĩa, dao, muỗng, nĩa của mình đến, ăn xong gói mang về nhà rửa, không phải vất từng bao rác to tướng toàn chén đĩa xài một lần! Cách sống “không để lại vết chân trên mặt đất” như thế này ai cũng nên theo cho tốt. Tuy nhiên, bề trái của nỗ lực bảo vệ môi trường này là chén đĩa trong nhà không cánh mà bay. Thủ phạm đầu tiên là mấy ông hào sảng “ở đời muôn sự của chung”, ham ăn nói hơn ham thu dọn. Tiệc tàn các bà đi sao về vậy, giữ đủ đồ nghề, còn các ông tay không dứt túi quần huýt sáo, sạch sẽ thành thôi! Lực bất tòng tâm! Lực thuyết phục của các bà không xoay chuyển được cái tâm ngoan cố của các ông. Thói quen mới nào cũng phải tập tành một thời gian lâu mới vào nề nếp được.

Ra đi quan sát đông dài

Ngày về lượm được vài bài học khôn!

Học đã tạm xong, còn hành thì sao nhỉ? Hãy chờ xem!

*Lâu đài trên đỉnh cheo leo
Chân đi từng bước cũng trào đến nơi*

TM - 10/2024

LỜI GIỚI THIỆU: Chúng tôi nhận được bản tin từ anh Nam Lộc, là một thành viên của tổ chức “Con Đường Hy Vọng”, giúp những người Việt lưu vong ở các quốc gia thứ 3 được định cư tại Hoa Kỳ. Trong số này, gia đình tị nạn đầu tiên được Phong Trào Việt Hùng bảo trợ qua chương trình Welcome Corps định cư tại tiểu bang Virginia, trước đó đã có 3 trong số 24 gia đình đồng bào tị nạn VN ở Thái Lan được PTVH hỗ trợ đến Hoa Kỳ định cư, một ở Oregon, một ở Nam California và một vừa đến North Carolina. Ngoài ra còn một số gia đình khác cũng đã được phái đoàn Mỹ phỏng vấn và chuẩn bị lên đường đến Hoa Kỳ định cư trong một ngày gần đây, kể cả 5 gia đình do Nhà Việt Nam bảo trợ qua diện “Bảo Lãnh Tư Nhân” (Private Sponsorship).

NAM LỘC
ORANGE COUNTY, CA

Họ đã đến!

Welcome to the U.S.A.

“Hãy để chúng tôi sưởi ấm các bạn”

■ Welcome to America under Welcome Corps

Họ đã đến vào một buổi tối được xem như lạnh nhất trong những ngày đầu Thu của tiểu bang Virginia, Thứ Năm 21, tháng 11, 2024. Nhưng đã được chào đón một cách nồng ấm bởi những người Việt Nam giàu lòng nhân ái. Hai tấm bảng “We Welcome Our Afghan Neighbors” và “You Are In Good Hands With Phong Trào Việt Hùng” càng làm cho họ yên tâm hơn. Tạm quên đi những lo lắng, ngại

ngừng khi vừa đặt chân lên miền đất hứa giữa những người xa lạ.

■ “Hãy để chúng tôi sưởi ấm các bạn”

Đây là gia đình tị nạn đầu tiên được Phong Trào Việt Hưng bảo trợ qua chương trình Welcome Corps định cư tại tiểu bang Virginia. Nhưng trước đó đã có 3 trong số 24 gia đình đồng bào tị nạn VN ở Thái Lan được PTVH hỗ trợ đến Hoa Kỳ định cư, một ở Oregon, một ở Nam California và một vừa đến North Carolina. Ngoài ra còn một số gia đình khác cũng đã được phái đoàn Mỹ phỏng vấn và chuẩn bị lên đường đến Hoa Kỳ định cư trong một ngày gần đây, kể cả 5 gia đình do Nhà Việt Nam bảo trợ qua diện “Bảo Lãnh Tư Nhân” (Private Sponsorship).

Kỷ niệm đón thuyền nhân VN tại phi trường Los Angeles, 1978

Có mặt tại phi trường Dulles, ngoài ông bà Nguyễn Võ Long, chủ tịch cùng một số thành viên của PTVH, người ta nhận thấy còn có sự hiện diện của tổ chức xã hội Nhà Việt Nam, cùng ông Hoàng Đức Long, chủ tịch Cộng Đồng Người Việt vùng Hoa Thịnh Đốn, và một số đại diện truyền thông, báo chí.

Tôi cũng rất hân hạnh được có mặt để tham dự buổi chào đón nói trên.

■ Kỷ niệm đón thuyền nhân VN tại phi trường Los Angeles, 1978

Cảm tưởng của tôi là được sống lại những giây phút qua công việc mà tôi đã làm từ suốt hơn

40 năm phục vụ trong lãnh vực định cư người tị nạn của mình. Hình ảnh đón tiếp những thuyền nhân người Việt đầu tiên của gần 50 năm trước chợt hiện về. Nghĩ lại mà thương cho đồng bào mình thuở đó, vui hay buồn, sướng hay khổ đều tùy thuộc người bảo trợ. Họ đặt đâu thì mình ở đó, họ cho gì thì có nấy, không điều kiện. So với những gì mà Bộ ngoại giao Mỹ đòi hỏi những người bảo trợ hiện nay thì khác biệt hơn nhiều. Phải có nhà cửa sẵn sàng với đầy đủ tiện nghi trước khi người tị nạn đến nơi. Phải có thức ăn truyền thống của người tị nạn, còn tươi và nóng để họ dùng ngay trong những giờ phút đầu tiên khi đến địa điểm định cư. Phải có tiền mặt để họ dần túi phòng khi cần sử dụng v.v. Và dĩ nhiên phải có những phương tiện đòi hỏi sự an toàn cho các trẻ em.

Kỷ niệm đón thuyền nhân VN tại phi trường Los Angeles, 1978

■ Đón người tị nạn Afghan tại phi trường Dulles, November 21, 2024

May mắn thay những gia đình tị nạn mới mẻ này đã được nhiều tình nguyện viên thuộc tổ chức Nhà Việt Nam, cùng quý vị giáo dân của Giáo Xứ Các Thánh Tử Đạo VN, Arlington, cũng như thành viên của PTVH tiếp đón và giúp đỡ đầy đủ. Từ phi trường họ đã được đưa về ngôi nhà xinh xắn nằm trong vùng North Arlington, nơi có đông cư dân cùng chủng tộc và ngôn ngữ với họ đang sinh sống tại đây.

■ “Hãy yên tâm, chúng tôi sẽ giúp bạn làm lại cuộc đời”

Dù được lo lắng khá đầy đủ như vậy, nhưng trong ánh mắt của người phụ

Đón người tị nạn Afghans tại phi trường Dulles, November 21, 2024

nữ Afghan vẫn ẩn hiện một nỗi âu lo, suy nghĩ, không biết tương lai mình rồi sẽ ra sao?

Cộng đồng người Mỹ gốc Việt cùng nhóm bảo lãnh sẽ tiếp tục trợ giúp và săn sóc họ trong thời gian sắp tới.

Chúng ta hãy cầu chúc cho những người đồng cảnh ngộ gặp được mọi sự bình an và may mắn như chính cộng đồng

chúng ta đã từng nhận được trong gần nửa thế kỷ vừa qua. Và cũng đừng quên cầu nguyện cho đồng hương người Việt tại Thái Lan cũng sẽ sớm nhận được những phút giây hạnh phúc trên mảnh đất tự do như các người hàng xóm

Afghanistan của chúng ta.

Kính xin quý vị hảo tâm hãy tiếp tục dang tay cứu giúp và bảo trợ đồng bào của chính mình, đã và đang vất vưởng tại Thái Lan từ hàng chục năm qua.

NL

Muốn biết thêm chi tiết, thủ tục bảo trợ hay cần sự giúp đỡ về hồ sơ bảo lãnh, xin liên lạc với chúng tôi qua website: conduonghyvong.com

“Hãy yên tâm, chúng tôi sẽ giúp bạn làm lại cuộc đời”

Khi các “sao” đầu tư vào đảo nghỉ mát!

ĐÀO DUY HÒA
SYDNEY, AUSTRALIA

Tất cả chúng ta đều thích dành kỳ nghỉ của mình ở bãi biển, nhưng các triệu phú và tỷ phú trong danh sách này không bận tâm đến điều đó mà họ đầu tư mua hòn đảo riêng cho mình. Tại sao phải thuê khách sạn cạnh bờ biển để nghỉ ngơi khi bạn có thể mua được hòn đảo có biển bao quanh? Sở hữu hòn đảo riêng của mình đang là một mối nhất của những người giàu có và nổi tiếng này.

Những cá nhân giàu có, bao gồm ông chủ của các công ty như Virgin Galactic, minh tinh, siêu mẫu, ca sĩ và ngôi sao truyền hình, đều đã tậu được một góc thiên đường bằng cách đầu tư vào hòn đảo riêng. Hầu hết những người nổi tiếng trong danh sách này làm như vậy hoàn toàn vì nhu cầu thư giãn cá nhân của họ.

Leonardo DiCaprio

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Blackadore Caye, Belize

GIÁ MUA: 1.75 triệu USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 2.367 triệu USD.

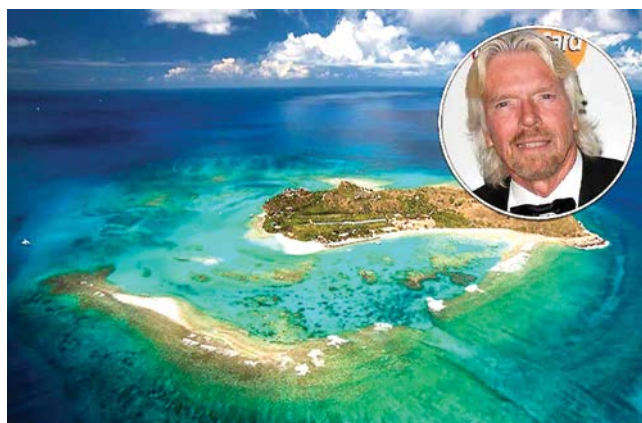
Leonardo DiCaprio không chỉ là một trong những tài tử nổi tiếng nhất trong lịch sử điện ảnh, anh còn là người bảo vệ môi trường. Do đó, việc mua Blackadore Caye còn nhằm mục đích bảo vệ sinh thái. Đảo Bahamas đã phải chịu đựng rất nhiều thiệt hại do nạn phá rừng quy mô lớn và gây thiệt hại cho động vật hoang dã cũng như các rạn san hô.

Ngôi sao của Paramount đã ra tay cứu Blackadore Caye, chi hàng triệu USD cho hòn đảo này. Ông biến nó thành một khu nghỉ mát sinh thái, nơi không chỉ có các nhà gỗ và biệt thự mà còn là một trung tâm nghiên cứu. Trung tâm nghiên cứu này sẽ có sứ mệnh giúp góc thiên đường nhỏ vắng vẻ này lấy lại ánh hào quang trước đây.

Richard Branson

Richard Branson có khối tài sản trị giá hàng tỷ đô la và ông đã chọn chi một phần nhỏ trong số đó để mua đảo Necker. Tuy nhiên, điều đó không khiến ông tốn nhiều tiền vì ông chỉ trả 180,000 USD để mua viên ngọc Bahamas này vào năm 1978, và hiện nay giá trị của nó ước lên đến 100 triệu USD!

Người sáng lập Virgin đã mua đảo Necker khi ông mới 29 tuổi và rõ ràng ông rất thích nó vì sau đó ông đã mua thêm hai hòn đảo khác. Ông sử dụng Đảo Necker như một khu du lịch sang trọng cho những người giàu có thuê trong những ngày nghỉ ngơi với giá từ 6,000 đến 8,000 USD một đêm tại khu nghỉ mát ven biển nhiệt đới này.

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Necker, Quần đảo Virgin thuộc Anh

GIÁ MUA: 180,000 USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI:

100 triệu USD.

Ricky Martin

Ca sĩ Ricky Martin chắc chắn sẽ hát vang ca khúc la vida loca trên hòn đảo riêng của anh ấy ở Brazil có tên là Angra dos Reis. Nam ca sĩ đã chi 8 triệu USD để mua được góc thiên đường này sau những cuộc đàm phán gay go kéo dài nhiều tháng. Hòn đảo này là một trong 365 hòn đảo nằm ngoài khơi Rio de Janeiro.

Đây là điểm nghỉ mát lý tưởng cho những người giàu có, đồng thời nổi tiếng với vẻ đẹp, những bãi biển đầy nắng và sự đa dạng sinh học của hệ động thực vật. Hòn đảo của ngôi sao Sony Music có diện tích lên đến 19 ha.

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Angra dos Reis, Brazil

GIÁ MUA: 8 triệu USD

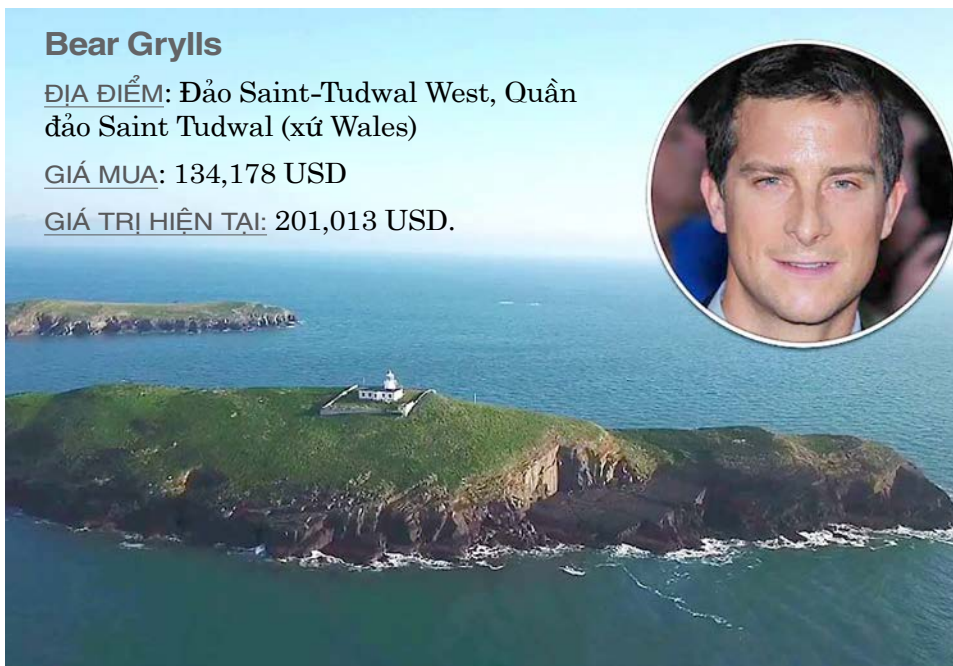
GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 9.8 triệu USD.

Bear Grylls

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Saint-Tudwal West, Quận đảo Saint Tudwal (xứ Wales)

GIÁ MUA: 134,178 USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 201,013 USD.

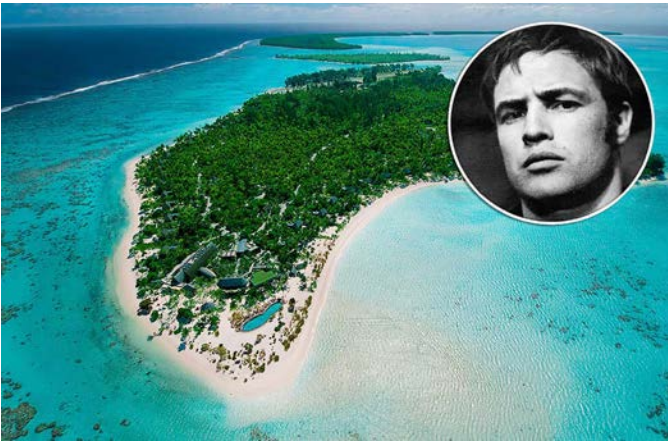
Bear Grylls, ngôi sao của chương trình truyền hình về chủ đề sinh tồn (Man vs Wild và Running Wild with Bear Grylls), không chỉ thích sống trong thiên nhiên mà anh còn thích dành thời gian ở đó trong kỳ nghỉ của mình. Vì vậy, thật hợp lý khi ngôi nhà nghỉ mát của anh ấy nằm trên một hòn đảo xa xôi ngoài khơi bờ biển xứ Wales.

Hòn đảo đầy đá và cỏ của ngôi sao National Geographic có diện tích 8 ha và vịnh của nó là nơi nghỉ ngơi của hải cẩu xám, rái cá và cá heo. Mặc dù hòn đảo này hơi xa nhưng Grylls thường xuyên đăng bài trên Instagram, từ đó, giúp người hâm mộ có cái nhìn bao quát về nơi ẩn dật của anh, được bao quanh bởi những vách đá và là nơi có ngọn hải đăng đẹp như tranh vẽ.

Marlon Brando

Nam tài tử Marlon Brando chỉ trả 270,000 USD cho Tetiaroa, một hòn đảo ở Polynesia thuộc Pháp. Thiên đường Tahiti này trước đây thuộc sở hữu của một nhà sĩ giàu có người Canada trước khi được bán cho ngôi sao Bó già và được anh sử dụng như là nơi nghỉ mát.

Ngày nay, Tetiaroa là khu nghỉ mát sang trọng mang tên *the Brando*. Đảo được tạo thành từ khoảng chục hòn đảo nhỏ và khu nghỉ mát là trung tâm của nó. Giá một đêm nghỉ ngơi tại khu nghỉ mát sang trọng này là 3,000 USD. Theo *The Brando*, Tetiaroa là nơi “phục hồi”, “yên bình” và “mỹ miều” đáng ngạc nhiên. Ai đã nhìn những bức ảnh của đảo san hô hẻo lánh tuyệt đẹp tựa bư thiếp này, cũng đều đồng ý với ý trên.

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Tetiaroa, Tahiti

GIÁ MUA: 270,000 USD

GIÁ CHO THUÊ MỘT ĐÊM HIỆN TẠI: 3,000 USD.

Julia Roberts

Nếu một số sao triệu phú trong danh sách này mua hòn đảo riêng để tổ chức những bữa tiệc xa hoa cho những người bạn nổi tiếng không kém của mình thì Julia Roberts lại quyết định mua mảnh thiên đường của mình ở Bahamas để biến nó thành điểm nghỉ mát riêng tư cho gia đình. Thông tin chi tiết về hòn đảo vẫn được giữ bí mật nhưng giá trị của cơ ngơi này ước tính vào khoảng 6.5 triệu USD.

Ngôi sao *Pretty Woman* luôn rất kín đáo về đời sống riêng tư của mình, nhưng những gì chúng ta biết về hòn đảo này là nó rất đẹp, được bao quanh bởi nước biển xanh, những bãi biển đầy cát và những khu rừng xanh um, như hầu hết các hòn đảo khác trong khu vực.

ĐỊA ĐIỂM: The Bahamas

GIÁ MUA: 6 triệu USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 6.5 triệu USD.

Pamela Anderson

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Vancouver, Canada

GIÁ MUA: Không rõ

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 18 triệu USD.

Tờ *New York Times* gọi ngôi nhà ở Đảo Vancouver của Pamela Anderson là “Khu vườn Địa đàng”. Người mẫu kiêm tài tử điện ảnh này đã rời bỏ ngôi nhà ven biển Malibu trị giá 15 triệu USD của mình để quay về vùng tây nam Canada, nơi chị sinh ra.

Anderson cho biết chị rời thị trấn nhỏ ở Canada để chụp ảnh cho *Playboy* nhưng cuối cùng chỉ muốn “trở về nhà”. Chị gọi quê hương mình là “một trong những nơi đẹp nhất” trên thế giới. Chị và chồng kết hôn trong một buổi lễ trang trọng trên đảo, và Anderson cho biết hiện đang tìm cách “tạo dựng cuộc sống cho chính mình ... nơi mọi chuyện bắt đầu”.

Johnny Depp

Tập đầu tiên của loạt phim Cướp biển vùng Caribbean là một thành công thực sự của Disney và nó trở thành một trong nhiều vai diễn khiến Johnny Depp nổi tiếng. Rõ ràng, trong quá trình quay bộ phim sử thi này, Johnny Depp đã yêu mảnh đất nhỏ bé này của Bahamas.

Yêu đến mức ông đã trả 3.6 triệu USD để mua nó. Ngôi sao Disney đặc biệt dành cho hòn đảo này là “F*** Off Island” vì anh muốn nó vẫn là một cơ ngơi sang trọng và hoàn toàn riêng tư. Khu bất động sản rộng 18 ha này có 6 bãi biển, những ngôi nhà sử dụng năng lượng mặt trời và một đầm phá được bao quanh bởi những cây cọ. Dù cuộc sống của Johnny Depp không phải lúc nào cũng suôn sẻ nhưng anh vẫn luôn có nơi trú ẩn an toàn này để sạc lại pin cho mình.

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Little Hall's Pond Cay, Bahamass

GIÁ MUA: 3.6 triệu USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 5.09 triệu USD.

Mel Gibson

Ngôi sao Hollywood lâu năm Mel Gibson đã mua đảo Mago với giá 15 triệu USD vào năm 2005. Hòn đảo này ban đầu thuộc sở hữu của công ty Nhật Bản Tokyu khá kín tiếng. Chỉ có một đường băng trên đảo và một đê chắn sóng nhưng không có bến tàu.

Đó là nơi ẩn náu hoàn hảo cho Mel Gibson. Hẳn là anh có thể sẽ phải chi thêm khá nhiều tiền trước khi có thể vào ở được. Mago thật sự là một hòn đảo núi lửa, một trong những hòn đảo tư nhân lớn nhất ở Fiji, với diện tích 22 km². Hiện tại, hòn đảo chỉ có một số người Ấn Độ-Fiji sinh sống và giữ gìn vẻ hoang sơ của hòn đảo.

ĐỊA ĐIỂM:

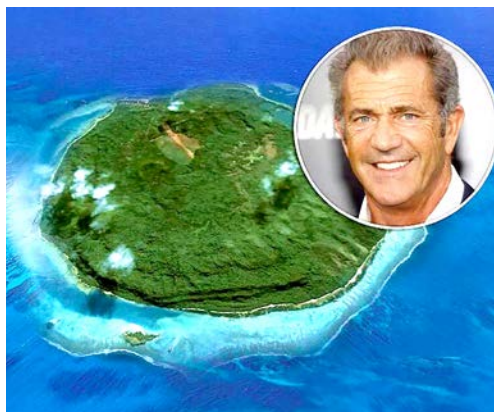
Đảo Mago, Fiji

GIÁ MUA:

15 triệu USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI:

20.3 triệu USD.

Céline Dion

Ca sĩ Celine Dion có khối tài sản trị giá hàng triệu đô la nhờ các ca khúc ăn khách như “My Heart Will Go On” và “The Power of Love”, đồng thời cô đã mua một biệt thự khổng lồ, tương xứng với khối tài sản của mình, trên hòn đảo tư nhân Jupiter, Florida.

Ca sĩ, người đã trở thành một trong những gương mặt đại diện của đối thủ cạnh tranh ELF, L'Oréal, đã trả 7 triệu USD để mua đảo Jupiter. Khu đất rộng hơn 2 ha có 1 biệt thự rộng hơn 1000 mét vuông gồm 14 phòng tắm và 13 phòng ngủ, đồng thời còn có công viên nước riêng. Biệt thự toàn màu trắng được thiết kế riêng cho Dion và René Angélil, người chồng quá cố của cô.

ĐỊA ĐIỂM: Đảo Jupiter, Florida

GIÁ MUA: 7 triệu USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 28 triệu USD.

Eddie Murphy

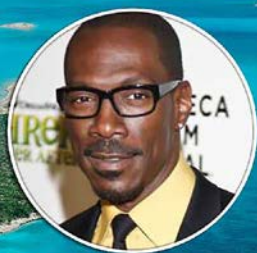
ĐỊA ĐIỂM: Đảo Rooster Cay,
Bahamas

GIÁ MUA: 15 triệu USD

GIÁ TRỊ HIỆN TẠI: 19.13 triệu
USD.

Năm 2007, danh hài Eddie Murphy vừa hoàn thành một số bộ phim bom tấn thành công nên rủng rỉnh túi tiền. Vì vậy, anh đã theo chân những người nổi tiếng giàu có khác mua một hòn đảo tư nhân ở Bahamas. Mang tên là Rooster Cay, hòn đảo này là điểm nghỉ ngơi hoàn hảo cho nam danh hài cùng gia đình và bạn bè của anh.

Anh đã trả 15 triệu USD cho mảnh đất tư nhân rộng 6 ha này, nằm ngoài khơi bờ biển Nassau. Tuy nhiên, hòn đảo này không phải là tài sản vùng nhiệt đới duy nhất của Eddie Murphy. Anh ấy còn có một nơi trú chân khác ở Bahamas tên là Pearl Island. Cả hai hòn đảo đều được thiên nhiên ưu đãi với những bãi biển hoang sơ và làn nước trong vắt.

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

trẻ

BÁO TRẺ

ĐỀ CẮT
ĐỀ ĐỌC
ĐỀ THẤY
ĐỀ TÌM

RAO VẬT

TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỆM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

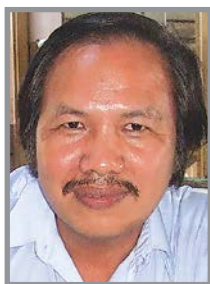

Nhiều năm nay, các mặt hàng xuất xứ từ Trung Quốc (TQ) đã tràn ngập và phổ biến trong đời sống người tiêu dùng Việt Nam. Không chỉ các loại hoa quả, thực phẩm, bánh kẹo, quần áo thời trang may sẵn, giày dép, nhu yếu phẩm... mà còn có đồ dùng nội thất, thiết bị điện tử, phụ kiện, mỹ phẩm, thuốc men cũng có nguồn gốc từ TQ và đặc biệt chúng thường được bán với mức giá khá rẻ.

Hàng hóa dán mác “Made in China” ngập tràn Việt Nam

Hàng “Tàu” giá rẻ

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Hàng TQ đánh trúng tâm lý người Việt:

Đặc trưng của hàng hóa TQ là luôn có giá rẻ, phù hợp thu nhập của đại đa số người tiêu dùng VN. Nếu những sản phẩm xuất xứ từ Nhật, Pháp hay Mỹ... khiến người mua khó lòng sở hữu được với túi tiền eo hẹp thì với hàng TQ, người ta có thể mua ngay mà không cần đắn đo, vì giá của chúng có khi còn rẻ hơn cả hàng VN.

Các sản phẩm TQ phần lớn đánh trúng tâm lý khách hàng Việt với những mặt hàng thiết yếu hàng ngày cùng vô số mẫu mã phong phú. TQ còn mệnh danh

“xứ sở của hàng nhái”, bởi bên cạnh các mặt hàng tự thiết kế, nhiều doanh nghiệp TQ còn sản xuất các sản phẩm nhái hệt những loại hàng hiệu, nhằm thỏa mãn nhu cầu người tiêu dùng khi thu nhập của họ không thể với tới được hàng cao cấp.

Không chỉ vậy, việc nhập hàng hóa từ TQ vào VN cũng khá dễ do khoảng cách địa lý gần và gần như không mất thuế nhập cảng khi thông qua đường tiểu ngạch. Thời gian vận chuyển giao nhận hàng cũng khá nhanh nên luôn bảo đảm đủ lượng hàng thường xuyên phục vụ khách hàng.

Hàng hóa TQ giá rẻ tốt không?

TQ là một trong những nước đông dân nhất thế giới, do vậy nguồn nhân công ở đây rất dồi dào, chi phí nhân công rẻ nên giúp các doanh nghiệp tiết kiệm được khá nhiều chi phí sản xuất, từ đó giúp họ hạ giá thành sản phẩm một cách đáng kể. TQ cũng luôn chủ động được nguồn nguyên liệu. Nếu việc sản xuất hàng hóa ở VN và một số nước khác thường ở thế bị động do phải chờ nhập cảng nguyên liệu từ nước ngoài thì TQ có thể chủ động mọi nguồn nguyên liệu do họ có sẵn những vùng nguyên liệu lớn có

thể cung ứng được đầy đủ cho sản xuất trong nước. Thêm vào đó, sự cạnh tranh sản xuất ở TQ rất cao. Nước này có nhiều các công ty sản xuất kinh doanh cùng những mặt hàng giống nhau và nhằm chiếm thị phần khách hàng ngoài việc nâng cao phẩm chất hàng hóa thì áp dụng giá bán rẻ là cách hiệu quả nhất để các doanh nghiệp thu hút khách. Cuối cùng là sự trợ cấp khuyến khích sản xuất và xuất cảng của chính phủ. Nhà nước TQ sẵn sàng khuyến khích, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp và cơ sở sản xuất phát triển. Các ngân hàng TQ sẵn sàng góp vốn và cho doanh nghiệp vay và nếu thiếu khả năng chi trả, nhà nước sẽ ra tay cứu trợ

Hàng Trung Quốc đủ chủng loại từ thượng vàng đến ...hạ cám

các ngân hàng trong mọi trường hợp.

Trước nay có nhiều ý kiến nghi ngờ phẩm chất hàng hóa gắn mác “Made in China”. Lý do vì người ta cho rằng hàng hóa TQ sản xuất tràn lan, làm từ những chất liệu rẻ tiền và

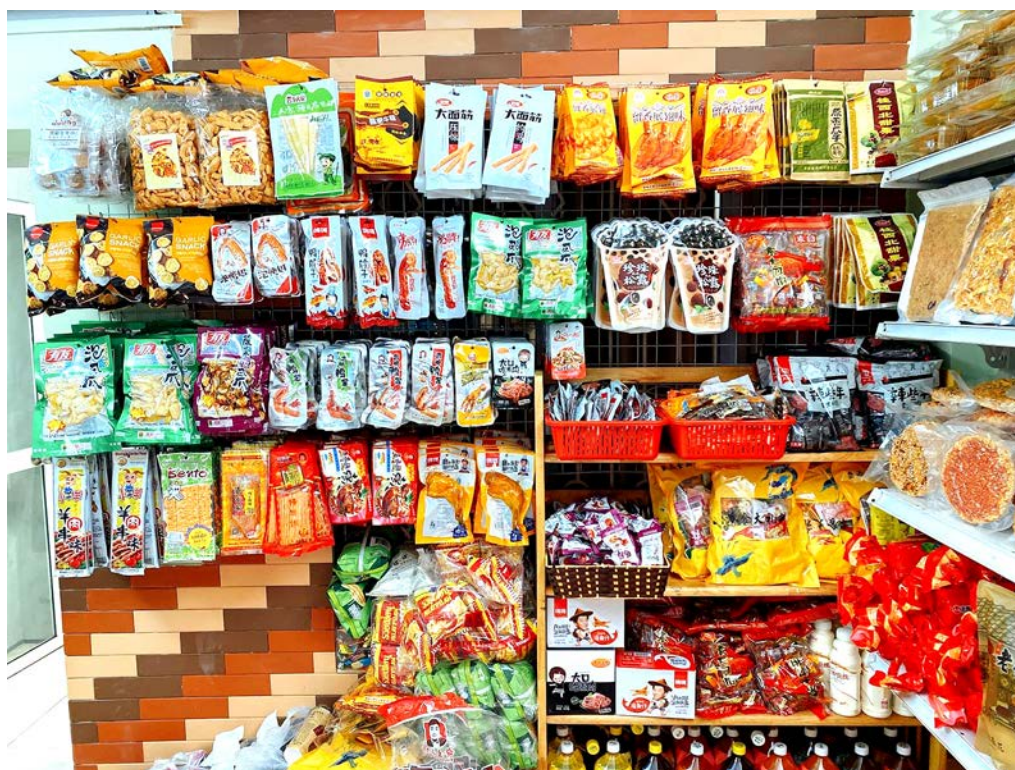
không được kiểm định trước khi đến tay người tiêu dùng. Song nhìn nhận trên thực tế, có thể thấy hàng hóa TQ sản xuất không chỉ đa dạng về mẫu mã, kiểu dáng mà còn phân loại theo nhiều mức độ khác nhau, tương ứng phẩm

chất và giá cả của mặt hàng ấy. Cụ thể, hàng TQ được phân thành nhiều loại như hàng nội địa, hàng loại 1, 2, 3... Trong đó hàng nội địa TQ có phẩm chất không thua kém bất kỳ hàng thương hiệu nào trên thế giới. Với hàng hóa loại 1, 2 cũng được cho là mặt hàng có phẩm chất, giá cả phù hợp với phần đông người tiêu dùng Việt có thu nhập ở mức vừa phải.

Nhập cảng hàng hóa từ TQ về VN đơn giản, dễ dàng:

Các doanh nghiệp bán lẻ hoặc tư nhân thường chọn những cách sau: Sang TQ nhập hàng trực tiếp là cách kinh doanh khá phổ biến trước nay mà đa số tiểu thương VN áp dụng.

Khó tìm được món hàng không phải Trung Quốc!

Khi đến tận nơi, người ta có thể trực tiếp đánh giá phẩm chất các mặt hàng cũng như có thêm sự lựa chọn đa dạng các mẫu mã khác nhau. Tuy vậy gần đây cách này không được ưa chuộng do chúng có những nhược điểm như mất nhiều thời gian, tốn kém tài chính, việc đi lại khó khăn. Cách thứ 2: Với sự phát triển của thương mại điện tử, khách hàng có thêm một kênh nhập hàng hóa TQ đáng tin cậy là thông qua các website chuyên cung cấp hàng hóa của quốc gia này như Alibaba, Taobao, Temu, Shein, Tmall... để đặt hàng online. Mới đây, 1688.com - nền tảng bán buôn của TQ 1688.com (thuộc tập đoàn Alibaba) - còn thêm ngôn ngữ tiếng Việt trên phiên bản iOS và hỗ trợ giao hàng tới

Trái cây Trung Quốc

địa chỉ người dùng VN. Ngoài ra người ta còn có thể nhập hàng TQ qua trung gian là các đơn vị đặt hàng hộ, giúp vận chuyển hàng hóa hộ qua trung gian cũng không mất nhiều thời gian, công sức di chuyển.

“Nhất tiền hạ song điều”?

Ông Nguyễn Thanh Long, tiến sĩ kinh tế (Trường Đại học T.Đ.T,

Sài Gòn) nhận xét: “Cơn lốc hàng TQ giá rẻ đang là thách thức cực kỳ lớn với các doanh nghiệp Việt. Hàng TQ không chỉ có lợi thế về giá, mà còn sở hữu hệ sinh thái sản xuất và phân phối hoàn chỉnh, từ chuỗi cung ứng nguyên liệu đến các kênh bán hàng online bài bản. Kết hợp với tiềm lực tài chính, sau khi có thị phần, họ sẽ tìm cách xây dựng

nhà máy ngay tại VN với chiêu bài ban đầu là đầu tư để xuất cảng, nhưng sau đó sẽ xin thêm giấy phép để bán trực tiếp tại thị trường nội địa. Với chiến thuật “nhất tiền hạ song điều” này, hàng TQ đã chủ động tấn công thị trường VN để đẩy nhanh luồng hàng đang dư thừa tại thị trường nội địa. Và một khi nền sản xuất trong nước bị tiêu diệt sẽ dẫn đến sự phụ thuộc vào hàng hóa sản xuất ở nước ngoài (như TQ). Điều này có nguy cơ dẫn đến việc đóng cửa các cơ sở sản xuất, làm tăng nạn thất nghiệp và suy giảm thương mại truyền thống...”

NS

SÀI GÒN, VIỆT NAM

Hàng Trung Quốc giá rẻ bán đầy ở các chợ Sài Gòn

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

Chuyện đằng sau bức ảnh thắng giải \$200,000

HIPA, cuộc thi nhiếp ảnh có lợi nhuận nhất thế giới, đã công bố những bức ảnh đoạt giải trong cuộc thi theo chủ đề Phát triển bền vững năm nay tại lễ trao giải ở Dubai vào tháng 11. Chúng tôi đã trò chuyện với nhiếp ảnh gia người Trung Quốc Liping Cao, người thắng Giải thưởng lớn trị giá \$200,000 để tìm hiểu thêm về bức ảnh của anh.

Một người nghiệp dư với niềm đam mê

Cao, 65 tuổi, lần đầu tiên quan tâm đến nhiếp ảnh cách đây khoảng 40 năm, vào thập niên 1980. Giống như nhiều nhiếp ảnh gia khác, Cao chưa bao giờ theo đuổi đam mê của mình thành nghề nghiệp, thay vào đó, ông chọn làm việc cho chính phủ Trung Quốc và tự chụp ảnh cho mình vào thời gian rảnh rỗi.

Sau khi nghỉ hưu, Cao chuyển đến Úc để gần gia đình con gái hơn.

Vào năm 2020, Cao bắt đầu chú ý đến các cuộc thi nhiếp ảnh và đã gửi ảnh của mình tham gia một số cuộc thi.

“Trước đó, tôi chưa tham

Cao được Sheikh Latifa bint Mohammed Al Maktoum, con gái của Thủ tướng Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum, trao tặng cúp Giải thưởng lớn tại lễ trao giải HIPA tại Viện bảo tàng Tương lai ở Dubai vào ngày 12 tháng 11 năm 2024.

gia bất kỳ cuộc thi nào”, Cao chia sẻ. “Năm 2020, tôi đã giành giải 3 trong một cuộc thi ảnh khu vực Châu Á và Châu Phi và bắt đầu quan tâm đến việc tham gia.

“Tôi cũng học được rất nhiều về nhiếp ảnh từ tác phẩm của các nhiếp ảnh gia khác. Đây là lợi ích tuyệt vời để cải thiện khả năng nhiếp ảnh của mình.”

Sau khi biết về Giải thưởng Nhiếp ảnh Quốc tế Hamdan (HIPA), được thành lập năm 2011 dưới sự bảo trợ của thái tử Dubai, Sheikh Hamdan bin Mohammed Rashid Al Maktoum, Cao bắt

đầu gửi ảnh của mình tham gia cuộc thi thường niên tại UAE.

Trong 4 năm đầu, không có bức ảnh nào của ông lọt vào danh sách rút gọn của ban giám khảo. Tuy nhiên, năm nay, 2 bức ảnh của ông đã lọt vào danh sách rút gọn – một bức ở hạng mục đen trắng và một bức ở hạng mục Phát triển bền vững – và một bức đã giành được Giải thưởng lớn.

Trong khi Cao biết rằng mình đã giành được một giải thưởng nào đó ở một trong những hạng mục khi được mời đến Dubai, thì việc anh giành được giải thưởng danh giá

và giá trị nhất năm nay thực sự là điều hoàn toàn bất ngờ đối với anh.

“Tôi không biết mình giành giải thưởng lớn cho đến ngày hôm qua [tại lễ trao giải],” anh nói. “Đó thực sự là cú sốc, một trong những điểm nhấn trong cuộc đời tôi. Tôi không biết cho đến khi tên mình được công bố.” [H1]

Câu chuyện đằng sau cú chụp

Cao thường được nhìn thấy với máy ảnh DSLR lớn và bộ ống kính bên cạnh, bao gồm cả trong thời gian anh ở Dubai để nhận giải thưởng. Đây cũng là cách bức ảnh

đoạt giải thưởng lớn của anh ra đời – đó là kết quả của việc tìm thấy mình ở đúng nơi vào đúng thời điểm.

“Tôi đang sống ở Úc và bức ảnh này được chụp ở đó,” Cao nói. “Đó là vào ngày 2 tháng 5 năm 2021, tại Nam Úc.”

Khi đi ngang qua Hồ George trong một chuyến đi đường, Cao dừng lại ở một trạm dừng chân và bị sốc bởi cảnh đẹp trước mắt. Lòng hồ khô cạn, và anh nhận thấy những lớp nước và ánh sáng tuyệt đẹp của hồ tối hơn ở phía trước, những cánh quạt gió sáng chói trên đường chân trời và kết cấu của những đám mây phía trên.

Cao bắt đầu chụp ảnh cầm tay bằng máy ảnh DSLR Canon 5D Mark III và ống kính Canon EF 24-105mm f/4L IS USM. Cài đặt phơi sáng thủ công của anh cho bức ảnh này là 1/200 giây, f/11 và ISO 100.

“Nó có màu khi được chụp, nhưng tôi đã chuyển nó thành đen trắng để tạo cảm xúc”, Cao nói. “Nó làm nổi bật sự tương phản giữa bầu trời và mặt đất. Tôi cũng điều chỉnh độ sáng và độ tương phản bằng Adobe Photoshop”.

Một chủ đề gần gũi với trái tim anh ấy

Cao quyết định đặt tên cho bức ảnh của mình là *Sức mạnh thâm lặng*.

“Giữa cảnh quan rộng lớn của Úc, một khung cảnh đen trắng thanh bình mở ra nơi thiên nhiên gặp gỡ công nghệ”, mô tả về bức ảnh được HIPA viết. “Những cánh quạt gió cao chót vót vươn lên nổi bật trên đường chân trời, các cánh quạt khổng lồ quay chậm rãi trong gió, thể hiện sức mạnh thâm lặng của năng lượng tái tạo.

“Phía sau chúng, bầu trời ẩn tượng với những đám mây cuộn cuộn

chuyển động và thay đổi, tạo nên một nền năng động. Lòng sông khô bên dưới các turbine quạt tạo thêm chiều sâu đồng thời đóng vai trò như lời nhắc nhở về tầm quan trọng của các hoạt động bền vững trong một thế giới đang phải đối mặt với những thách thức về môi trường.”

Khi chủ đề Phát triển bền vững được công bố cho cuộc thi của HIPA năm nay, Cao biết rằng anh đã có hình ảnh hoàn hảo cho chủ đề này.

“Tôi đã chụp nhiều ảnh vào thời điểm đó, nhưng tôi bị thu hút bởi khía cạnh môi trường của bức ảnh này,” anh nói. “Tôi tin rằng môi trường là điều mà mọi con người trên trái đất nên quan tâm.

Úc có cảnh quan đẹp nhất thế giới, nhưng môi trường đã bị ảnh hưởng bởi biến đổi khí hậu.

Về chủ đề Phát triển bền

vững, tôi tin rằng đó là một chủ đề tuyệt vời và tôi rất biết ơn HIPA vì đã chọn chủ đề này. Chủ đề này không phải về cá nhân hay quốc gia, mà là về nhân loại và toàn bộ Trái đất. Thật tuyệt. Chỉ khi mọi người chú ý đến chủ đề này, chúng ta mới có thể bảo vệ tương lai của hành tinh, một điều đã bị đe dọa rất nhiều trong những năm gần đây. Nó ngày càng trở nên tồi tệ hơn”.

Và kế hoạch tương lai

Cao cho biết anh vẫn chưa nghĩ đến việc sẽ làm gì với giải thưởng trị giá \$200,000 và anh đang chuẩn bị cho sự chú ý không thể tránh khỏi của giới truyền thông Trung Quốc khi một công dân của họ giành được một trong những giải thưởng nhiếp ảnh danh giá nhất thế giới.

“Tôi muốn cảm ơn HIPA,” anh nói. “Tôi không mong đợi mình sẽ chiến thắng và rất choáng ngợp. Tôi cũng tự hào khi đại diện không chỉ cho Trung Quốc mà còn cho các nhiếp ảnh gia châu Á nói chung, và tôi rất tự hào về thành tích này.”

AN

“Sức mạnh thâm lặng” của Liping Cao, tác phẩm đoạt Giải thưởng lớn tại cuộc thi HIPA năm 2024.

"Nghệ sĩ nhân dân - tiến sĩ" Bạch Tuyết

... của Tam Lang
lòng năm ở trong phạm vi
in bài này ở đây, chúng tôi
nêu ra sự kiện, lý do
của cuộc ly tan Bạch Tuyết
am Lang. Nếu có gì không
m cho Tam Lang hải lòng
lúng tôi cũng xin anh thông
m !

Ngay sau khi nghe gia đình
n chồng dứt khoát : Tam
ng phải cưới vợ khác !
ch Tuyết chơi với như
nh điều trái gió ! Không
n đầu đón nào hơn, không
n phải phòng nào bằng...
ng lộng lè ra đi để cho
àng giữ trọn câu hứa đạo.
sức chia tay với Tam Lang
pây nay nó khác với cuộc
là với Mộc Linh một ngày
10. Ngày xưa, giữa nàng và
àng soạn giả Mộc Linh
là tay nhau không một lời
yến tiệc. Họ bằng lòng với
au «Đem câu cầm sắc, đời
cầm kỳ», chuyện vợ chồng
bằng còn duyên nợ thì họ
n nhau như đôi bạn thân
tình bạn của họ ngày nay
còn đẹp mãi.

Bạch Tuyết tự tử ?

Theo nguồn tin trong nội
đoàn Bạch Tuyết Hùng
ông trong tuần qua loan
thi ngày 19-12, B. Tuyết
tự tử trong hậu trường
sở Thanh. Hai nhả vật
l theo sát nàng để khuyên
nàng là Hùng Cường
Ngọc Giàu. Nguyên
n xảy ra chuyện này
người hiểu rằng mọi vụ
biết, chỉ vì nàng ước
rời tao đã cư xử tàn tệ
nàng. «Người ta ở đây

chàng ! Mặc dù, sau đó khi
một nhật báo loan tin, Bạch
Tuyết đã không đính chính
không hề có chuyện tự tử
nhưng... người trong đoàn
quá quyết là chuyện ấy có
thật...

nàng phải ngã ! Điều
không ai trách nàng được,
trách nàng được, có thể
chẳng là trách kẻ đã m
sống gở lại cho nàng..

(CÒN NỮA)

Bạch Tuyết ủng hộ kêu gọi ném bom Hà-Nội, 1972

T hường Tám mê một lối diễn xuất của nghệ sĩ Bạch Tuyết trong những vở tuồng cải lương tình cảm xã hội trên sân khấu đoàn Hoa Mùa Xuân, tiền thân của ca

kịch đoàn Dạ Lý Hương sau này. Chị được ông bầu gánh và đội ngũ soạn giả thường trực của đoàn cưng yêu và viết cho những vai tuồng theo kiểu "đo ni đóng giày". Chị rất thành

công trong những vai gái "hippy" hay gái ăn sương nên được báo chí kịch trường đã ca tụng là "cải lương chi bảo". Ở tuổi con nít, Tám còn khá với mọi người một cách rất ngây ngô

"Bạch Tuyết là chị của tao". Câu nói dễ thương đó làm ai nấy cũng mắc cười, thành ra các cô bác hàng xóm thường dắt thằng Tám trắng trẻo, mũm mĩm đi xem "chị của nó" hát ở rạp Quốc Thanh mỗi khi có dịp.

Nhưng chị đã không dừng lại ở đó. Làng báo Sài-Gòn đã có lần đưa lên trang bìa bức hình chị đội chiếc nón có hàng chữ "U.S. Air Force" và lớn tiếng ủng hộ ném bom B52 lên đất Bắc. Sau năm 1975, tấm hình ấy được trưng bày tại "nhà triển lãm tội ác Mỹ Ngụy" trên đường Trần Quý Cáp và đương nhiên, chị bị cấm hành nghề.

Cũng nên nhắc lại câu chuyện không hay vào năm 1973. Một đại tá tỉnh trưởng mê một cô đào Bạch Tuyết. Bà Hoạn Thư tân thời nổi cơn tam bành, ra lệnh cho đám lính dưới tay "làm nhục" tình địch. Bà ta cũng cấm cửa vĩnh viễn sự xuất hiện của "cải lương chi bảo" trước công chúng cho dù dưới bất cứ dưới hình thức nào. Không lâu sau đó, ông đại tá cũng "được" chuyển làm tùy viên ở tòa đại sứ VNCH tuốt bên Tây-Đức. Câu chuyện xảy ra vào những năm sau cùng của chính thể VNCH, nhưng cả Sài-Gòn ai cũng biết, trong giới nghệ sĩ ai nấy cũng tỏ tường.

Mãi đến năm 1979, sau cái chết bi thương của chị Thanh Nga và nhờ vào sự can thiệp của cô Bảy Phùng Há cùng hội nghệ sĩ, chị được phép xuất hiện trở lại. Lần tái ngộ này, chị điệu đà hơn trong cử chỉ, lời nói thì ba hoa, chà đạp chế độ cũ, a-dua theo chế độ mới và khoe khoang mình là dân trí thức, khoa bảng.

Cuối năm 1995, chị huênh hoang với báo giới rằng chị đã hoàn thành luận án tiến sĩ ở trường kịch nghệ hoàng gia tại Anh Quốc ! Dù rất ái mộ tài năng của chị, nhưng Tám không thể nào tin được chị có khả năng Anh Ngữ để đủ mài kinh sử trên ghế nhà trường nơi xứ người. Ngắm tấm "bằng tiến sĩ" chỉ có chữ ký nguệch ngoạc mà không có triện son, thiếu con dấu nổi thì khó tin đó là bằng thật. Tám cũng biết rằng, những người có tiền của thường tham gia vào những buổi "seminar" ngắn hạn để lấy cái bằng "tiến sĩ danh dự", để tô điểm hay làm đẹp cho cá nhân, chứ không phải là bằng cấp "Academy" mà các cô cậu sinh viên đã vất vả mài đũng quần trên ghế nhà trường bao nhiêu năm.

Tám đã liên lạc với trường bên Anh Quốc và tìm được danh sách cũng như hình ảnh tất cả sinh viên ra trường năm 1995, nhưng không

có tên và hình ảnh của Bạch Tuyết ! Tám cũng ghi ra nơi đây để các "fans" của chị muốn tìm kiếm thì ghé vào. Tám cũng ghi ra luôn địa chỉ email enquiries@rada.ac.uk và địa chỉ trang website <https://www.rada.ac.uk/> để các bạn dễ kiểm chứng. Ngoài ra, cái địa chỉ email graduates@rada.ac.uk của trường cũng giúp mọi người có thể liên lạc với các tân khoa.

Năm 2010, chị đã lên tận thác Bản-Giốc (tỉnh Cao-Bằng) để thực hiện phần thu hình cho

chương trình "trường ca nhật ký trong tù", đưa vào cải lương những bài thơ trong tập "nhật ký trong tù" của Hồ chí Minh. Tiếc thay, nịnh chưa đủ chín, hay vì Bạch Tuyết đã không cải nam trang để đóng vai hồ chí minh mà "bản trường ca không đạt tiêu chuẩn" và trở thành một chương trình cổ nhạc "ngục trung nhật ký" trên truyền hình, phải lấp ghép cũng như chấp vá thêm 3 bài vọng cổ của 3 tác giả khác và chỉ giới hạn trong 60 phút, thay vì kéo dài 200 phút

như đã dự định.

Chị Tuyết à, cải lương đã tạo cho chị một cuộc sống dư dả, sung túc, lên xe xuống ngựa, lắm bạc nhiều tiền. Bao nhiêu năm qua, chị ngất ngưỡng trên đài danh vọng và nếu không là "nghệ sĩ nhân dân", không tung hô, nịnh hót thì chị vẫn là "chi bảo", vẫn được công chúng yêu thương mà. Cọp chết để da, người ta chết để tiếng, con người trên đời này, ai nấy cũng chỉ sống một lần thôi. Bất chúc cụ Nguyễn Du, Tám cũng trách chị, có sao lại chọn lối đoạn trường mà đi!

Mỗi khi nhắc đến kỷ niệm của ngày thơ, bao giờ cũng khiến cho Tám bùi ngùi, lòng nao nao nhớ thương người xưa, cảnh cũ. Ngày đó, chị Bạch Tuyết là thần tượng của Tám qua lối trình diễn sống động trên sân khấu. Bây giờ, Tám ghét chị, Tám khinh chị vì thói hám danh, "đón gió, trở cò" để vinh thân và sống an nhàn một cách hèn hạ, trơ tráo. Cô đào Bạch Tuyết và nhân vật Lê Thị Trường An trong vở tuồng nổi tiếng của hai soạn giả Hoa Phượng và Ngọc Diệp đã chết thật rồi, Tám ơi!

TV

bằng cấp không có triện son, thiếu con dấu nổi

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tươi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nêm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

9

tỉ đô la là số tiền đầu tư mà phi trường Dallas-Fort Worth nhận được để phát triển trong thời gian tới. Kế hoạch mở rộng phi trường DFW bao gồm tái xây dựng và mở rộng terminal C, xây mới terminal thứ sáu là Terminal F để có thể đón 100 triệu lượt hành khách mỗi năm từ năm 2030.

65

đô la tiền phạt và có thể bị án tù đến 6 tháng với người bán dâm, tuy nhiên luật Nhật Bản lại không áp dụng với người mua dâm. Báo chí Nhật Bản báo động tình trạng phụ nữ nước ngoài đang đổ đến Tokyo hoạt động bán dâm qua các quán bar trá hình.

1.1

tỉ đô la là số tiền từ thiện tỉ phú Warren Buffett hiến tặng trong mùa lễ Tạ Ơn vừa qua. Tỉ phú Buffett đã nhiều lần bày tỏ ý định hiến tặng 99 % gia sản ước tính gần 150 tỉ đô la của ông cho quỹ từ thiện, chỉ để lại cho 3 người con khoảng 1% gia sản.

1,580

tỉ đô la là giá trị của kỹ nghệ nông sản thực phẩm đóng góp vào kinh tế Hoa Kỳ trong năm qua và duy trì khoảng 34 triệu công ăn việc làm tại Mỹ. Canh nông Mỹ xuất cảng khoảng một phần tư tổng sản lượng thu hoạch và 78% nhân công trong lãnh vực canh nông tại Mỹ là gốc Mỹ La-Tinh.

16%

cá ngừ đóng hộp nhập vào Mỹ là từ Việt Nam, bên cạnh cá ngừ tươi và đông lạnh, chỉ thua sau Thái Lan. FDA vừa cảnh báo là cá ngừ nhập cảng từ Việt Nam chứa những hàm lượng hóa chất cao, thiếu an toàn thực phẩm theo tiêu chuẩn FDA

12

người cư ngụ trong ngôi nhà tại Lithuania bị một phi cơ vận chuyển hàng hóa của hãng DHL rơi trúng, vẫn an toàn và được di chuyển khỏi nơi cư ngụ. Một nhân viên phi hành đoàn bị thiệt mạng và 3 nhân viên khác bị thương.

18.5

tỉ đô la hàng hóa sẽ được dân Mỹ mua sắm trong hai tháng 11 và 12 vào mùa lễ cuối năm, theo Adobe Analytics. Các hãng bán lẻ phối hợp với các hãng tài chính tham gia chương trình "mua trước, trả sau" sẽ làm khách hàng tiêu tiền và trả tiền lãi nhiều hơn.

4.36

tỉ đô la là chi phí vận chuyển, gửi hàng cho khách hàng của hệ thống bán lẻ Macy's trong 3 năm qua, theo báo cáo tài chính từ Macy's. Chi phí giao nhận hàng của các hệ thống bán lẻ rất lớn, nắm độc quyền từ các hãng giao chuyển hàng và hệ thống bưu điện Mỹ.

30

triệu đô la là số tiền thương gia Michele Kang gốc Nam Hàn tặng cho Liên Đoàn Túc Cầu Hoa Kỳ trong vòng 5 năm, nhằm phát triển phong trào túc cầu nữ cấp quốc gia cho đến hoạt động tập luyện, thi đấu của các nữ sinh.

Xin Đừng Quên Tôi

"Tù Nhân Lương Tâm" (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Trần Long Phi

Sinh năm 1996

Bị bắt: 07-7-2018

Án tù: 8 năm.

Huỳnh Đức Thanh Bình

Sinh năm 1996

Bị bắt: 07-7-2018

Án tù: 10 năm.

Từ Công Nghĩa

Sinh năm 1993

Bị bắt: 05-11-2016

Án tù: 10 năm.

Mỗi ngon

Sau dự án Nhà hát Thủ Thiêm gần 2,000 tỷ VND "hiện đại bậc nhất thế giới" đắp chiếu 4 năm (xây dựng từ 2018 tới 2020 dừng lại), chính quyền CSVN lại tiếp tục xây thêm dự án mới tại Hà Nội mang tên Nhà hát Ngọc Trai với tổng mức đầu tư khoảng 10,000 tỷ VND. Nhà hát Opera dự kiến được đặt tại giữa mặt hồ Đầm Trị, giáp đường Quảng Khánh ngay sát mặt Hồ Tây.

Riêng ở Hà Nội hiện nay đã có nhiều nhà hát to sụ, trong khi dân có tiền đi Sài Gòn với nước ngoài ở hết. Đa số những người tới đây mưu sinh thì không có nhu cầu nghe hát.

BÌNH LUẬN BEER LH: Ngồi ăn bò sát vàng, nghe hát opera nó mới hứng thú chứ.

BÌNH LUẬN HẢI NGUYỄN: Nghe nhạc từ trong nhà hát Opera 10,000 tỷ này, người bệnh sẽ lành bệnh, người nghèo sẽ giàu lên, rồi nước VN sẽ là nước lọt top 10 đất nước đáng sống nhất. Nhưng mà không biết ai trong 100 triệu người dân đen ở Việt Nam vào được nhà hát đó...

BÌNH LUẬN HOÀI PHONG: Á đù. 10,000 tỷ để xây nhà hát Opera, trong khi dân VN nghe cải lương, chèo, hồ quảng. Dân đi viện còn nằm hành lang. 1 giường 3, 4 bệnh nhân. Cái đáng làm không chịu làm. Chắc chắn kiểu gì cũng phải lấp luôn cái Hồ Tây và rồi có cả mớ đất để buôn...

Vị trí nhà hát 10,000 tỷ VND ở Hà Nội được xây ngay giữa Đầm (ẢNH: NGUOIQUANSAT.VN)

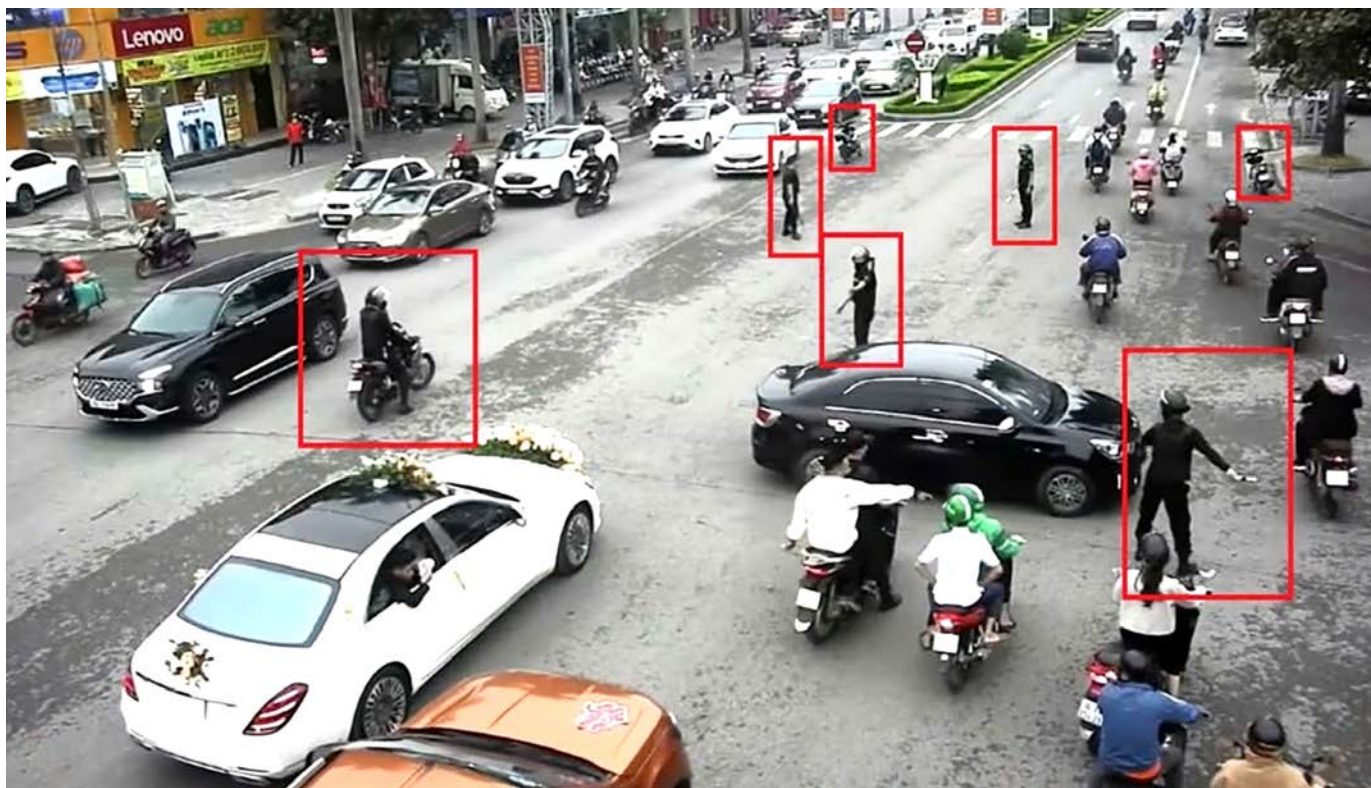
Nhà hát Hồ Gươm ở phố Hàng Bài, Hoàn Kiếm, Hà Nội khai trương 2023, được xây hơn 2,500 tỷ VND (ẢNH: TIENPHONG.VN)

Chỗ xây dựng Nhà hát Thủ Thiêm 2,000 tỷ VND đang là nơi chặn bờ

(ẢNH: SAIGONREALESTATE.VN)

Biết bố mày là ai không?

Rất nhiều vệ sĩ (người trong ô kẻ đỏ) dẹp đường cho đoàn xe đám cưới ở Thanh Hóa đi qua (ẢNH: TUOITRE.VN)

Chiều 30-11-2024, cư dân mạng tại Thanh Hóa đăng những video ghi lại cảnh nhóm “vệ sĩ” của Công ty vệ sĩ Security chặn các xe cộ khác đi trên đường một cách hung hăng, buộc người dân nhường đường cho đoàn xe đám cưới toàn là “siêu xe” sang trọng đi qua. Hiện chưa biết cô dâu chú rể trong đám cưới là “con đồng chí nào” mà gan lớn như vậy, nhưng công an Thanh Hóa rất nhanh đã bắt 4 người thuộc nhóm “vệ sĩ” trên, không bắt giám đốc hay người thuê họ - chủ nhân đám cưới “đình đám” kia lên giải trình.

Một số người tại hiện trường còn cho rằng nhóm vệ sĩ này đã vô tình chặn xe biển số màu đỏ (biển số xe Bộ Quốc Phòng CSVN) của Tư lệnh Quân khu 4 để dẹp đường cho xe đám cưới ở Thanh Hóa, vì vậy mà công an Thanh Hóa không thể để câu chuyện đi qua dễ dàng như đã từng.

BÌNH LUẬN TIEN DO: Tính ra ở các tỉnh phía Bắc hay có những trò ngông cuồng, kiểu có tí tiền hoặc cả tí quyền là nghĩ đất này của tao, muốn làm gì thì làm

BÌNH LUẬN HONG TRANG: Các công ty “vệ sĩ” ở Việt Nam đa số hành nghề đòi nợ thuê, bảo tiêu cho các quan chức CSVN. Trang phục họ mặc còn oai hơn cả công an VN, nhìn như FBI của Mỹ.

Báo trong nước bác bỏ tin tức nhóm “vệ sĩ” chặn đường xe Tư lệnh Quân khu 4 từ người dân tại hiện trường (ẢNH: FACEBOOK)

"Tiến sĩ cải lương"

Nghệ sĩ được nhiều danh hiệu cao quý từ nhà nước CSVN - Bạch Tuyết đang bị vạch trần dùng 2 bằng tiến sĩ giả "lấy le" lâu nay. Người ta càng khẳng định khi đại diện của nghệ sĩ Bạch Tuyết tung giấy chứng nhận hoàn thành khóa đào tạo thực hành (Workshop Certificate) 10 bộ môn mà "tổng số giờ học và luyện tập" chỉ kéo dài 124 giờ (hours) của Học viện Kịch nghệ Hoàng gia London (RADA). Hơn nữa, RADA chưa bao giờ đào tạo tiến sĩ, đặc biệt là "tiến sĩ cải lương" nên đa số cho rằng nghệ sĩ Bạch Tuyết không thể có bằng tiến sĩ của RADA.

Bạch Tuyết từng ủng hộ ném bom Bắc Việt thành bình địa (địa ngục) nhân chuyển đi thăm chiến trường An-Lộc ngày 24-12-1972. Không biết vì lý do gì mà một chính quyền thù dai như CSVN lại có thể suy tôn Bạch Tuyết là "nghệ sĩ nhân dân", "cải lương chi bảo"...

BÌNH LUẬN HAI SON NGO: Cái minh chứng quan trọng nhất là cái Bằng Tiến sĩ sao phía Bạch Tuyết không trưng ra??? Các văn bản kia đâu phải là cái bằng? Nếu có bằng thì chỉ cần đưa ra là xong. Đơn giản mà ta?

BÌNH LUẬN VU VO: Có vài thắc mắc: Bạch Tuyết không học Trung Học, không học Đại Học thì làm sao có bằng Tiến Sĩ? Bạch Tuyết không rành tiếng

Anh làm sao vào thư viện của Anh đọc sách và tài liệu? Bạch Tuyết thù ghét Mỹ, vậy tại sao thích đi qua Mỹ, cho con học ở Mỹ, đi làm ở Mỹ, lấy vợ Mỹ?

Bạch Tuyết hay khoe mình có 2 bằng tiến sĩ (ẢNH: TUOITRE.VN)

Xe vua

Việc Tử Tế - là một chương trình phát sóng trên kênh VTV1, đài truyền hình quốc gia Việt Nam VTV. Nhưng cách hành xử của VTV lẫn nhân viên nhà đài của nhà nước CSVN này không tử tế chút nào.

Vào ngày 18-11 trên Quốc lộ 6, đoạn qua huyện Mai Châu, tỉnh Hòa Bình, một chiếc xe ô tô 16 chỗ mang biển xanh của Đài truyền hình Việt Nam VTV đi với tốc độ cao, vượt ẩu, lấn làn khiến tài xế xe tải phải đánh lái gấp, lao xuống rãnh cống bên đường, bị chấn thương khá nặng.

Xe VTV chạy ẩu, lấn lên phía trước (ẢNH: DANVIET.VN)

Sau khi gây tai nạn, chiếc xe của đài VTV vẫn thần nhiên chạy khỏi hiện trường, bỏ mặc người bị tai nạn do mình gây ra. Theo clip từ camera trên xe của VTV, rõ ràng những người trên xe biết mình vượt ẩu gây tai nạn, nhưng vẫn hòa nhau "thôi đi đi", "Tại vì do mình đấy, lấn hết làn của họ". "Mình vượt ẩu đấy".

Việc điều tra ai đã lái chiếc xe gây tai nạn không hề khó. Nhưng cả tháng trôi qua, sau nhiều lần hứa hẹn của VTV, danh tánh của tài xế và lơ xe phụ lái chiếc xe 16 chỗ biển xanh của VTV lúc đó vẫn còn là ẩn số. Dù có nhiều clip được camera ghi lại làm bằng chứng. Tin tức về vụ này đang dần biến mất trên báo trong nước và mạng xã hội vì bị chặn, xóa...

BÌNH LUẬN DANA VISA: Mặc tìm người thế thân nên lâu.

BÌNH LUẬN NGUYỄN NGỌC SƠN: Dân VN có lạ gì tội Vua-tin-vịt! Không còn từ nào để tả tội nó đâu, nói đến tội nó sợ xúc phạm đến súc vật

BÌNH LUẬN TRẦN CHÍ KÔNG: Đáng nói là VTV không "xin lỗi" mà chỉ "lấy làm tiếc" khi xe của mình chạy ẩu làm xe người khác gặp nạn... Xe vua chúa khác xe dân thường!

Thiệt là oai

Ngày 26-11, ông Phan Thanh Vinh (Giám đốc Công ty Phước Điền - Châu Thành, An Giang) gửi thư đến Phòng Cảnh sát giao thông (CSGT) - Công an tỉnh Bình Thuận liên quan xe hơi 67A-183.09 bị cảnh báo vi phạm tốc độ (chạy 83km/h trong khi đường quy định 50km/h vào lúc 9 giờ 47 phút ngày 28-9-2022).

Trong thư, ông Phan Thanh Vinh đề nghị công an Bình Thuận hủy án phạt này, với lý do: “Năm 2022, xe 67A - 183.09 có chở đoàn công tác lãnh đạo tỉnh An Giang và tỉnh Bình Thuận, đi cùng đoàn công tác có xe của CSGT dẫn đường và nhiều xe mang biển số màu xanh.”

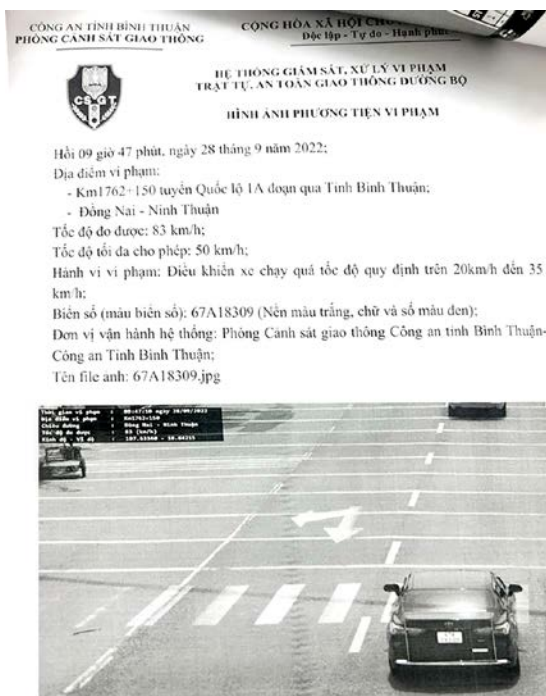
Công an tỉnh Bình Thuận đã trả lời cho công ty Phước Điền rằng trong thời gian tháng 9-2022, Công an Bình Thuận không điều xe CSGT nào tham gia dẫn đoàn cho quan chức lớn nào trên địa bàn tỉnh. Vì vậy công ty phải đóng phạt theo quy định.

Công an tỉnh Bình Thuận không nói rõ, nếu xe của công ty trên chở lãnh đạo thì có được miễn phạt khi chạy tốc độ “bàn thờ” như trên không?

BÌNH LUẬN PHONG AN: Luật chỉ ưu tiên xe cấp cứu, PCCC. Lãnh đạo cấp cao chứ lãnh đạo tỉnh thì việc đi công tác là nhiệm vụ trách nhiệm cần gì phải ưu tiên. Nghe mà hài hước lại còn làm đơn trình bày nữa, chắc quen thói rồi.

BÌNH LUẬN ALONG47K: Có cho tiền lãnh đạo tỉnh cũng không dám đi công tác bằng xe của doanh nghiệp, lại còn có xe dẫn đoàn, bị truy ra ăn hối lộ là chết cả đám.

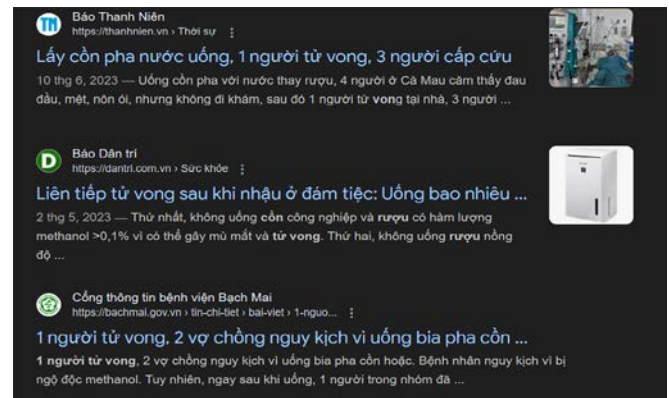
Hình ảnh vi phạm tốc độ của xe 67A-183.09
(ẢNH: PLO.VN)

Cồn methanol

Duong Van Huan, quản lý người Việt Nam của nhà nghỉ Nana Backpackers tại Vang Vieng (ẢNH: TAPCHILAOVIET.ORG)

(ẢNH: GOOGLE.VN)

Cảnh sát Lào đã bắt giữ 8 người đàn ông quốc tịch VN, tuổi từ 23 đến 44, gồm manager Duong Van Huan và 7 nhân viên nhà trọ Nana Backpackers hostel ở Vang Vieng, sau vụ 6 du khách tử vong do ngộ độc đồ uống có pha cồn methanol. Trong các nạn nhân có 2 phụ nữ Úc 19 tuổi Bianca Jones và Holly Bowles đến từ Melbourne, 2 phụ nữ Đan Mạch Anne-Sofie Coyman, 20 tuổi, và Freja Sorensen, 21 tuổi, 1 nữ luật sư người Anh Simone White, 28 tuổi, và 1 người đàn ông Mỹ James Hutson, 57 tuổi. Tờ Telegraph cho biết, còn có ít nhất 12 người khác có triệu chứng ngộ độc phải nhập viện điều trị, bao gồm cả du khách từ Anh, Mỹ và New Zealand. Tất cả nạn nhân trong vụ việc đều lưu trú ở nhà nghỉ Nana Backpackers.

BÌNH LUẬN NAM NGUYEN: Công thức này, lại còn là người Việt làm quản lý, đầu muốn chối bỏ nguồn gốc rượu pha cồn này thì tôi cũng không đủ mặt mũi để chối bỏ nữa... Chỉ cần lên báo là biết VN đã có nhiều vụ uống rượu có methanol bị chết rồi.

BÌNH LUẬN KEN NGUYEN: Bên Lào (hay Nhật, Đài, Hàn...) đa số là dân Nghệ An, Quảng Bình, Quảng Trị, Thanh Hóa... Mấy nước này cũng hay cấm người từ mấy tỉnh này của Việt Nam tới nước họ lắm.

Vì đời mà đi

TƯỜNG NĂNG TIẾN

T huở sinh tiền, có bữa, Nguyễn Thụy Long tự nhiên nổi nóng:

“Lâu lâu tôi cũng đi uống cà phê, có những quán cà phê cũng ngon nhưng nhạc âm ỹ quá. Tôi yêu cầu nhà hàng cho nghe một bản nhạc nhẹ, cô phục vụ hỏi lại:

- Bác muốn nghe nhạc ‘sến’ hả?

....

Tôi nhìn kỹ lại người vừa nói với tôi... chỉ là một đứa ranh con, mặt mũi còn non choẹt ... tôi giận càn hông.”

(Nguyễn Thụy Long. “Hương Cà Phê.” Tuần báo Viet Tribune - 24/05/2013).

Ông văn sĩ, ngó bộ, hơi ... dễ giận. Ông bác sĩ, xem ra, dễ chịu hơn nhiều:

“Thấy tôi đứng loay hoay tìm kiếm mãi trên các kệ đầy nhóc băng đĩa ngổn ngang, cô bé bán hàng đến gần hỏi:

- Bác muốn kiếm loại nào?

- Nhạc. Nhạc xưa.

Cô đọc vài cái tên gì đó...

- Không. Xưa hơn nữa kìa. Chừng nửa thế kỷ trước. Có không?

- Bác chờ con lấy.

Một lúc, cô mang ra một cái ... giỏ, đúng hơn là một cái rổ to, hình chữ nhật, chứa hàng ngàn đĩa CD, buộc dây thun từng cọc, nói bác lựa đi. Tôi giật mình thấy trên thành rổ dán mấy mảnh giấy viết tay bằng chữ in khá to: SẾN GIÀ NAM...Tôi đoán đây là loại nhạc “sến” dành riêng cho nam giới “già”!

(Đỗ Hồng Ngọc. “Sến Già Nam.” 03/03/2013).

Tôi cũng già chát (từ lâu) nhưng chưa già bằng hai ông văn sĩ và bác sĩ nên đã có lúc phải trở thành chiến sĩ. Lính thì thằng nào chả hát nhạc vàng, nhạc sến, hay nhạc lính. Lính mà em?

Khác với nhạc đỏ (loại nhạc đã chết nhưng chưa chôn) nhạc vàng tuy đã từng bị nhà nước hiện hành vui dập (và vui lấp) nhưng

Trái: T.P.B. Bùi Văn Thiết - Sư Đoàn 5 BB. Phải T.P.B. Nguyễn Văn Thìn - Sư Đoàn 22 BB
Ai đi chinh chiến xây đắp tương lai/ Con đi chinh chiến để nước an vui . Minh Kỳ

Ảnh trở về trên đôi nạng gỗ/ Anh trở về bại tướng cụt chân . Linh Phương

vẫn nhất định không chịu chết mà còn sống hùng, sống mạnh, rồi đang tràn lan “khắp bốn vùng chiến thuật” – theo như tường thuật của một người cầm bút khác (Đoàn Nhã Văn) trên trang FB của ông, vào hôm 12 tháng 12 năm 2023:

“Qua những gì đã thấy trong thời gian ngắn, tôi chứng nghiệm: nhạc vàng hiện hữu ở đồng bằng, leo lên miền núi, chạy xuống vùng biển, lẫn trong thành phố, ra ngoài ngoại ô. Nó ăn sâu vào tâm khảm của những thanh niên mới lớn, bất kể ở Sài Gòn, Hải Phòng, Hà Nội, Tuyên Quang, Đồng Văn v.v. bất kể chất giọng cao, thấp, đục, rè. Nó được hát bởi anh tài xế, chị làm ngân hàng, anh bộ đội phục viên, những người ca sĩ trẻ tuổi, và cả những thương gia thành đạt ...”.

Tui cũng hát liên miên (hẳn nhiên) nhưng chỉ cho chính mình nghe (thôi) khi lái xe trên những đoạn đường dài. Bữa nay phá lệ, tôi ca vài bài cho thiên hạ nghe chơi để biết thế nào là nhạc sến và nhạc lính. Có thể vì tuổi đời nên giọng của tui e không còn mùi mẫn (nữa) nhưng bảo đảm là chưa dở:

Mình vui được sao nếu chưa thanh bình

Từng đoàn người trai đi viết sử xanh

Thì gian nhà xinh vắng đi mình anh

Cũng thôi chớ buồn em nhé

Tiến đưa nhớ ngày đăng trình...

(Hoài Linh. “Nếu Một Mai Anh Giã Biệt Kinh Kỳ”)

Tình và buồn dễ sợ chưa? Nếu chưa (phê) thì nghe thêm bản khác nha:

Đường phố khuya rồi

Chênh chéch bóng trăng soi

Uống cạn hết ly này

Ghi nhớ mãi đêm nay ...

Còn riêng mình tôi vai ba lô về khu chiến

Nghe đường dài thêm.

(Song Ngọc. “Chúng Mình Ba Đứa”)

Tiếp tục chương trình là bài mà tui ca tối nhất, cỡ Trường Vũ hay Tuấn Vũ mà nghe là đổ mặt liền (vì mắc cỡ) và giải nghệ cấp kỳ:

Mùa mưa lần trước anh về đây ghé thăm tôi

Tình xưa bạn cũ gặp nhau đêm ấy mưa rơi

Tách cà phê ấm môi

Mình ngồi ôn lại những phút vui trôi qua mất rồi

Nhiều khi chờ sáng nghe lòng thao thức canh thâu

Đường ga nhỏ bé nằm đợi mong đã bao lâu

Tiếng còi đêm lướt mau

Đoàn tàu đi về mãi mà bạn thân tôi nơi đâu

(Lê Minh Bằng. “Hai Mùa Mưa”)

Tuổi già hạt lệ như sương mà lần nào tui cũng vừa hát vừa muốn ứa nước mắt. Bạn đi luôn thì tất nhiên là buồn lắm (rồi) nhưng nếu trở lại trên đôi nạng gỗ thì còn buồn hơn nữa:

Em hỏi anh, em hỏi anh, bao giờ trở lại

Xin trả lời, xin trả lời, mai một anh về

Anh trở về anh trở về trên đôi nạng gỗ

TPB MAI VĂN THỐNG

Sinh năm 1954.

Số quân 74/150.862. Trung sĩ

ĐƠN VỊ: Đại đội 3 - TĐ 354/

TPB NGUYỄN ĐÌNH THỊNH

Sinh năm 1954.

Nguyên quán: Tam Kỳ, Quảng Nam.

Số quân: 74/217364

TPB TRẦN VUI (Sinh năm 1950)

Số quân 70/213.337. Binh 1

Vì đời mà đi... ("Trên Bốn Vùng Chiến Thuật") - Trúc Phương. Ảnh: Tuần báo Trẻ - 31/10/24

Anh trở về, anh trở về bại tướng cụt chân ...

(Linh Phương & Phạm Duy. "Kỷ Vật Cho Em")

Đôi khi, tôi không chỉ buồn mà còn cảm thấy
hơi cay (và đắng) nữa:

Mây mù che núi cao

Rừng sương che lối vào

Đồng ruộng mông mênh nước

Đêm đêm nằm đường ngăn bước thù

Áo nhà binh thương lính, lính thương quê

Vì đời mà đi...

(Trúc Phương. ("Trên Bốn Vùng Chiến Thuật"))

Tôi cộng tác với tuần báo Trẻ (tờ báo có nhiều
ấn bản nhất tại Hoa Kỳ) gần 20 năm qua.
Sự gắn bó lâu dài này không chỉ vì tấm lòng
yêu nghề (và thái độ thân thiện cởi mở) của
ban biên tập mà còn vì chút tình riêng. Mỗi
tuần Trẻ đều dành hẳn một trang báo, để trân
trọng giới thiệu đến độc giả hai ba vị thương
phế binh (Việt Nam Cộng Hòa) đang sống
trong cảnh rất ngặt nghèo ở quê nhà.

Nhìn hình ảnh đồng đội của mình đang ngồi
trên xe lăn, hay nằm thoi thóp trong một gian
nhà tồi tàn nào đó – lắm lúc – tôi không khỏi
băn khoăn tự hỏi: "Liệu có còn ai nhớ đến
những kẻ đã từng vì đời mà đi không vậy?"

Tất nhiên là có nhưng chắc ít thôi, và ít lắm.
Tôi không dám trách đời hay oán hận chi
đâu, nếu chưa muốn nói là ngược lại. Tôi biết
nhiều tổ chức, hội đoàn, cá nhân (trong cũng
như ngoài nước) đã hết lòng chăm lo cho số
thương phế binh (bất hạnh) này nhưng chỉ e
là không đủ thiếu chi và không còn kịp nữa.

Người trẻ nhất mà tôi biết rõ (vì chúng tôi
cùng đơn vị) là Hạ Sĩ Nguyễn Văn X. Ông
sinh năm 1956, nhập ngũ năm 1974 (bị
thương cùng năm) vừa lia trần tuần trước.
Phần lớn chúng tôi đều trên tuổi đó và lắm
kẻ (cho đến khi nhắm mắt) vẫn chưa bao giờ
nhìn thấy một món quà nào – từ bất cứ ai –
dù Đại Nhạc Hội Cảm Ơn Anh Thương Phế
Binh đã được tổ chức (rất thành công) khá
nhiều lần, từ mấy thập niên qua!

TNT

TPB ĐỖ VĂN TÌNH

Sinh năm 1955

Số quân 217.815. Binh I

ĐƠN VỊ: Quân lực VNCH.

HOÀN CẢNH: Bị thương cụt một chân trái ngày 12/09/1973. Vợ mắc bệnh hiểm nghèo. Nhà cửa rách nát. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Đỗ Văn Tình

ĐỊA CHỈ: **Thôn Phú Cường, Xã Lộc Thủy, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **034 8990 201**

TPB HUỲNH CHÍNH

Sinh năm 1950

Số quân 204.608.

ĐƠN VỊ: Tiểu đoàn 1, TĐ 54 Sư đoàn 1, Bộ binh hành quân Phú Thứ.

HOÀN CẢNH: Bị thương cụt một chân phải, mù mắt trái ngày 24/08/1969. Bệnh xương khớp, vợ mắc bệnh tim. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Huỳnh Chính

ĐỊA CHỈ: **Thôn Hòa An, Xã Lộc Bình, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **038 3988 332**

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

tức

Ông bố vợ đang thất cà vạt chuẩn bị đi lễ thì thằng con rể thò đầu vào:

- Bố ơi, con muốn ly hôn. Tụi con không hợp!

Bố vợ giết mình:

- Tụi con mới cưới nhau mà, phải có thời gian để hiểu tính nhau chứ. Sao vậy?

- Con kể chuyện cười mà nó không cười.

Bố vợ thở ra:

- Vậy thì đầu có gì. Lần sau con tìm truyện nào vui hơn đi...

Chàng trai ầm ục:

- Nó không cười, nhưng thằng nằm dưới gầm giường thì cười!

BẢO HUÂN

NAM ANH (HOUSTON - SỬU TẮM)

nỗi buồn

Jenny ngạc nhiên khi thấy Ledin đỏ hoe:

- Chuyện gì vậy?

- Vợ tớ về nhà ngoại 3 tuần nay...

Jenny an ủi:

- 3 tuần nhanh thôi mà...

- Thì đấy, hôm nay nó về lại nè, hu hu...

LE THU (NAILS BÀ TẮM - SỬU TẮM)

phản ứng

Ba Búa hùng hổ kể với bạn:

- Tính tao nào giờ hể thấy người ta bị ức hiếp là tao không chịu được, nhất là người đó là phụ nữ.

Bạn hỏi:

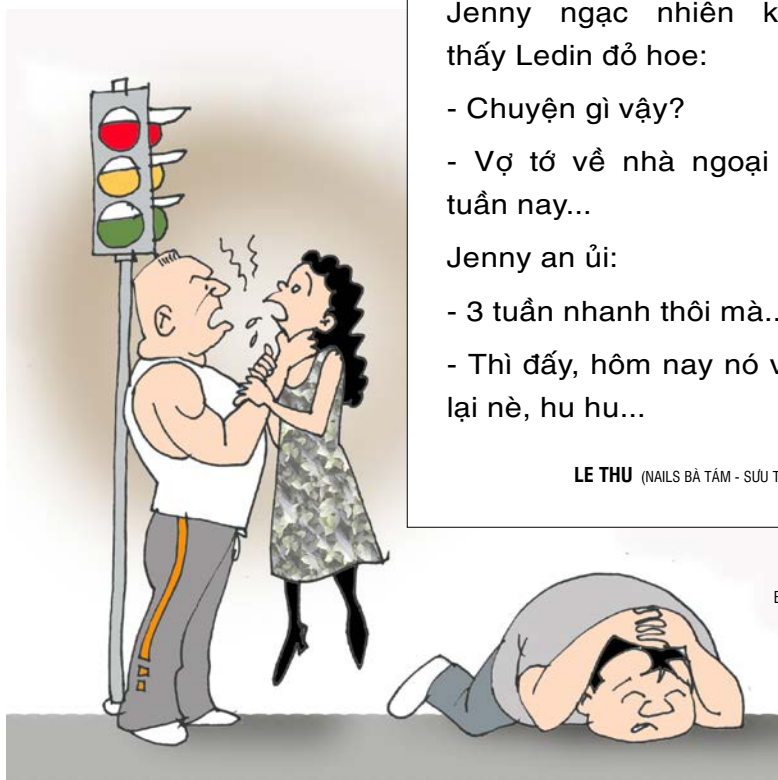
- Mày gặp bao giờ chưa?

- Mới hôm qua nè! Một thằng thanh niên to như trâu, đầu trọc lóc, xăm đầy mình tát một con nhỏ lia lịa ngay ngã tư...

- Rồi mày làm sao?

- Tao đâu có chịu nổi cảnh đó, tao... nhắm mắt lại.

JOHN SINH KHOA (NORCROSS - GA, SỬU TẮM)

BẢO HUÂN